

LÄNSI-TAMPEREEN LUONTOTYYPPISELVITYKSET

8.12.2023

8.12.2023

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	3
1.1. Selvitysalue	3
2. MENETELMÄT	4
2.1. Luontotyyppitietokannan täydentäminen	4
2.2. Maastotyöt	4
2.3. BOOST-verailu	5
3. TULOKSET	10
4. JOHTOPÄÄTÖKSET	12
5. KIRJALLISUUS	14
Liite 1. Luontotyypeihin liitettävät tiedot	15

Kannen kuva Sara Caetano, 2023.

Taustakartat: Maanmittauslaitoksen taustakartta 11/2023

ERILLISET LIITTEET

Liite 2. Kartat

Liite 3. Luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden arviointitaulukko (Tampereen kaupunki)

Liite 4. Luontotyyppien ekologisen tilan arviointi ekologisessa kompensaatiossa, luonnos (BOOST-tutkimushanke)

Liite 5. Kohdekortit

8.12.2023

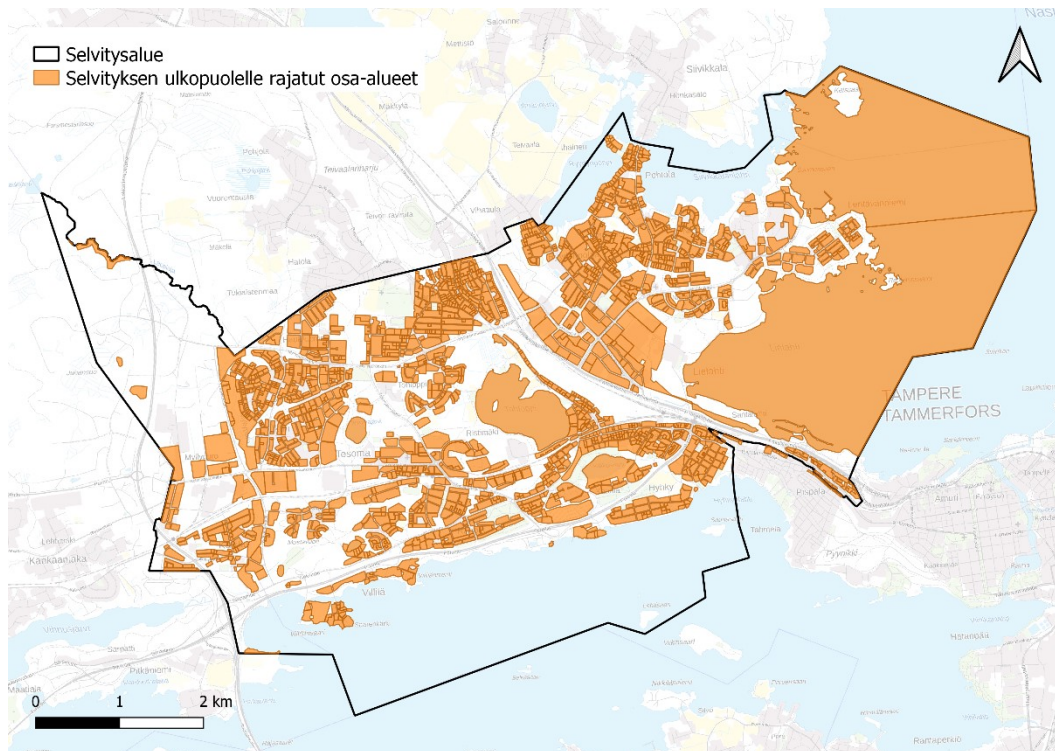
1. JOHDANTO

Työssä tuotettiin Länsi-Tampereen alueelle yhtenäinen ja kattava luontotyyppitietokanta. Tietokannasta saatavaa tietoa voidaan käyttää maankäytön suunnittelun tukena, ennallistamisen ja luonnonhoidon pohjana sekä luonnon monimuotoisuuden kehittymisen seurantaan. Työhön sisältyi sekä aiempien luontotyyppiselvitysten paikkatietoaineiston yhdistämistä Tampereen kaupungin uuteen luontotyyppitietokantaan, että puuttuvien tietojen täydentämistä maastoselvityksin. Luontotyyppien maastoselvitykset toteutettiin heinä-syyskuussa 2023.

Työtä ohjausryhmään ovat kuuluneet Eeva Punju, Anni Nousiainen ja Kati Skippari Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksiköstä. Luontoselvityksen on laatinut Tampereen kaupungin toimeksiannosta WSP Finland Oy.

1.1. Selvitysalue

Selvitysalue on Länsi-Tampere, joka kattaa Pispalan uittokanavan länsipuoliset Tampereen kaupungin alueet. Selvitysalueeseen sisältyy saaria Pyhäjärvestä sekä lisäksi Tampereen omistamat maa-alueet Nokian puolella, kaupungin lounaisrajalla, ja Tampereen omistuksessa olevia saaria Näsijärvestä Ylöjärven kaupungin puolella (kuva 1). Selvitysalueeseen ei sisälly rajauksen sisällä olevia luonnonsuojelualueita eikä vesiluontotyypejä. Selvityksen ulkopuolelle jätettiin myös vireillä olevien asemakaavojen alueet ja tiiviisti rakennetut alueet.

Kuva 1. Selvitysalue kartalla esitettynä.

8.12.2023

---

2. MENETELMÄT

2.1. Luontotyyppitietokannan täydentäminen

Työssä käytiin läpi selvitysalueelta aiemmin tehdyt luontoselvitykset, joista oli olemassa paikkatietoaineistoa. Näitä olivat Myllypuron – Vihnusjärven ympäristöselvitys (Tampereen kaupunki 2005), Haukiluoman maisema- ja luontoselvitys (Tampereen infra 2010), Likolammin asemakaava-alueen numero 8097 eliöstö ja biotooppiselvitys (Korte 2011), ja Tesoman osa-alueen yleiskaavatasoinen luontoselvitys (Sitowise 2022). Tesoman paikkatietoaineisto oli toteutettu Tampereen kaupungin luontotyyppien paikkatietopohjaan (2022), joten aineistoa voitiin käyttää sellaisenaan. Muiden selvitysten kohdalla alueet pääasiassa rajattiin uudestaan maastotyönä, käyttäen aiempia rajauksia lähtötietona.

2.2. Maastotyöt

Luontotyyppien maastonselvitykset toteutettiin heinä-syyskuussa 2023. Kaikkiaan maastonselvityksissä rajattiin 1079 kuviota, yhteensä 704 ha. Selvitysalueet on esitetty kartalla kuvassa 2. Maastonselvityskohteisiin ei ole sisältynyt luonnonsuojelualueita, suuria vesiluontotyypejä, eikä vireillä olevien asemakaavojen alueita. Muutoin selvityskohteisiin rajattiin kaikki selvitysalueeseen sisältyvät laajemmat rakentamattomat alueet. Maastonselvityskohteissa huomioitiin erityisesti Tampereen karttapalvelu Oskarissa esitetyt avainbiotoopit, Metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, ja SYKEN mallinnetuista luontotyypeistä metsien erikoistyyppit, joka sisältää harjumetsät (SYKE 2022).

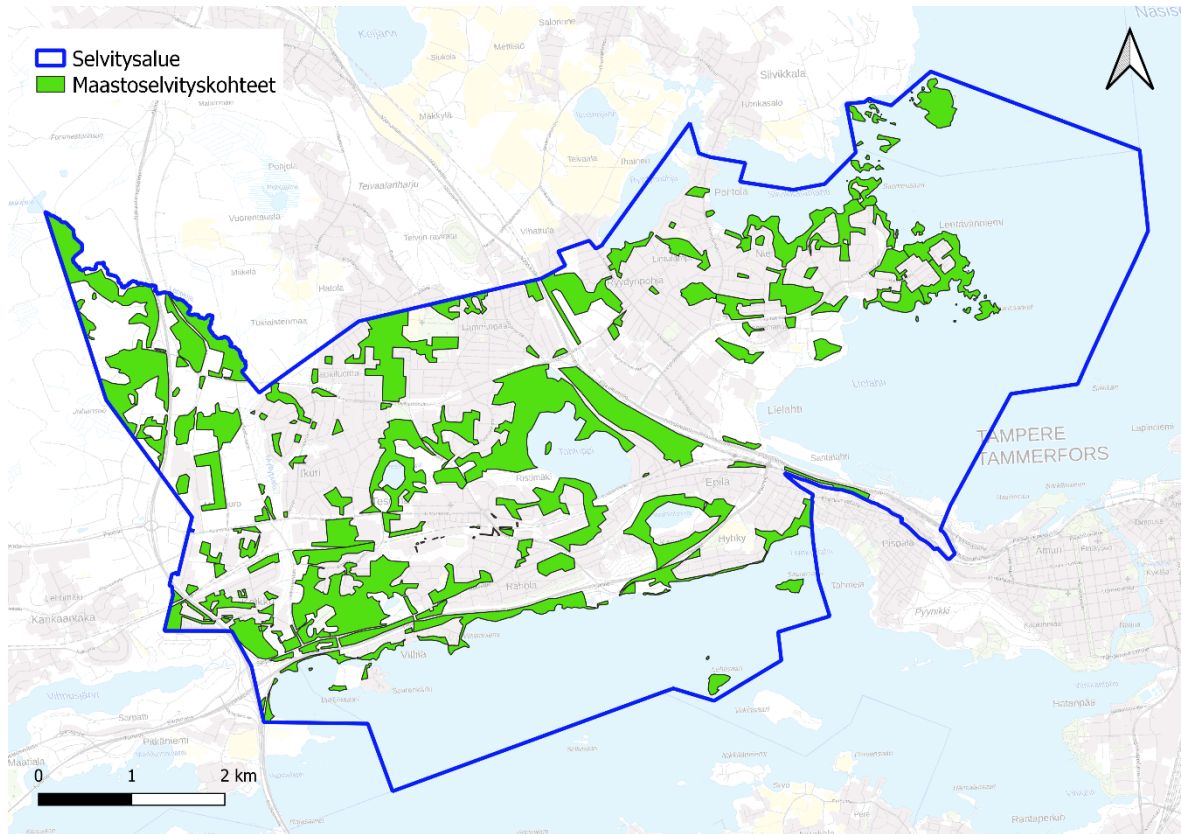
Maastossa rajattiin luontotyyppikuviot, joista kerättiin tietoa Tampereen luontotyyppitietokannan (2022) attribuuttikenttien mukaisesti (liite 1). Luontotyyppirajauksia viimeisteltiin vielä pohjakarttojen ja ilmakuvien avulla. Edustavuus ja luonnontilaisuus arvioitiin Tampereen kaupungilla käytössä olevan erillisen ohjeen mukaisesti (liite 3). Myös heikkolaatuisista luontotyyppikuvioista tehtiin rajaukset, jotta Länsi-Tampereen luontotyypeistä saatiin kattavat lähtötiedot. Esimerkiksi hakkuualoille kehittyneet taimikot pyrittiin luokittelemaan kenttäkerroksen kasvillisuuden perusteella luontotyypeiksi niin tarkkaan kuin mahdollista. Maastossa jätettiin selvittämättä joitakin etukäteen rajattuja selvitysalueita, jotka sijoituivat piha-alueille tai aidatuille alueille.

Luontotyyppiselvitys toteutettiin yleiskaavatasoisena työnä, joten esimerkiksi lehtokuvioilla esiintyviä pieniä kangasmetsän laikkuja tai muuta pienipiirteistä vaihtelua ei rajattu. Jos tässä yhteydessä kartoitettujen kohteiden alueille tulevaisuudessa tehdään esimerkiksi asemakaavoitusta, alueelle on suositeltavaa toteuttaa uusi, asemakaavatasoinen selvitys.

8.12.2023

Maastonselvitykset toteutettiin vuonna 2023 heinäkuun ja syyskuun välillä. Maastonselvitykset ovat tehneet Sara Caetano ja Anni-Elina Tietäväinen (WSP Finland Oy).

Kuva 2. Maastonselvityskohteet kartalla esitettynä.

2.3. BOOST-vertailu

BOOST-hanke on Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama hanke, jonka yhteydessä on tehty luonnos luontotyyppien ekologisen tilan arvioinnista ekologisessa kompensaatiossa (20.4.2023). Luonnoksessa kerättävät luontotyyppitiedot ja luontotyyppien tilaa kuvaavat mittarit ovat hieman erilaiset kuin Tampereen kaupungin luontotyyppitietokannassa (2022) kerättävät tiedot ja arviot. Tampereen kaupungin tietokannassa kerättävät tiedot ja arviointimenetelmät on esitetty liitteissä 1 ja 3, ja tässä työssä käytetty luonnos BOOST-hankkeen luontotyyppien ekologisen tilan arvioinnista ekologisessa kompensaatiossa on esitetty liitteessä 4.

Tässä työssä vertailtiin Tampereen kaupungin arviointitavan ja BOOST-hankkeen luonnoksen arviointitavan tuottamia tuloksia yhdellä maastonselvityskohteella. Kohteeksi valikoitui Tesomajärven ympäristö, koska alueella esiintyy useita eri luontotyyppisiä. Alueelta maastossa rajatut luontotyyppikuviot arviotiin sekä Tampereen kaupungin luontotyyppitietokannan (2022)

8.12.2023

mukaisesti, että BOOST-menetelmän luonnoksen arviointitietojen mukaisesti. Vertailun ulkopuolelle jätettiin sellaiset luontotyyppikuviot, jotka oli arvioitu ja rajattu Tesoman osa-alueen yleiskaavatasoisessa luontoselvityksessä (Sitowise 2022).

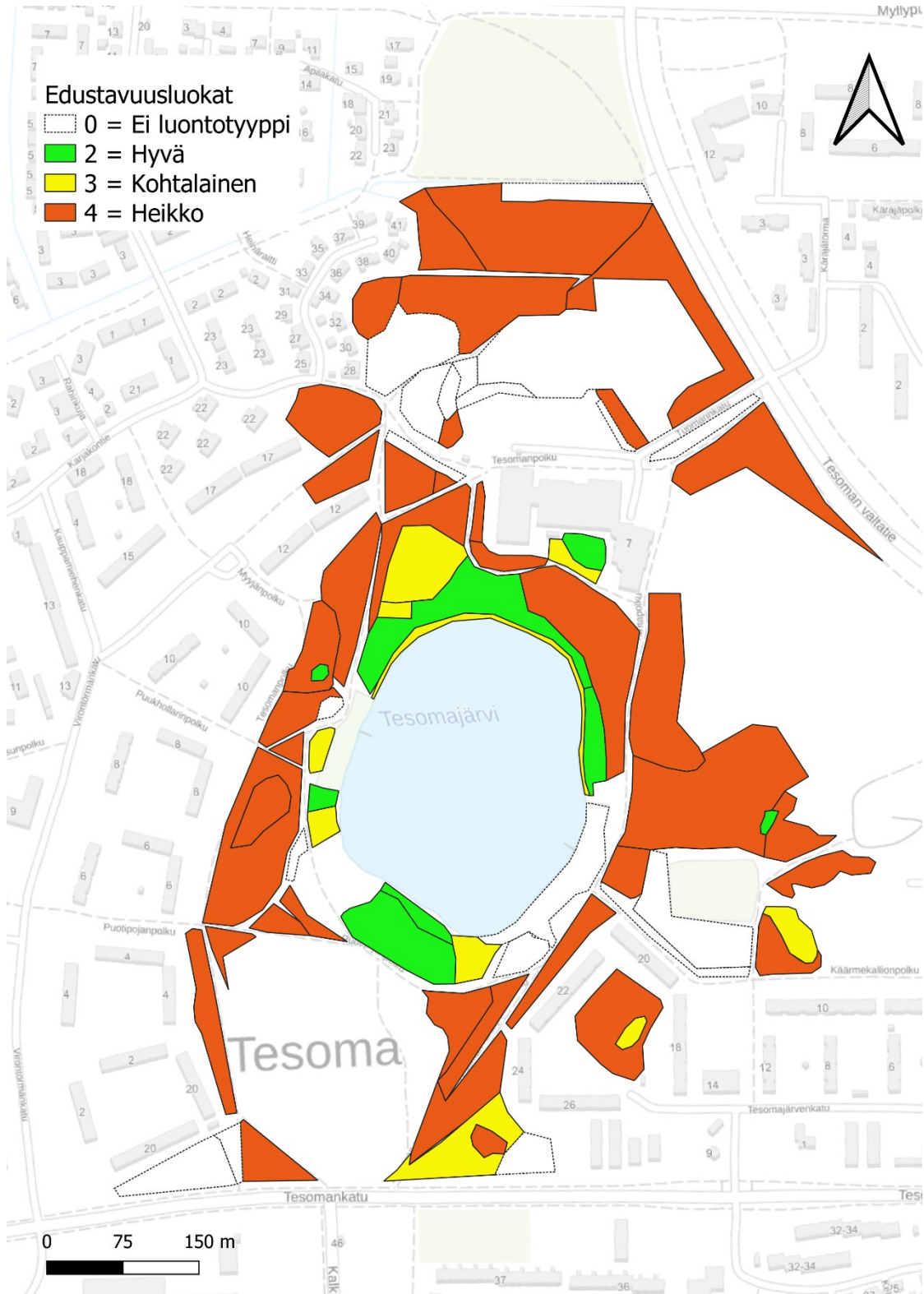
BOOST-menetelmässä luontotyyppikuvioille lasketaan luonnonarvohehtaareita, joiden määrään vaikuttaa kuvion pinta-ala. Tämä on tarkoituksenmukaista, kun lasketaan riittävää kompensaatiota. Tässä vertailussa ei kuitenkaan ole huomioitu pinta-alaa, sillä kutakin luontotyyppikuvioita arvioitiin itseään vasten.

Kahden arviointitavan perusteella luokitellut luontotyyppit on esitetty kartalla kuvissa 3 ja 4. BOOST-menetelmällä metsäluontotyyppit saattoivat saada verrattain hyviä arvoja, etenkin jos niillä on varttunutta ja järeää puuta. Osa kuvassa 4 erottuvista laadukkaammista järeäpuustoisista kohteista on harvennettua, melko tasaikäistä metsää, ja on sellaisena saanut luontotyyppitietokannan mukaisella luokittelulla alhaisemman arvon (kuva 3). Sen sijaan osa puustoisista soista on saanut BOOST-menetelmällä verrattain heikon arvon, johtuen etenkin puustoisten soiden puuston rakenteelle annetusta painoarvosta. Luontotyyppitietokannan mukaisessa luokittelussa edustavuudeltaan hyvänkään suon puustorakenne ei ole täysin kehittynyt. Metsien ja soiden eri arviointimenetelmillä saatuja tuloksia on esitetty kartalla kuvissa 5-8.

BOOST-menetelmän etuna on se, että luontotyyppikuvion laatuun vaikuttavia tekijöitä vertaillaan erikseen toisistaan. Tällöin saadaan nostettua ikään kuin keskiluokkaan sellaiset kohteet, jotka ovat tietyiltä ominaisuuksiltaan erittäin edustavia, mutta toisilta ominaisuuksiltaan heikkolaatuisempia. Kokeilun perusteella BOOST-luokittelulla toisaalta onkin taipumusta tuottaa melko tasalukuisia yhteenvetoarvoja.

Menetelmien erona on myös, että Tampereen kaupungin arviointitavalla arvioidaan luonnontilaisuus ja edustavuus erikseen (liite 3). Luonnontilaisuudesta saatu arvo vaikuttaa siihen, millaisen edustavuusluokituksen kohde voi saada. Tyypillisesti edustavuudeltaan erinomaisten kohteiden tulee olla luonnontilaisia tai korkeintaan luonnontilaisuudeltaan vähän heikentyneitä. Esimerkiksi tämän takia arviointimenetelmät eivät ole täysin vertailtavissa.

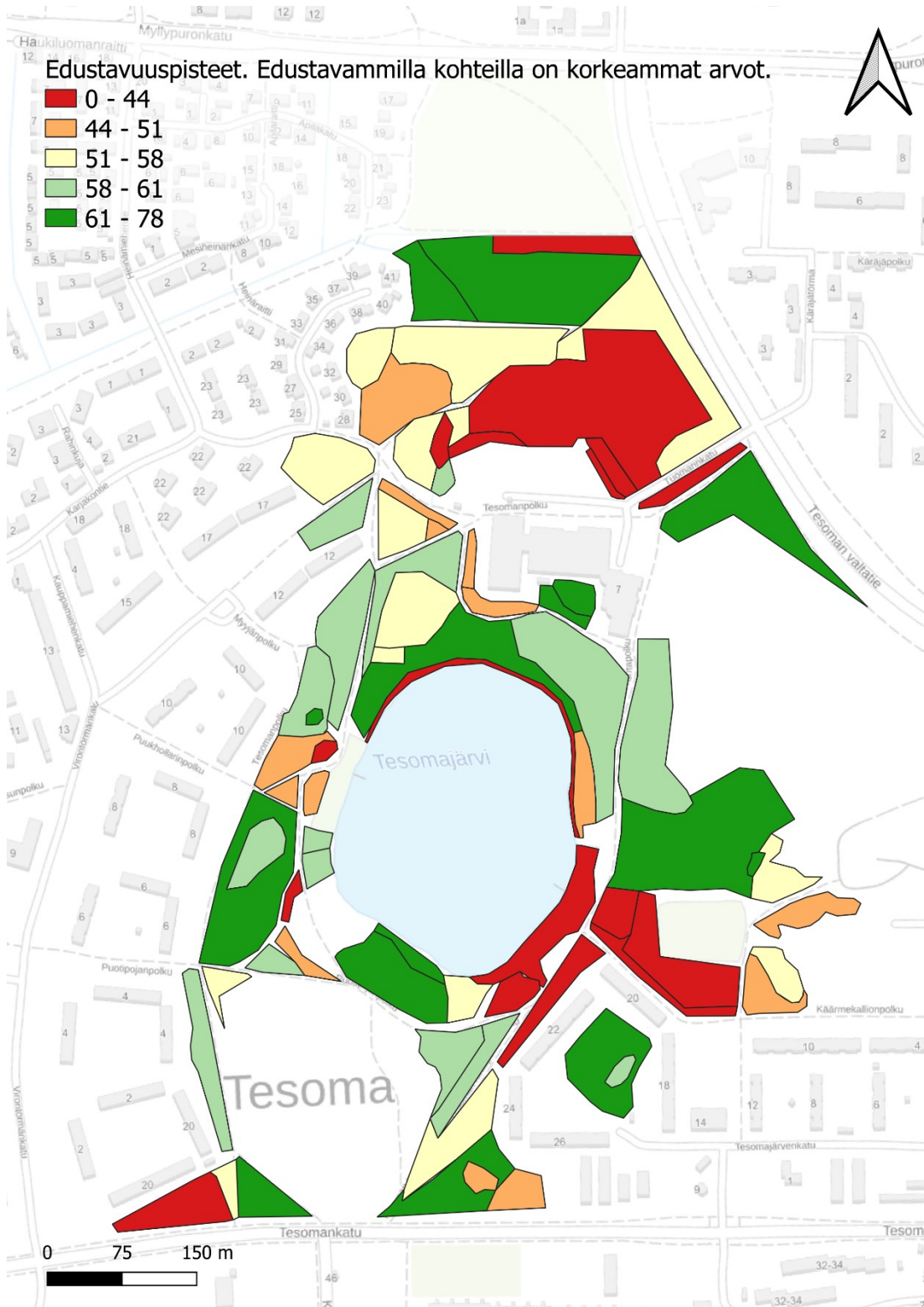
8.12.2023

Kuva 3. Tesoman alueen luontotyyppirajausten edustavuusluokat. 1 = Erinomainen, 2 = Hyvä, 3 = Kohtalainen, 4 = Heikko, 0 = Ei luontotyyppi.

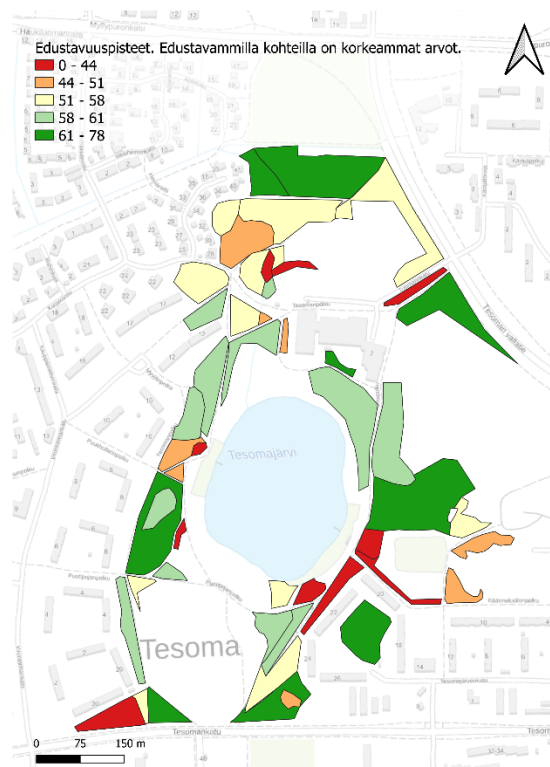
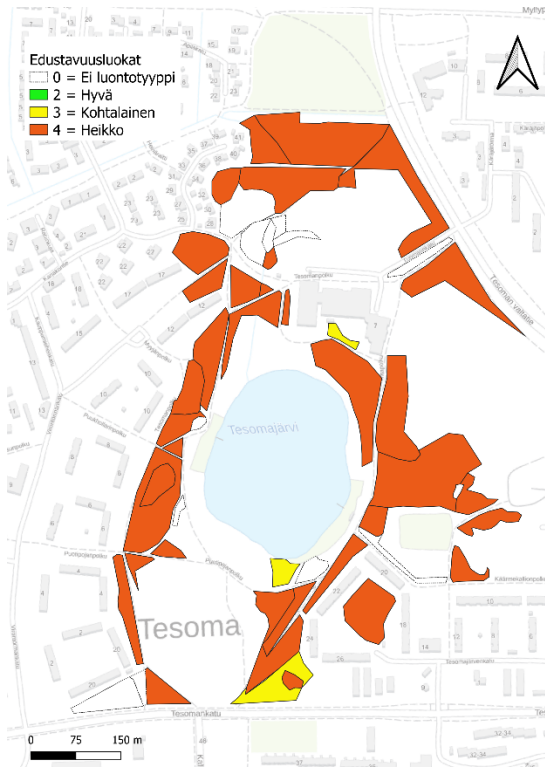

8.12.2023

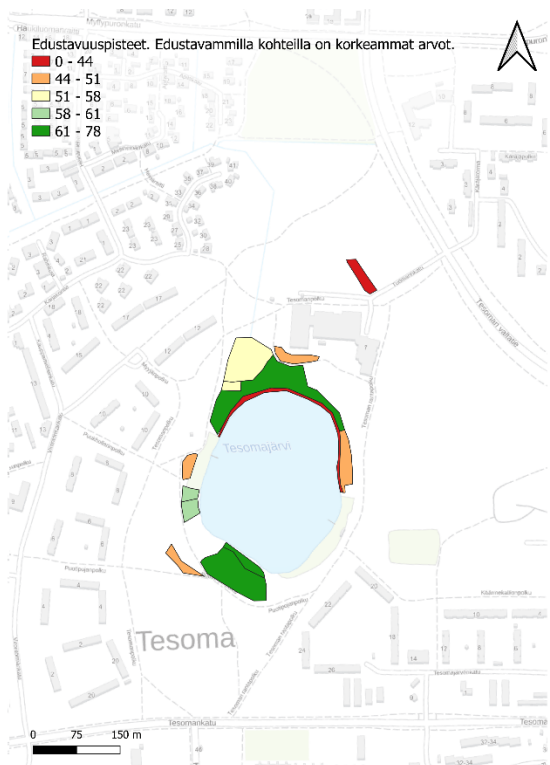
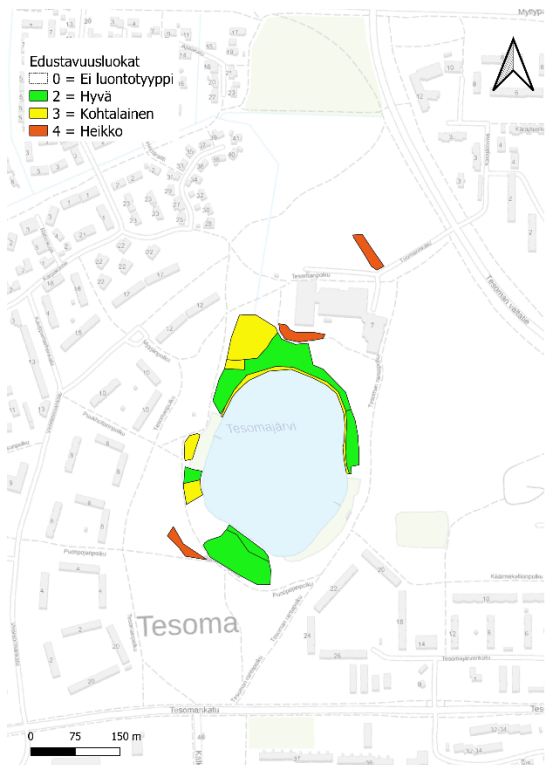

Kuva 4. Tesoman alueen luontotyyppirajausten luonnonarvo BOOST-menetelmällä laskettuna. Arvot annetaan välillä 0-100 niin, että edustavammat kohteet saavat korkeamman arvon.

8.12.2023

Kuvat 5-6. Tesoman alueen metsäluontotyytit arvioituna Tampereen kaupungin menetelmällä (vasemmalla) ja BOOST-menetelmällä (oikealla).

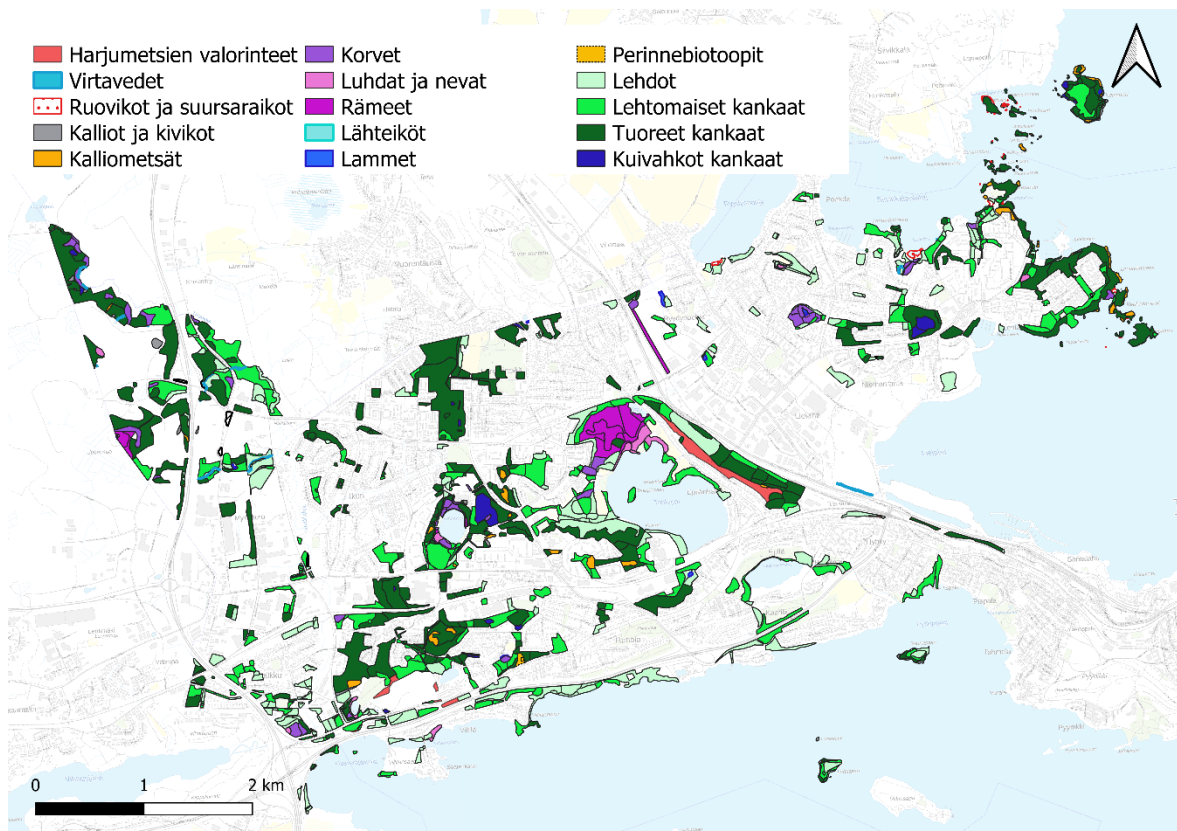

Kuvat 7-8. Tesoman alueen suoluontotyytit arvioituna Tampereen kaupungin menetelmällä (vasemmalla) ja BOOST-menetelmällä (oikealla).

8.12.2023

3. TULOKSET

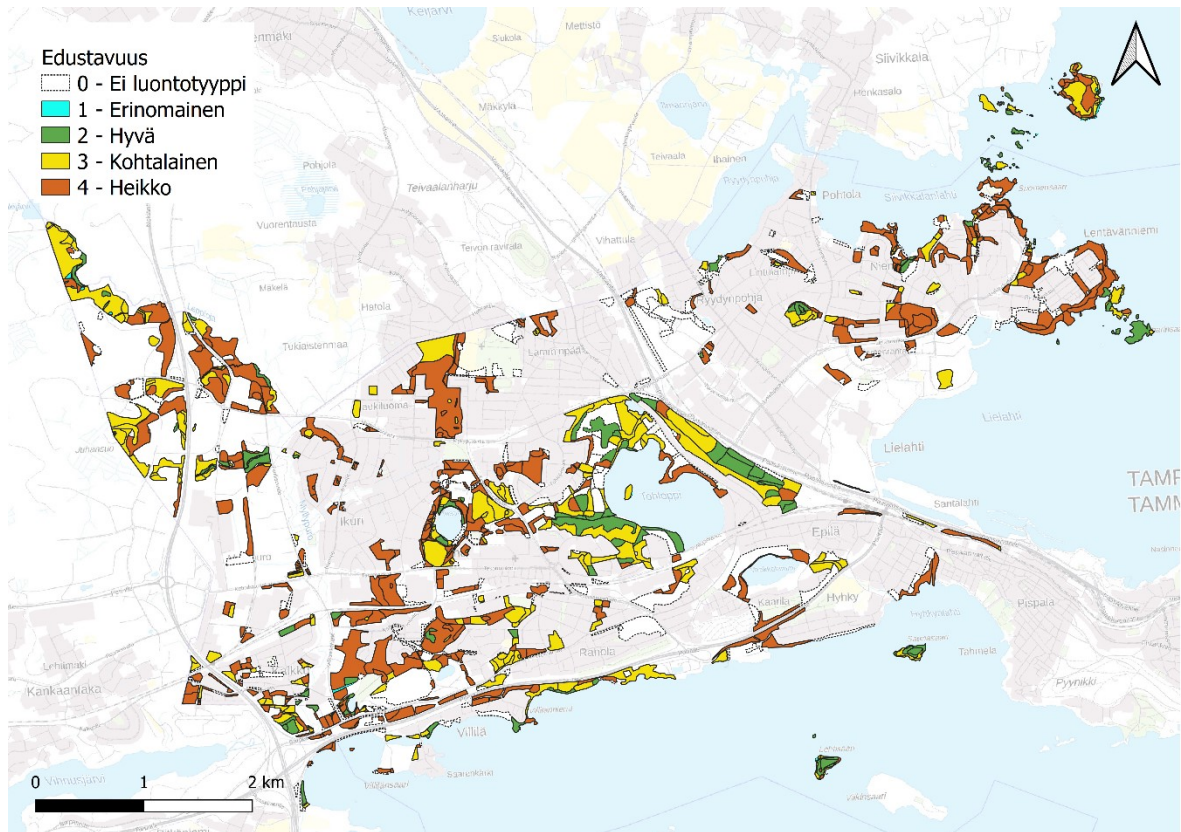
Vuoden 2023 selvityksissä rajattiin yhteensä 1 079 kuviota, joiden lisäksi luontotyyppitietokantaan yhdistettiin 27 kohdetta aiemmista luontotyyppiselvityksistä. Valtaosa selvityskohteista oli metsäluontotyyppejä (yhteensä 560,6 ha). Lisäksi mukana oli soita (48,7 ha), pienvesiä (1,7 ha), perinnebiotooppeja (0,8 ha), rantabiotooppeja (2,0 ha) ja kallioita (3,9 ha), sekä luontotyyppiluokituksen ulkopuolelle jääviä kohteita, kuten hoidettuja viheralueita ja joutomaita (86,1 ha). Luontotyyppien sijoittuminen selvitysalueelle on esitetty kuvassa 9, ja luontotyyppien edustavuusluokkien sijoittuminen on esitetty kuvassa 10. Samat kartat ovat suurempina raportin liitteessä 2.

Kuva 9. Luontotyyppitietokannan luontotyyppeihin rajattujen kohteiden sijoittuminen.

8.12.2023

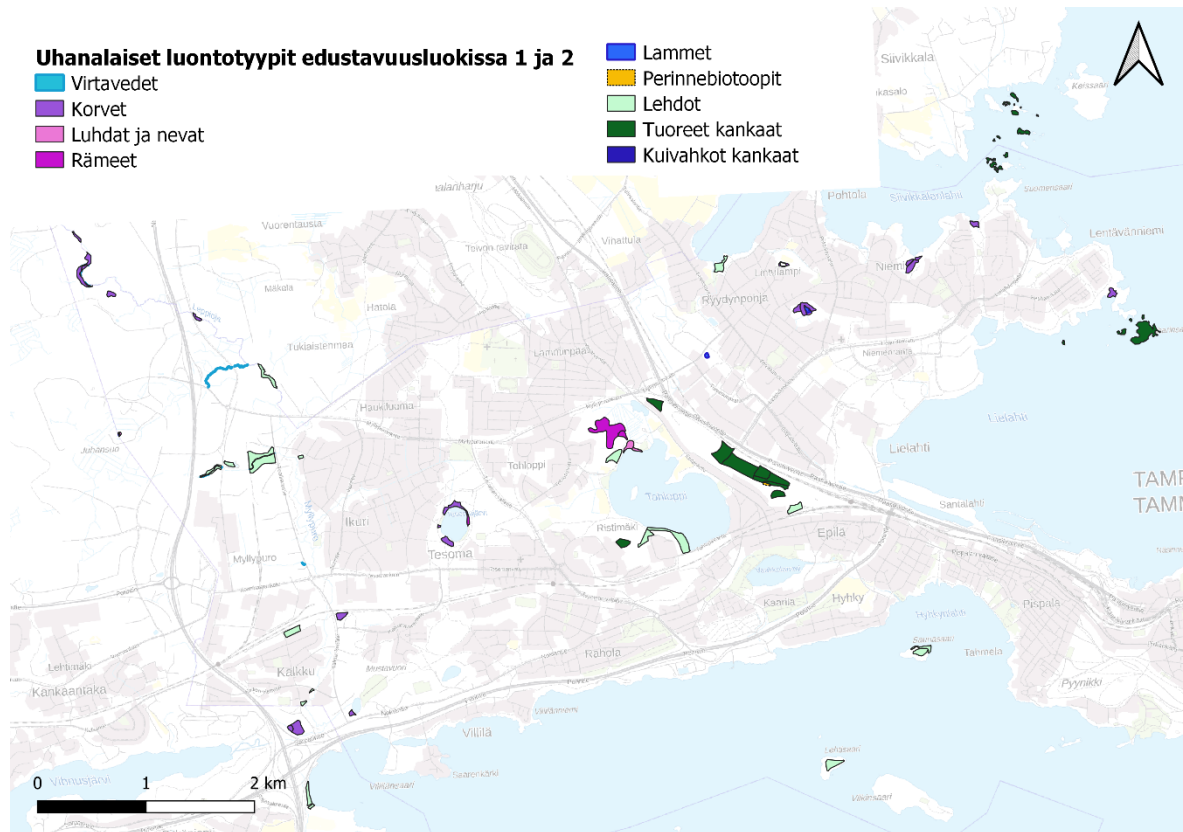

Kuva 10. Luontotyyppitietokannan kohteet edustavuusluokan perusteella esitettynä. 1 = Erinomainen, 2 = Hyvä, 3 = Kohtalainen, 4 = Heikko, 0 = Ei luontotyyppi.

Edustavuusluokkaan 1 (erinomainen) luokiteltuja luontotyyppejä rajattiin 47, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 2,2 ha. Edustavuusluokkaan 2 (hyvä) luokiteltuja luontotyyppejä rajattiin 137, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 67,4 ha. Edustavuusluokkaan 1 kuuluu pääasiassa elinvoimaisia (LC) ja silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppejä, kuten kallioita, moreenikivikoita ja jyrkänteitä, kalliometsiä, pensaikkoluhtia, rantaluontotyyppejä, ja yksittäinen kalliolampi. Lisäksi luokkaan 1 kuuluu kolme puroa. Edustavuusluokkaan 2 kuuluu elinvoimaisten ja silmälläpidettävien luontotyyppien lisäksi 18 lehtokuviota, 30 kangasmetsäkuviota, 1 pienruohoniitty, 18 korpikuviota, 3 rämekuviota, 3 nevaa, 1 tervaleppäluhta, 3 metsä- ja suolampea, ja 2 puroa. Edustavuusluokkiin 1 ja 2 kuuluvat uhanalaiset luontotyypit on esitetty kartalla kuvassa 11. Sama kartta on suurempana raportin liitteessä 2.

8.12.2023

Kuva 11. Edustavuusluokkiin 1 (erinomainen) ja 2 (hyvä) kuuluvien uhanalaisten luontotyyppien sijoittuminen.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET

Luontotyyppiselvityksen tavoitteena oli kerätä kattava tieto Länsi-Tampereen luontotyypeistä ja niiden nykytilasta. Maastoselvityksissä todettiin myös kohteita, joiden edustavuutta on mahdollista parantaa kunnostuksen tai luonnonhoidon keinoin.

Kangasmetsien luonnontilaisuutta ja edustavuutta heikensivät usein puuston yksipuolinen rakenne, harventaminen, ja lahoppuun puuttuminen, vaikka lajisto olisi muutoin ollut edustavaa. Joillakin kohteilla lahoppuujatkumo oli edustava. Koska selvitysalue on kaupunkialuetta, lähes kaikilla kohteilla on polkuja, mutta edellä mainitut tekijät arvioitiin polkuja ja pientä kulumista merkittävämmäksi heikentäväksi tekijäksi. Kangasmetsäkuvioita rajattiin 515, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 418,0 ha. Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 %
- 2 (hyvä) – 8 %
- 3 (kohtalainen) – 20 %
- 4 (heikko) – 58 %

8.12.2023

-
- 0 (ei luontotyyppi) – 15 %

Lehtojen kohdalla laatua heikentävät lisäksi lajiston kulttuurivaikutteisuus. Monet puuston ja pensaskerroksen rakenteen perusteella edustavatkin kuviot ovat lajistoltaan vuohenputkivaltaisia. Tällaisia lajiston edustavuuteen liittyviä ominaisuuksia on haastava kehittää. Sen sijaan haitallisten vieraslajien torjuminen voi olla tehokas keino parantaa lehtokuvioiden edustavuutta. Lisäksi Länsi-Tampereen alueella on paljon ”kulttuurilehtoja”, eli pieniä metsäkuvioita, joilla todennäköisesti ei ole lehtomaannosta, vaan niiden lehtomainen, kulttuurivaikutteinen kasvillisuus viittaa rehevöitymiseen. Lehtokuvioita rajattiin 209, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 122,6 ha. Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 0 %
- 2 (hyvä) – 12 %
- 3 (kohtalainen) – 34 %
- 4 (heikko) – 33 %
- 0 (ei luontotyyppi) – 21 %

Selvityksessä rajatut *suot* olivat verrattain edustavia, mutta niihin liittyy usein ojituksia aivan suokuvioiden reunalla tai jopa niiden sisällä. Ojia vähentämällä voitaisiin parantaa usean suokuvion edustavuutta. Lisäksi muutamalla suokuvioilla oli haitallisia vieraslajeja ja kulkemisesta syntyvää pientä kulumista. Suoluontotyyppisiä rajattiin 77, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 48,7 ha. Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 1 (erinomainen) – 5 %
- 2 (hyvä) – 40 %
- 3 (kohtalainen) – 42 %
- 4 (heikko) – 6 %
- 0 (ei luontotyyppi) – 6 %

Selvityksessä rajatut *perinnebiotoopit ja harjujen paahderinteet* ovat pääasiassa rehevöityneitä. Niitä voidaan hoitaa, mutta tämä vaatii pitkäjänteistä työskentelyä. Perinnebiotooppeja rajattiin 3, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 0,8 ha. Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 2 (hyvä) – 33 %
- 3 (kohtalainen) – 67 %

Harjumetsien valorinteita rajattiin 7, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 10,0 ha. Rajatut kuviot jakautuivat eri edustavuusluokkiin seuraavasti:

- 3 (kohtalainen) – 57 %
- 4 (heikko) – 43 %

8.12.2023

Lähteitä rajattiin kaksi. Molemmat ovat melko epäedustavia, johtuen lähellä tapahtuneesta ojituksesta, puuston hakkuista, ja haitallisista vieraslajeista. Itse lähteensilmät ovat edelleen avoimia ja kirkkaita, minkä perusteella ennallistaminen voi olla kannattavaa. Yksi lähteistä on edustavuudeltaan kohtalainen (3), toinen heikko (4).

Saarilla on paljon virkistyskäyttöä, minkä takia monilla saarilla on hieman roskaisuutta ja useita epävirallisia nuotiopaikkoja. Toisaalta isommilla saarilla on verrattain hyvin kehittyntä vanhaakin puustoa. Pienimmät saaret ovat pääasiassa luonnontilaisia, mutta etenkin kivikkoisimmilla saarilla puusto taas ei ole kovin edustavaa. Saarilta luontotyyppejä rajattiin 136, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 27,4 ha. Saarilta rajatut kuviot jakoutuivat eri luontotyypeihin seuraavasti: kalliot (23 %), lehdot (3 %), kangasmetsät (39 %), kalliometsät (7 %), luhdet (3 %), lammet (1 %) ja rantaluontotyypit (24 %).

Edustavimpia kohteita ja ennallistamiseen parhaiten soveltuvia kohteita on esitetty tarkemmin liitteessä 5: Kohdekortit.

5. KIRJALLISUUS

BOOST-tutkimushanke 2023: Luontotyyppien ekologisen tilan arviointi ekologisessa kompensaatiassa. Luonnos 20.4.2023.

Kontula T. & Raunio A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Suomen ympäristö 5/2018

Korte K. 2011: Villilä, Likolammin asemakaava-alueen numero 8097eliöstö- ja biotooppiselvitys. Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristön kehittäminen.

Manner J-P & Metsäranta N 2022: Kantakaupungin yleiskaava 2021–2025, Tesoman osa-alueen yleiskaavatasoinen luontoselvitys. Sitowise YKK67123.

Mäkelä K. & Salo P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021

SYKE 2022: LuTU2018 Metsien erikoistyyppien esiintymäaineistot uhanalaisuusarvioinnissa. Aineiston päivämäärä 15.11.2022. <https://ckan.ymparisto.fi/dataset/lutu2018-metsien-erikoistyyppien-esiintymaaineistot-uhanalaisuusarvioinnissa>

Tampereen kaupunki 2005: Myllypuron-Vihnusjärven ympäristöselvitys.

Tampereen kaupunki 2010: Haukiluoma: Maisema- ja luontoselvitys.

Tampereen kaupunki 2022: Ohje paikkatietojen toimittamisesta luontoselvitysten yhteydessä. 26.4.2022.

Liite 1. Luontotyypeihin liitettävät tiedot

Selvityksessä rajatuista luontotyypeistä kerättiin Tampereen kaupungin ohjeistuksen (Ohje paikkatietojen toimittamisesta luontoselvitysten yhteydessä 2022) mukaisesti seuraavat attribuuttitiedot:

- LuTu koodi (lutu_koodi)
  - Luontotyyppin tarkin mahdollinen koodi luontotyyppien punaisen kirjan mukaisesti <https://luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/> tai X00 = muu (ei punaisen kirjan luontotyyppi)
- LuTu luontotyyppi (lututyyppi)
  - Luontotyyppin nimi. Erityisen tärkeä, kun on valittu koodiksi X00 = muu.
- Kuvaus (kuvaus)
  - Kohteen yleispiirteinen kuvaus
- Lajisto (lajisto)
  - Kohteen oleellinen indikaattorilajisto ja yleistä lajistoa. HUOM! Uhanalaiset ym. merkittävät lajit erikseen lajihavaintotietokantaan.
- Luonnontilaisuus (luonnontil)
  - Asteikolla 1-4 liitteen 1: Luontotyyppien edustavuus- ja luonnontilaisuusluokat mukaisesti
    - Tässä selvityksessä liitteenä 3: Luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden arviointitaulukko
- Edustavuus (edustavuus)
  - Asteikolla 0-4 liitteen 1: Luontotyyppien edustavuus- ja luonnontilaisuusluokat mukaisesti
    - Tässä selvityksessä liitteenä 3: Luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden arviointitaulukko
- Tilan kuvaus (lisätiedot)
  - Mahdollinen selventävä kuvausteksti luonnontilaisuudesta ja edustavuudesta (esim. kuluminen, metsänkäsittely, ojitukset, roskaisuus ym.)
- Muut huomiot (huomautus)
  - Kuvaus muista luontotyyppillä huomionarvoisista asioista (esim. motocross-rata)
- Muu luokitus (hall_luok)
  - Hallinnollinen luokitus (esim. LsL, ML, VL)
- Vuosiluku (vuosiluku)
  - Maastokäynnin vuosi
- Tietolähde (tietolahde)
  - Tilaaajalta saatu raportin ID-numero, jos tiedossa.
- Arvioija (arvioija)
  - Arvioija tai havainnon tekijä ja yritys

SISÄVEDET JA RANNAT

Järvet ja lammet

Edustavuus

1 Erinomainen	Kohteella esiintyy tyypille tunnusomaiset lajit mukaan lukien ranta-alueet. Kohde on luonnontilainen.
2 Hyvä	Vesikasvillisuudessa piirteitä muista järvi/lampityypeistä, kohteella esiintyvät oleelliset tyypilajit rannat mukaan lukien. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Pieni osa ranta-alueista voi olla muuttuneita.
3 Kohtalainen	Kohteella esiintyvät jotkin tyypilajit rannat mukaan lukien. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Osa ranta-alueista voi olla muuttuneita.
4 Heikko	Lajistossa vallitsevat muut kuin luontotyyppin tyypilajit. Kohde on luonnontilaltaan vähän heikentynyt tai heikko.
0 Ei luontotyyppi	Ihmistoimien synnyttämä, kaivettu kohde

Luonnontilaisuus

1 Luonnontilainen	Ei vedenlaskun merkkejä tai säännöstelyn merkkejä, rannat luonnontilaisia, rantapuusto luonnontilaisen kaltainen, ei rakenteita, veden laatu ja vesikasvillisuus ja muu eliöstö pintavesityypille ominainen.
2 Vähän heikentynyt	Vähäisiä ojituksia, hakkuita tai liettymiä, rannalla polkuja, mutta vesialue luonnontilaisen kaltainen.
3 Heikentynyt	Vedenlasku, ojitukset ja/tai rantojen käyttö muuttaneet kasvillisuutta, rantojen tila heikentynyt, veden laatu lievästi muuttunut ja kasvillisuus muuttunut paikoittain tai muuttumassa rehevöitymisen seurauksena.
4 Täysin muuttunut	Ojitukset ja/tai metsätalous, vedenpinnan lasku, säännöstely, rakentaminen tai veden laadun heikkeminen muuttaneet vesialueen kasvillisuutta, muuta eliöstöä ja laajalti myös rantoja.

Huomiot

Vesienhoitolain ja vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman mukaan luokitelluissa vesimuodostumissa ekologisen tilan luokittelua käytetään taustatietona luonnontilaisuuden luokittelussa seuraavasti: Luonnontilainen = Ekologinen tila erinomainen. Vähän heikentynyt = Ekologinen tila hyvä. Heikentynyt = Ekologinen tila tyydyttävä. Täysin muuttunut = Ekologinen tila välttävä tai huono.

Lähteiköt (sis. tihkupinnat)

Luonnontilaisuus huomioitu suoraan kriteeristössä

Edustavuus

1 Erinomainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyy tyypille tunnusomaiset lajit. Luonnontilainen. Ei vieraslajeja.
2 Hyvä	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät oleelliset tyypilajit. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Yksittäisiä vieraslajeja voi esiintyä.
3 Kohtalainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät jotkin tyypilajit. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä, mutta niiden osuus on pieni. Ihmistoimien jälkiä (ojia, ajouria ym.) voi olla, mutta ne eivät ole merkittävästi muuttaneet kasvillisuutta.
4 Heikko	Selvästi muuttunut ja sitä kautta lajistossa vallitsevat muut kuin luontotyyppin tyypilajit. Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt tai heikko (esim. hakkuita, oja, ajouria, puukehikko tai kaivonrengas lähteensilmässä). Vieraslajeja voi esiintyä kohtalaisesti tai laajalti, vieraslajit vaikuttaneet luontotyyppiin kielteisesti.

0 Ei luontotyyppi	Umpeutunut, ojitettu tai kaivoksi muutettu kohde, jossa ei esiinny enää tyyppilajistoa.

Virtavedet	Luonnontilaisuus huomioitu suoraan kriteeristössä
Edustavuus	
1 Erinomainen	Luonnontilainen uoma (tai sen valtaosa) ja uoman rantapenkereet.
2 Hyvä	Aikanaan mahdollisesti perattu, mutta luonnontilaisen kaltaiseksi palautunut uoma (tai sen osa). Penkereissä luontainen kasvillisuus. Perkauksen jälkiä ei juurikaan havaittavissa.
3 Kohtalainen	Aikanaan mahdollisesti perattu, mutta luonnontilaisen kaltaiseksi palautunut uoma (tai sen osa). Penkereissä luontainen kasvillisuus. Perkauksen jälkiä edelleen havaittavissa, mutta kohde selvästi "ennallistunut".
4 Heikko	Pääosin perattu tai putkitettu uoma.
0 Ei luontotyyppi	Ojat, putkitetut uomat

Rannat	
Edustavuus	
1 Erinomainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyy tyyppille tunnusomaiset lajit. Ei vieraslajeja eikä ihmisen aiheuttamia muutoksia (tiet, laiturit jne). Hiekkarannat-luontotyyppi vastaa LSL:n kuvausta. Kohde on luonnontilainen.
2 Hyvä	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät oleelliset tyyppilajit. Hiekkarannat-luontotyyppi vastaa LSL:n kuvausta. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Yksittäisiä vieraslajeja voi esiintyä.
3 Kohtalainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät jotkin tyyppilajit. Luontotyyppi on ominaispiirteiltään säilynyt osittaisesta kasvillisuuden muuttumisesta huolimatta. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä, mutta niiden osuus on pieni.
4 Heikko	Selvästi muuttunut ja sitä kautta lajistossa vallitsevat muut kuin luontotyyppin tyyppilajit. Esim. voimakkaasti ruovikoitunut tai ihmisen muokkaamaa ympäristöä. Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt tai heikko. Vieraslajeja voi esiintyä kohtalaisesti tai laajalti, vieraslajit vaikuttaneet luontotyyppiin kielteisesti.
0 Ei luontotyyppi	Muuttunut (ruovikoitunut ja/tai pensoittunut, merkittävästi kulunut), hävinnyt, rakennettu

Luonnontilaisuus	
1 Luonnontilainen	Ei vieraslajistoa, ei kuluneisuutta, ei liettymistä/rehevöitymistä eikä rantarakenteita, rantapuusto luonnontilaisen kaltainen.
2 Vähän heikentynyt	Lajisto vastaa luontotyyppiä, yksittäisiä vieraslajikasvustoja, jotka eivät kuitenkaan laajoja. Vain paikoitellen liettymistä ja/tai kulumista, ei selviä merkkejä rehevöitymisestä. Vähäistä rantapuuston metsänkäsittelyä.
3 Heikentynyt	Luontotyyppin ominaislajisto on edelleen vallitseva. Paikoin kulumista ja/tai liettymistä tai yksittäisiä rakennelmia, jotka eivät kuitenkaan laajemmin ole muuttaneet luontotyyppiä. Vieraslajeja esiintyy, mutta niiden osuus on vähäinen. Rantapuustoa käsitelty.
4 Täysin muuttunut	Umpeenkasvanut/pensoittunut, merkittävästi kulunut tai rakennettua ympäristöä. Luontotyyppin ominaislajisto selvästi taantunut.

SUOT

Edustavuus	
1 Erinomainen	Suotyyppin tyypillinen lajisto edustettuna, ei muutoksia vesitaloudessa. Puustoisilla soilla puustorakenne luonnontilainen. Suo on luonnontilainen. Kohteella ei vieraslajeja.
2 Hyvä	Suokasvillisuudessa ei muutoksia suon reunavyöhykettä lukuun ottamatta. Tyypilajisto vallitseva, mutta muita piirteitä edustava lajisto näkyvää. Puustorakenne (jatkumo) ei täysin kehittynyt. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Yksittäisiä vieraslajeja voi olla.
3 Kohtalainen	Suolle tyypillinen kasvistoaines kärsinyt, lajistossa selvästi muita piirteitä kuin suotyyppin ominaispiirteet, merkkejä puuston kasvun lisääntymisestä tai taimettumisesta. Ojitus heikentänyt hydrologista yhteyttä. Suo on luonnontilainen tai vähän heikentynyt. Kohteella voi olla vieraslajeja vähän, mutta ne eivät syrjäytä luontaista kasvillisuutta.
4 Heikko	Puuston kasvu selvästi lisääntynyt ja/ tai alue taimettunut/ metsittynyt. Useita ojia, vesitalous muuttunut selvästi. Luonnontila on vähän heikentynyt tai heikentynyt. Vieraslajien osuus voi olla kohtalainen-suuri.
0 Ei luontotyyppi	Turvekankaat, ojikot
Luonnontilaisuus	
1 Luonnontilainen	Suolla ja sen välittömässä läheisyydessä ei häiriötekijöitä (ojituksia, muita kuivattavia tekijöitä, tiestöä)
2 Vähän heikentynyt	Suon välittömässä läheisyydessä tai reunassa häiriö(itä), esim. ojia, tie tms., jotka eivät aiheuta näkyvää muutosta suolla.
3 Heikentynyt	Suolla ojitettuja ja ojittamattomia osia. Ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja ympäristön välillä. Osalla ojittamatonta alaa kuivahtamista.
4 Täysin muuttunut	Vesitalous muuttunut kauttaaltaan, kasvillisuusmuutokset selviä

METSÄT

Lehdot	
	Perustuu Natura-luontotyyppin "lehdot" edustavuuden/luonnontilan määrittelyyn (Airaksinen ja Karttunen 1998) sekä Natura-luontotyyppien inventointiohjeeseen.
Edustavuus	
1 Erinomainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyy tyyppille tunnusomaiset lajit. Lehdossa on monimuotoisuutta lisääviä piirteitä ja vaateliasta lajistoa. Puusto kerroksellinen, satunnaisesti jakautunut ja kohteella on ehyt lahoppujatkumo. Kohde on luonnontilainen eikä siinä esiinny vieraslajeja.
2 Hyvä	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät oleelliset tyyppilajit. muita piirteitä (korvet/kangasmetsät) edustava lajisto kuitenkin näkyvää. Kohteella on lahoppua, mutta jatkumo voi olla puutteellinen. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Yksittäisiä vieraslajeja voi esiintyä.
3 Kohtalainen	Ominaispiirteet vastaavat pääosin tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät jotkin tyyppilajit. Lajistossa muita piirteitä edustavan lajiston esiintyminen huomattavaa. Kohde on luonnontilainen tai vähän heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä, mutta ne eivät ole laajemmin syrjäyttäneet tyyppilajistoa.
4 Heikko	Lajistossa muita piirteitä edustavan lajiston esiintyminen vallitsevaa. Kohde on vähän heikentynyt tai heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä yleisesti.

0 Ei luontotyyppi	Kirjataan tähän luokkaan, jos kohde ei edusta luontotyyppiä, mutta esiselvityksessä määritetty luontotyyppiä.
Luonnontilaisuus	
1 Luonnontilainen	Luontaisesti syntynyt, puusto kerroksellinen, satunnaisesti jakautunut. Ihmistoiminnasta ei merkkejä, ei metsäteitä/ojituksia. Kasvillisuudessa ei juurikaan kulttuurilajeja, ei kulttuurivaikutusta.
2 Vähän heikentynyt	Rakenne poikkeaa lievästi luonnontilaisesta tai merkkejä lievästä harvennuksesta, paikoin ojituksia. Kuusettuminen uhkaa jossain määrin ominaispiirteitä. Peltomaalle syntynyt lehto lähestymässä luonnontilaista metsää. Kulttuurivaikutus vähäinen.
3 Heikentynyt	Vain joitain luonnonmetsän tunnusmerkkejä. Runsaasti polkuja, (roskaantumista) ja kulttuurilajistoa. Peltomaalle syntyvän lehdon sukkessiosarjan alkuvaihetta.
4 Täysin muuttunut	Runsaasti polkuja, kulttuurilajisto vallitsevaa, haittalajistoa runsaasti. Lehtolajisto yksittäistä. Puuston rakenne yksipuolinen.

Kangasmetsät	
Edustavuus	
1 Erinomainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyy tyyppille tunnusomainen vallitseva lajisto. Puusto on satunnaisesti jakautunutta ja vaihtelevaa ja jatkuvakorkeuksellisesti kerroksellista, useita puusukupolvja. Puusto on kokorakenteeltaan vaihteleva ja alueella esiintyy siellä täällä nykyistä pääsukupolvea vanhempia puita. Kuolleen puun määrä on suuri. Metsän vesitalous on luontainen (ei ojituksia). Lahopuilla ja epifyytteinä elävä lajisto on runsasta ja monipuolista. Kohde on luonnontilainen eikä siinä esiinny vieraslajeja.
2 Hyvä	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyy tyyppille tunnusomainen vallitseva lajisto. Latvuskerros on erirakenteinen ja puiden tilajakauma vaihteleva, useita puusukupolvja. Kuollutta puuta esiintyy yleisesti. Kohde on luonnontilainen tai sen kaltainen. Luonnontila voi olla vähän heikentynyt.
3 Kohtalainen	Ominaispiirteet vastaavat pääosin tyyppin kuvausta. Latvuskerros on erirakenteinen ja puiden tilajakauma vaihteleva. Useita puusukupolvja, mutta jatkumosta voi puuttua joku sukupolvi. Kuollutta puuta esiintyy. Kohde voi olla luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä vähäisessä määrin.
4 Heikko	Latvuskerros on osittain erirakenteinen, muutamia puusukupolvja, mutta iältään puusto tasaikäistä. Kuollutta puuta korkeintaan yksittäin. Vanhoja pohjamaan muokkauksia havaittavissa, yksittäisiä oja. Luonnontila heikentynyt tai vähän heikentynyt.
0 Ei luontotyyppi	Kirjataan tähän luokkaan, jos kohde ei edusta luontotyyppiä, mutta esiselvityksessä määritetty luontotyyppiä. Istutus- ja harvennuskangasmetsät, joissa pääasiassa yksi puusukupolvi.
Luonnontilaisuus	
1 Luonnontilainen	Puusto kerroksellinen, satunnaisesti jakautunut. Kasvillisuudessa ei juurikaan kulttuurilajeja, ei kulttuurivaikutusta.
2 Vähän heikentynyt	Rakenne poikkeaa lievästi luonnontilaisesta/luonnontilaisen kaltaisesta tai merkkejä lievästä harvennuksesta, paikoin ojituksia. Kulttuurivaikutus vähäinen.

3 Heikentynyt	Vain joitain luonnonmetsän tunnusmerkkejä. Runsaasti polkuja, (roskaantumista) ja kulttuurilajistoa.
4 Täysin muuttunut	Runsaasti polkuja, kulttuurilajisto vallitsevaa, haittalajistoa runsaasti. Puuston rakenne yksipuolinen.

Jalopuumetsät	Perustuu Natura-luontotyyppin "lehdot" edustavuuden/luonnontilan määrittelyyn (Airaksinen ja Karttunen 1998)
Edustavuus	
1 Erinomainen	Luontaisesti syntynyt (käsittäen myös istutetuista puista levinneet, siemenistä syntyneet puut), vähintään 20 runkomaista jalopuuta (halkaisija > 7 cm rinnan korkeudella, tammella > 20 cm) hehtaarilla, eri puusukupolvet hyvin edustettuina. Alue on yhtenäinen (Jalopuista riippuvainen muu lajisto runsasta/yleistä). Vastaa LSL:n luontotyyppiä. Kohteella ei ole vieraslajeja.
2 Hyvä	Sekametsä, jossa jalopuiden osuus kuitenkin kohtalainen (15-20 runkoa/ha). Puusukupolvet voivat olla niukkoja. Alue on yhtenäinen. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Kohteella voi olla yksittäisiä vieraslajeja.
3 Kohtalainen	Muut puulajit vallitsevia, mutta jalopuita esiintyy yksittäin (10-15 runkoa/ha). Puusukupolvia voi puuttua. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Kohteella voi olla vieraslajeja vähän, mutta ne eivät syrjäytä luontaista kasvillisuutta.
4 Heikko	Muut puulajit vallitsevia, jalopuita yksittäin/vähän. Vain 1-2 puusukupolvea. Muu lajisto tavanomaista kangasmetsän lajistoa. Kohde on vähän heikentynyt tai heikentynyt. Vieraslajien osuus voi olla kohtalainen-suuri.
0 Ei luontotyyppi	Yksittäiset jalopuut, istutetut jalopuut yksittäin tai ryhmissä / Ei jalopuita
Luonnontilaisuus	
1 Luonnontilainen	Luontaisesti syntynyt metsä, puuston rakenne satunnainen, kaikki tai lähes kaikki puusukupolvet edustettuina, lahoppua.
2 Vähän heikentynyt	Merkkejä ihmistoiminnasta, ei lahoppua tai hyvin vähän, hakkuujälkiä. Lajistossa jonkin verran piennar/kulttuurilajistoa.
3 Heikentynyt	Puuston rakenne talousmetsän kaltainen tai hoidettu puistometsä. Luontotyyppille vieraat lajit yleisiä, ympäristö kulunut.
4 Täysin muuttunut	Runsaasti polkuja, kulttuurilajisto vallitsevaa, haittalajistoa runsaasti. Puuston rakenne yksipuolinen, talousmetsää

KALLIOT

Edustavuus	
1 Erinomainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyy tyyppille tunnusomaiset lajit. Kohde on luonnontilainen, kuluneisuutta ei havaittavissa.
2 Hyvä	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät oleelliset tyyppilajit edustavasti. Kohde on luonnontilainen tai luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Yksittäisiä vieraslajeja voi esiintyä.
3 Kohtalainen	Ominaispiirteet vastaavat tyyppin kuvausta ja kohteella esiintyvät jotkin tyyppilajit. Kohde on luonnontilaltaan vähän heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä, mutta niiden osuus on pieni.
4 Heikko	Selvästi muuttunut ja sitä kautta lajistossa vallitsevat muut kuin luontotyyppin tyyppilajit. Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt tai heikko. Vieraslajeja voi esiintyä kohtalaisesti tai laajalti, vieraslajit vaikuttaneet luontotyyppiin kielteisesti.

0 Ei luontotyyppi	Hävinnyt, rakennettu, louhittu
Luonnontilaisuus	
1 Luonnontilainen	Ei vieraslajistoa, ei kuluneisuutta eikä kiviainesottoa.
2 Vähän heikentynyt	Vähän kuluneisuutta, mutta lajisto edustavaa. Lajisto vastaa luontotyyppiä. Yksittäisiä vieraslajikasvustoja, jotka eivät kuitenkaan laajoja. Vanhoja kiviaineinesoton jälkiä, mutta kasvillisuus ennallistunut.
3 Heikentynyt	Kuluneisuus heikentänyt selvästi kasvillisuutta ja/tai vanhaa kiviainesottoa osalla alueesta. Tyypilajistoa esiintyy alueella, mutta vain pienialaisesti. Muu lajisto voi olla muuttunut vallitsevaksi.
4 Täysin muuttunut	Kasvillisuus joko muuttunutta tai kulumisen tai muun ulkoisen tekijän seurauksena tyypilajisto hävinnyt.

PERINNEBIOTOOPIT

Niityt ja kedot	
Edustavuus	
1 Erinomainen	Kohde vastaa täysin määritelmäänsä ja siinä tavataan tyypille tunnusomaiset lajit sekä muut. Ei vieraslajeja.
2 Hyvä	Kohde on määritelmän mukainen ja siinä tavataan oleellimmat tyypille tunnusomaiset lajit. Voi olla yksittäisiä vieraslajeja.
3 Kohtalainen	Kohde on jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyypille tunnusomaisia lajeja. Vieraslajeja voi olla laajempina kasvustoina.
4 Heikko	Kohde ei ole tyypillinen eikä siinä esiinny juuri lainkaan tyypille tunnusomaisia lajeja. Vieraslajeja voi olla laajempina tai laajoinakin kasvustoina.
0 Ei luontotyyppi	Umpeenkasvanut tai muutoin niityn/kedon piirteet hävinneet
Luonnontilaisuus	Ei sovelleta, koska ko. ympäristöjen elinvoimaisuus riippuvainen hoidosta

Ohje pohjautuu muiden kuin järvien, lampien ja rantojen luontotyyppien osalta Helsingin Kaupunkiympäristön julkaisuun 2022/7:

[Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2020](#)

Luontotyyppien ekologisen tilan arviointi ekologisessa kompensaatiossa

LUONNOS 20.4.2023

Sisällysluettelo

Johdanto	1
Palaute ja lisätietoja	2
Tulkintaohjeita	2
Ekologinen tila vs. kohteen luontoarvot	3
Esimerkki ekologisen tilan määrittämisestä.....	3
ITÄMERI	4
ITÄMEREN RANTALUONTOTYYPIT	13
JÄRVET JA LAMMET.....	17
LÄHTEIKÖT	21
VIRTAVEDET	23
SISÄVESIEN RANTALUONTOTYYPIT.....	26
SUOT	29
METSÄT.....	33
KALLIOT, JYRKÄNTEET JA KIVIKOT	42
PERINNEBIOTOOPIT	47
TUNTURIT.....	55

Johdanto

Tässä dokumentissa esitellään ekologisen kompensaaion toteuttamiseen tarvittava luontotyyppien ekologisen tilan arvioinnin mittaristo. Mittarit on määritelty luontotyyppiryhmittäin. Kyseessä on luonnosversio, jota voidaan tarvittaessa tarkentaa.

Lähtökohtaisesti arvioinnissa luontotyyppien ekologinen tila on sitä parempi, mitä vähemmän ihmistoiminta on heikentänyt luontotyyppien rakennepiirteitä ja toimintaa. Vastaavasti ekologinen tila on sitä huonompi, mitä enemmän ihmistoiminta on heikentänyt luontotyyppiä.

Luontotyyppien ekologisen tilan mittarien määrittely liittyy ekologisen kompensaaion suunnittelun ja toteutukseen liittyvän käytännön ohjeistuksen laadintaan. Ohjeiden tavoite on tukea uuden [luonnonsuojelulain](#) 11. luvun mukaisen ekologisen kompensaaion toteuttamista. Ohjeet tulevat olemaan yhteensopivat luonnonsuojelulain sekä lakia täydentävän [kompensaatioasetuksen](#) sekä tulevan kansallisen kompensatiorekisterin kanssa.

Ekologisen tilan mittaristo on valmisteltu luontotyyppien ja niiden ennallistamisen asiantuntijoiden kanssa työpajojen sarjassa marras–joulukuussa 2022 sekä tammi–helmikuussa 2023. Työpajojen pohjalta koottu luonnos mittaristosta on ollut asiantuntijoiden kommentoitavana maaliskuussa 2023.

Työpajojen suunnittelusta ja toteutuksesta sekä tässä esiteltävän luonnoksen koostamisesta ovat vastanneet [BOOST](#)-tutkimushanke (Ekologinen kompensatio oikeudenmukaisessa siirtymässä kohti luonnon kokonaisheikentymättömyyttä) sekä Suomen ympäristökeskuksen [Ekologisen kompensaaion pilotointi](#) -hanke.

Ekologisen tilan arviointi on välttämätön osa ekologisen kompensaation suunnittelua, sillä sen avulla voidaan määrittää niin luontoon kohdistuvan ekologisen heikennyksen suuruus kuin luonnon tilaa parantavien hyvittävien toimenpiteiden vaikutus. Ekologisessa kompensaatiassa luonnolle aiheutetun heikennyksen ja kompensaationa tehtävän hyvityksen suuruus määritetään nk. luonnonarvohehtaareina (suomalaisessa keskustelussa on puhuttu myös luontotyyppihehtaareista tai habitaattihehtaareista). Luontotyyppien tapauksessa luonnonarvohehtaari tarkoittaa heikennettävän tai hyvityksenä käytettävän luontotyyppikuvion pinta-alaa kerrottuna sen ekologisen tilan arvolla.

Tässä esiteltävät mittaristot on tarkoitettu ekologisen tilan arviointiin ja maastotyöohjeiksi esimerkiksi maankäytön suunnittelua varten tehtäviin luontotyyppiselvityksiin. Mittaristojen käyttö ja tulkinta vaatii luontoselvitysten ammattitaitoa. Tavoitteena on ollut laatia mittaristot, jotka eivät kuitenkaan ole käytännön inventoinnin kannalta liian raskaita. Ekologisen tilan määrittäminen edellyttää kaikkien mittaristoissa lueteltujen ominaispiirteiden inventointia.

Luontotyyppiluokittelu perustuu [luontotyyppien uhanalaisuusarvioon \(2018\)](#).

Otamme mielellämme vastaan kommentteja, huomioita ja parannusehdotuksia mittaristojen käytettävyydestä ja sisällöstä! Mittareita voidaan vielä hioa perustelluista syistä. Toivomme kommentteja 8.8.2023 mennessä.

BOOST-hanketta rahoittaa strategisen tutkimuksen neuvosto ja Ekologisen kompensaation pilotointi -hanketta ympäristöministeriö.

Palaute ja lisätietoja

BOOST-hanke:

- Joel Jalkanen, tutkijatohtori, Luonnontieteellinen keskusmuseo, joel.jalkanen@helsinki.fi, 0294 128 830
- Heini Kujala, yliopistotutkija, Luonnontieteellinen keskusmuseo, heini.kujala@helsinki.fi, 0294 128 829
- Eini Nieminen, tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto, eni.m.nieminen@jyu.fi, 050 4797 560

Ekologisen kompensaation pilotointi -hanke:

- Aapo Ahola, erikoissuunnittelija, Suomen ympäristökeskus, aapo.ahola@syke.fi, 0295 252 234
- Minna Pekkonen, kehittämisspäälikkö, Suomen ympäristökeskus, minna.pekkonen@syke.fi, 0295 251 779
- Päivi Salo, suunnittelija, Suomen ympäristökeskus, palvi.salo@syke.fi, 0295 252 152

Tulkintaohjeita

Luontotyyppien ekologinen tila arvioidaan kymmenportaisella luokituksella. Kullekin mittarille on laadittu kuvaukset 2–5 luokalle. Luontoselvityksen tekijän tulee määrittää asiantuntija-arvionaan sopivin tilaluokka kullekin mittarille kuvausten perusteella. Rajatapauksissa tulee valita ylempi tilaluokka. Kun tilanne on arvioitu erikseen jokaisen mittarin osalta, muodostetaan näiden perusteella lopuksi luontotyyppiesiintymän ekologisen tilan arvo yksittäisten mittarien painotettuna keskiarvona (ks. esimerkki jäljempänä).

Luontotyyppit on ryhmitelty siten, että kullekin ryhmälle voi soveltaa yhteistä ekologisen tilan mittaristoa. Ryhmittely ei kerro, mitä luontotyyppiä voi korvata milläkin ekologisessa kompensaatiassa (korvattavuus määritellään kompensaatioasetuksessa).

Kasvillisuuden edustavuus (ja siihen verrattavat mittarit) on ekologisen tilan mittari useassa luontotyyppiryhmässä. Mittari kuvaa sitä, onko arvioitavan kohteen lajistossa tai lajistorakenteessa ihmistoiminnasta johtuvia muutoksia, jotka heikentävät sen ekologista laatua suhteessa vastaavaan luonnontilaiseen luontotyyppiesiintymään. Kasvillisuuden edustavuudella ei siis tarkoiteta kohteen lajistoarvoja yleisesti, eikä edustavuutta tule arvioida suhteessa lajistoltaan poikkeukselliseen hienoihin kohteisiin. Monet luontotyyppiesiintymät ovat luonnontilaisenakin vähälajisia, jotkut jopa kokonaan vailla kasvillisuutta, eikä tämän tule laskea kohteen ekologisen tilan arviota. Kyseisen mittarin luokkaa ”erinomainen” ei siis ole varattu ainoastaan erityisen lajirikkaille kohteille tai uhanalaisten lajien keskittymille, vaan siihen tulee lukea kohteet, joiden lajisto on tyypillinen ja edustava kyseiselle luontotyyppille. Usein luontotyyppien ekologinen edustavuus liittyy ihmisvaikutuksen vähäisyyteen. Poikkeuksena ovat erityisesti perinnebiotoopit, joissa kasvillisuuden edustavuus liittyy ihmisvaikutukseen ja oikeanlaisen hoidon synnyttämään kasvillisuuteen.

Kasvillisuuden edustavuutta tulee siis tulkita sekä luontotyyppien että paikallisolosuhteiden näkökulmasta. Tämä edellyttää selvittäjältä ammattitaitoa ja usein luontotyyppien alueellisten esiintymien tuntemusta. Kohteella esiintyvien lajien ohella tulee tarkastella kasvillisuuden rakennetta. Onko esimerkiksi kasvillisuuden peittävyys tai biomassa luonnontilaista vai ihmistoiminnan muuttamaa tai heikentämää? Vaikuttaako jokin laji tai lajiryhmä dominoivan lajiyhteisöä ihmisvaikutuksen vuoksi?

Luonnontilaisten luontotyyppien lajilistoja tai yhteisökuvauksia ei ole mahdollista tuottaa tämän hankkeen puitteissa. Luontotyyppien lajistoa ja rakennetta on kuvailtu esimerkiksi luontotyyppien uhanalaisuusarvion luontotyyppikuvauksissa.

Mittarien yksityiskohtaisempia tulkintaohjeita tullaan kuvaamaan luontotyyppien kompensaatio-ohjeistusten loppuraportissa.

Ekologinen tila vs. kohteen luontoarvot

On tärkeää huomata, että tässä esitelty luonnos mittaristosta soveltuu vain luontotyyppien ekologisen tilan arvioimiseen, erityisesti kompensaation näkökulmasta. Tämä ei korvaa muuta maankäytön suunnittelussa tarvittavaa luontotietoa tai luontoselvityksiin kuuluvaa kohteiden arvottamista. Luonnontilaltaan hyvin heikentyneiksikin arvioidut luontotyyppikohteet voivat olla lajistoltaan rikkaita, ainutlaatuisia tai harvinaisia, tai esimerkiksi alueellisesti tai valtakunnallisesti uhanalaisten lajien merkittäviä esiintymisalueita. Nämä arvot tulee edelleen huomioida esimerkiksi kaavoituksessa ja ympäristöluvituksessa olemassa olevan lainsäädännön ja suositusten mukaisesti.

Luontoarvojen menestyksekkäs kompensointi on usein hyvin vaikeaa ja toisinaan mahdotonta. Siksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokkaiden kohteiden heikentämistä tulisi aina ensisijaisesti välttää riippumatta siitä, tehdäänkö kompensaatiota vai ei.

Esimerkki ekologisen tilan määrittämisestä

Luontotyyppikuvion ekologisen tilan arvo lasketaan mittarien painotettuna keskiarvona. Ensisijaisten mittarien suhteellinen painoarvo on 2 ja toissijaisten 1. Vaikka mittareista osa on määritelty painokertoimien suhteen ensisijaisiksi ja osa toissijaisiksi, täytyy kaikki mittaristossa mainitut ominaispiirteet inventoida maastossa.

Ekologisen tilan arvo lasketaan siis kaavalla:

$$Ekologinen\ tila = \frac{2 * (ensisijaisten\ mittarien\ arvojen\ summa) + (toissijaisten\ mittarien\ arvojen\ summa)}{(2 * ensisijaisten\ mittarien\ lkm) + toissijaisten\ mittarien\ lkm}$$

Luontotyyppikohteen luonnonarvohehtaarien määrä lasketaan kertomalla kuvion pinta-ala ekologisen tilan arvolla.

$$Luonnonarvohehtaari = Pinta - ala * Ekologinen\ tila$$

Ohessa on esimerkki metsäkohteesta, jonka koko on 3,0 hehtaaria. Kohde kuuluu lehtomaisiin kangasmetsiin, jolle on määritelty kolme ensisijaista ja kolme toissijaista mittaria. Luontoselvityksessä (joka, toisin kuin valokuvan ottaminen, on tehty oikeaan vuodenaikaan) mittarien arvoiksi todettiin:

- Puuston kehitysluokka: uudistusiän ylittänyt, muttei vanha metsä → Hyvä (0,7)
- Puuston rakennepiirteet: kaikki luonnontilaisen metsän piirteet havaittavissa → Erinomainen (1,0)
- Lahopuusto: lahopuustoa runsaasti (reilusti enemmän kun 10 m³/ha, muttei kuitenkaan luonnontilaista määrää), jotkin rakennepiirteet havaittavissa → Hyvää ylempi luokka (0,8)
- Haitalliset vieraskasvilajit: yksittäisiä esiintymiä → Kohtalainen (0,5)
- Kasvillisuuden edustavuus: kasvillisuus jokseenkin edustavaa, muttei aivan luonnontilaista → Hyvä (0,7)
- Muu ihmisvaikutus: vähäistä vaikutusta, polkuja yms. → Hyvä (0,7)

METSÄT	Kehitysluokka (Ensisijainen)	Rakennepiirteet (Ensisijainen)	Lahopuusto (Ensi- sijainen)	Haitalliset vieraskasvit (Tois- sijainen)	Kasvillisuuden edustavuus (Toissijainen)	Muu ihmisvaikutus (Toissijainen)
Erinomainen (1,0)		X				
(0,9)						
(0,8)			X			
Hyvä (0,7)	X				X	X
(0,6)						
Kohtalainen (0,5)				X		
(0,4)						
Heikko (0,3)						
(0,2)						
Erittäin heikko (0,1)						

Kuvion luonnonarvohehtaarien määrä on siis:

$$3,0 * \frac{2 * (0,7 + 1,0 + 0,8) + (0,5 + 0,7 + 0,7)}{(2 * 3) + 3} = 2,3\ luonnonarvohehtaaria$$

ITÄMERI

Luontotyyppit on ryhmitelty seuraavasti (luontotyyppit LuTu:sta):

KOVAT POHJAT

Monivuotisten levien tai sammalten luonnehtimat kovat pohjat: Haurupohjat EN, Punalevöpohjat EN, Monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat LC, Vesisammalpohjat LC.

Selkärangattomien luonnehtimat kovat pohjat: Sinisimpukkapohjat LC, Vaeltajasimpukkapohjat NE, Merirokkopohjat NE, Polyppipohjat DD.

Yksivuotisten levien luonnehtimat pohjat: Yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat LC.

Muunlaiset pohjat: Yhteyttävien mikroeliöiden ja laiduntavien kotiloiden luonnehtimat pohjat DD.

RIUTAT JA HIEKKASÄRKÄT

Riutat NE, Hiekkasärkät NE.

KASVILLISUUDEN LUONNEHTIMAT PEHMEÄT POHJAT

Kasvillisuuden luonnehtimat pehmeät pohjat: Vesikuusipohjat DD, Vitapohjat LC, Sätkinpohjat NT, Haura- ja hapsikkapohjat NT, Ärviäpohjat LC, Avoimet näkinpartaispohjat NT, Suojaisat näkinpartaispohjat VU, Merinäkinruohopohjat NT, Meriajokaspohjat VU, Luikkapohjat LC, Kelluslehtisten luonnehtimat pohjat LC.

Irtonaisen kasvillisuuden luonnehtimat pohjat: Irtonaisen haurun luonnehtimat pohjat DD, Karvalehtipohjat LC, Irtonaisen ahdinpalleron luonnehtimat pohjat DD.

Yksivuotisten levien luonnehtimat pohjat: Letkulevöpohjat LC, Kultajouhi- ja jouhilevöpohjat LC.

MUUT PEHMEÄT POHJAT

Selkärangattomien luonnehtimat pehmeät pohjat: Hietasimpukkapohjat DD, Liejusimpukkapohjat LC, Sydänsimpukkapohjat DD, Suursimpukkapohjat EN, Monisukasmato-pohjat NE, Valkokatka-merivalkokatkapohjat EN, Hietakatkapohjat DD, Surviaissääskipohjat LC, Meiofaunapohjat DD.

Muunlaiset pohjat: Anaerobisten eliöiden luonnehtimat pohjat LC, Syanobakteeri- tai ripsieläinpallojen luonnehtimat pohjat NE, Kuorisorapohjat DD, Rauta-mangaanisaostumapohjat DD.

FLADAT, KLUUVIT, JOKISUISTOT

Fladat VU, Kluuvijärvet VU, Jokisuistot EN.

ELINympäristö: ITÄMERI

LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Kovat pohjat**

	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)
	Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Päällyslevät, irtonaisen sedimentin määrä ¹	Näkösyyvyys ²	Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus (esim. ruoppaus, läjitys), muut ihmispaineet	Pohjien haitalliset sessiilit vieraslajit
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava pohjaeliöstö. Alueellisesti, luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen lajisto ja lajistorakenne. Lajistossa tai sen rakenteessa ei merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.	1. Ei päällysleviä eikä sedimenttiä.	1. Erinomainen.	1. Pohjassa ei merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta.	1. Ei haitallisia sessiilejä vieraslajeja havaittavissa.
0,9					
0,8					
0,7 (HYVÄ)	2. Pohjaeliöstön edustavuus jonkin verran heikentynyt. Luontotyyppille ominaista lajistoa havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Lajistorakenteessa merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.	2. Vähän päällysleviä ja/tai vähän sedimenttiä havaittavissa.	2. Hyvä.	2. Pohjassa merkkejä rakentamisesta ja/tai muokkaamisesta (esim. on ruopattu), mutta luontotyyppille ominainen lajisto on palautunut.	2. Ei luontotyyppin rakennetta tai toimintaa haittaavaa määrää haitallisia sessiilejä vieraslajeja havaittavissa.
0,6					
0,5 (KOHTALAINEN)		3. Kohtalaisesti päällysleviä ja/tai kohtalaisesti sedimenttiä havaittavissa.	3. Tyydyttävä.		
0,4					
0,3 (HEIKKO)	3. Pohjaeliöstön edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai lajistorakenteessa selviä muutoksia esimerkiksi rehevöitymisen vuoksi, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.		4. Välttävä.	3. Pohjassa merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta, luontotyyppille ominainen lajisto osoittaa merkkejä palautumisesta.	3. Pohjaluontotyyppin rakenne ja/tai toiminta selvästi häiriintynyt haitallisten sessiilien vieraslajien vuoksi.
0,2					

0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava pohjaeliöstö. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, lajistorakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Runsaasti päällyksileviä ja/tai paljon sedimenttiä havaittavissa.	5. Huono.	4. Pohja on voimakkaasti muokattu (esim. ruopattu, räjäytetty) tai täysin rakennettu, päällystetty tai keinotekoinen, eikä ylläpidä luontotyyppille ominaista lajistoa, eikä lajisto pysty nykyisissä olosuhteissa palautumaan. Voi olla lisäksi voimakasta eroosiota tai mittavaa laivaliikennettä (esim. satama-allas).	
0,0 (Ei luontotyyppi)					

¹Sedimentin määrä: ks. VELMU-kartoitusohjeet

²Viitearvot: Pintavesien tilan luokittelu ja arviointiperusteet vesienhoidon kolmannella kaudella, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 37/2019, liite 9.

ELINYMPÄRISTÖ: ITÄMERI LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Riutat ja särkät**

	(Ensisijainen) Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Päällyksilevät, irtonaisen sedimentin määrä¹	(Toissijainen) Näkösyvyys²	(Toissijainen) Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus (esim. ruoppaus, läjitys), muut ihmispaineet
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava pohjaeliöstö. Alueellisesti, luontotyyppille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen lajisto ja lajistorakenne. Lajistossa tai sen rakenteessa ei merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.	1. Ei päällyksileviä eikä sedimenttiä.	1. Erinomainen.	1. Pohjassa ei merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta.
0,9				
0,8				
0,7 (HYVÄ)	2. Pohjaeliöstön edustavuus jonkin verran heikentynyt. Luontotyyppille ominaista lajistoa havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Lajistorakenteessa	2. Vähän päällyksileviä ja/tai vähän sedimenttiä havaittavissa.	2. Hyvä.	2. Pohjassa merkkejä rakentamisesta ja/tai muokkaamisesta (esim. on ruopattu), mutta luontotyyppille ominainen lajisto on palautunut.

	merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.			
0,6				
0,5 (KOHTALAINEN)		3. Kohtalaisesti päällysläviä ja/tai kohtalaisesti sedimenttiä havaittavissa.	3. Tyydyttävä.	
0,4				
0,3 (HEIKKO)	3. Pohjaeliöstön edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai lajistorakenteessa selviä muutoksia esim. rehevöitymisen vuoksi, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.		4. Välttävä.	3. Pohjassa merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta, luontotyyppille ominainen lajisto osoittaa merkkejä palautumisesta.
0,2				
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava pohjaeliöstö. Lajisto hyvin muuttunut ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, lajistorakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Runsaasti päällysläviä ja/tai paljon sedimenttiä havaittavissa.	5. Huono.	4. Pohja on voimakkaasti muokattu (esim. ruopattu, räjäytetty) tai täysin rakennettu, päällystetty tai keinotekoinen eikä ylläpidä luontotyyppille ominaista lajistoa, eikä lajisto pysty nykyisissä olosuhteissa palautumaan. Voi olla lisäksi voimakasta eroosiota tai mittavaa laivaliikennettä (esim. satama-allas).
0,0 (Ei luontotyyppi)				

¹Sedimentin määrä: ks. VELMU-kartoitusohjeet

²Viitearvot: Pintavesien tilan luokittelu ja arviointiperusteet vesienhoidon kolmannella kaudella, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 37/2019, liite 9

	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)
	Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Päällyslevät, irtonaisen sedimentin määrä ¹	Näkösyvyys ²	Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus (esim. ruoppaus, läjitys), muut ihmispaineet	Pohjien haitalliset sessiilit vieraslajit	Helofyyttien ja kelluslehtisten aiheuttama luontaiseen sukkessioon kuulumaton umpeenkasvu	Matalien merenlahtien pohjilla lisäksi: ympäröivän valuma- alueen vaikutus
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	1	1	1	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava pohjaeliöstö. Alueellisesti, luontotypille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen lajisto ja lajistorakenne. Lajistossa tai sen rakenteessa ei merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.	1. Ei päällysleviä eikä sedimenttiä.	1. Erinomainen.	1. Pohjassa ei merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta.	1. Ei haitallisia sessiilejä vieraslajeja havaittavissa.	1. Ei havaittavissa helofyyttien tai kelluslehtisten aiheuttamaa umpeenkasvua.	1. Valuma-alue on luonnontilainen tai sen kaltainen, eikä valuma- alueelta tule luonnonhuuhtoumaa ylittävää kuormitusta (esim. ravinteet, kiintoaines, humus).
0,9							
0,8							
0,7 (HYVÄ)	2. Pohjaeliöstön edustavuus jonkin verran heikentynyt. Luontotypille ominaista lajistoa havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Lajistorakenteessa merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.	2. Vähän päällysleviä ja/tai vähän sedimenttiä havaittavissa.	2. Hyvä.	2. Pohjassa merkkejä rakentamisesta ja/tai muokkaamisesta (esim. on ruopattu), mutta luontotypille ominainen lajisto on palautunut.	2. Ei luontotyyppin rakennetta tai toimintaa haittaavaa määrää haitallisia sessiilejä vieraslajeja havaittavissa.	2. Helofyyttien ja/tai kelluslehtisten aiheuttamaa umpeenkasvua havaittavissa, mutta umpeenkasvu ei ole ollut erityisen nopeaa (todennettavissa esim. ilmakuvista), tai ruovikoituminen ei todennäköisesti uhkaa koko pohjaluontotyyppiä.	
0,6							
0,5 (KOHTALAINEN)		3. Kohtalaisesti päällysleviä ja/tai kohtalaisesti sedimenttiä havaittavissa.	3. Tyydyttävä.				2. Valuma-aluetta on muokattu, ja sieltä tulee kohtalaisesti luonnonhuuhtoumaa ylittävää kuormitusta.
0,4							

0,3 (HEIKKO)	3. Pohjaeliöstön edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai lajistorakenteessa selviä muutoksia esim. rehevöitymisen vuoksi, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.		4. Välttävä.	3. Pohjassa merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta, luontotyyppille ominainen lajisto osoittaa merkkejä palautumisesta.	3. Pohjaluontotyyppin rakenne ja/tai toiminta selvästi häiriintynyt haitallisten sessiilien vieraslajien vuoksi.	3. Selvää helofyyttien ja/tai kelluslehtisten aiheuttamaa umpeenkasvua, umpeenkasvu nopeaa (todennettavissa esim. ilmakuviosta), tai pohjan täysi umpeenkasvu mahdollista (esim. pohjan mataluuden tai turpeen muodostumisen vuoksi).	
0,2							
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava pohjaeliöstö. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, lajistorakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Runsaasti päällysläviä ja/tai paljon sedimenttiä havaittavissa.	5. Huono.	4. Pohja on voimakkaasti muokattu (esim. ruopattu, räjäytetty) tai täysin rakennettu, päällystetty tai keinotekoinen eikä ylläpidä luontotyyppille ominaista lajistoa, eikä lajisto pysty nykyisissä olosuhteissa palautumaan. Voi olla lisäksi voimakasta eroosiota tai mittavaa laivaliikennettä (esim. satama-allas).		4. Täysin umpeenkasvanut.	3. Valuma-alue on suurimmaksi osaksi rakennettua/muokattua (esim. taajamia, peltola), ja sieltä tulee runsaasti luonnonhuuhtoumaa ylittävää kuormitusta.
0,0 (Ei luontotyyppi)							

¹Sedimentin määrä: ks. VELMU-kartoitusohjeet

²Viitearvot: Pintavesien tilan luokittelu ja arviointiperusteet vesienhoidon kolmannella kaudella, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 37/2019, liite 9.

ELINYMPÄRISTÖ: ITÄMERI

LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: Muut pehmeät pohjat

	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Toissijainen)
	Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Pohjan happivaje	Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus (esim. ruoppaus, läjitys), muut ihmispaineet
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava pohjaeliöstö. Alueellisesti, luontotypille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen lajisto ja lajistorakenne. Lajistossa tai sen rakenteessa ei merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.	1. Happipitoisuus yli 8 mg/l.	1. Pohjassa ei merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta.
0,9			
0,8			
0,7 (HYVÄ)	2. Pohjaeliöstön edustavuus jonkin verran heikentynyt. Luontotypille ominaista lajistoa havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Lajistorakenteessa merkkejä muuttumisesta esim. rehevöitymisen vuoksi.	2. Happipitoisuus 6–8 mg/l.	2. Pohjassa merkkejä rakentamisesta ja/tai muokkaamisesta (esim. on ruopattu), mutta luontotypille ominainen lajisto on palautunut.
0,6			
0,5 (KOHTALAINEN)		3. Happipitoisuus 4–6 mg/l.	
0,4			
0,3 (HEIKKO)	3. Pohjaeliöstön edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai lajistorakenteessa selviä muutoksia esim. rehevöitymisen vuoksi, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	4. Happipitoisuus 2–4 mg/l.	3. Pohjassa merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta, luontotypille ominainen lajisto osoittaa merkkejä palautumisesta.
0,2			
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava pohjaeliöstö. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotypille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, lajistorakenne ei luontotypille ominainen.	5. Happipitoisuus 0–2 mg/l.	4. Pohja on voimakkaasti muokattu (esim. ruopattu, räjäytetty) tai täysin rakennettu, päällystetty tai keinotekoinen eikä ylläpidä luontotypille ominaista lajistoa, eikä lajisto pysty nykyisissä olosuhteissa palautumaan. Voi olla lisäksi voimakasta eroosiota tai mittavaa laivaliikennettä (esim. satama-allas).
0,0 (Ei luontotyyppi)			

ELINYMPÄRISTÖ: ITÄMERI

LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Fladat, kluuvijärvet, jokisuistot**

	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Ensisijainen)
	Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Muokkaus, rakentaminen ja muu ihmispaine	Ympäröivän valuma-alueen vaikutus	Fladoilla lisäksi: kynnys
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	1	1	Fladoilla 2, muille ei sovelleta
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne. Ei vieraslajeja. Lajistossa luontaista pienipiirteistä vaihtelua ja vaihtelua eri pohjaluontotyyppien sekä vedenalaisen ja rantaluonnon välillä.	1. Kohde on täysin rakentamaton ja muokkaamaton (esim. ruoppaamaton), ja sen sukkessio saa edetä luonnonmukaisesti. Ei juuri merkkejä ihmistoiminnasta, voi olla korkeintaan yksittäisiä polkuja, veneitä tai pitkoksia.	1. Valuma-alue on luonnontilainen tai siihen verrattavissa, eikä valuma-alueelta tule luonnonhuhautoumaa ylittävää kuormitusta (esim. ravinteet, kiintoaines, humus).	1. Suuaukko ja kynnys luonnontilaisia.
0,9				
0,8				
0,7 (HYVÄ)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut. Lajistossa pienipiirteistä vaihtelua, mutta ei yhtä edustavasti kuin erinomaisessa luokassa. Voi olla vähäisiä merkkejä umpeenkasvusta.	2. Pohjassa merkkejä muokkaamisesta (esim. on ruopattu), mutta luontotypille ominainen lajisto on palautunut tai palautumassa. Vähäistä ihmistoimintaa, esim. polkuja tai pitkoksia, pieni veneranta tai muuta vähäistä rakentamista.		2. Suuaukko osin ruopattu, mutta kynnys vielä olemassa.
0,6				
0,5 (KOHTALAINEN)		3. Kohde pääosin rakentamaton, mutta ihmisvaikutus melko runsasta, jatkuvaa tai säännöllistä (esim. satama). Luontaista sukkessiota voidaan estää mm. säännöllisellä ruoppauksella.	2. Valuma-alue on muokattu, ja sieltä tulee kohtalaisesti luonnonhuhautoumaa ylittävää kuormitusta.	
0,4				
0,3 (HEIKKO)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa. Voi olla selvää umpeenkasvua.	4. Kauttaaltaan rakennettu, muokattu tai keinotekoinen. Voimakasta ihmistoimintaa. Luontaista sukkessiota voidaan estää mm. säännöllisellä ruoppauksella.		3. Suuaukko ruopattu ja kynnys täysin tuhoutunut.
0,2				
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotypille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan,		3. Valuma-alue on suurimmaksi osaksi rakennettua/muokattua (esim. taajamia, peltoja), ja sieltä tulee	

	kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen. Voi olla täysin umpeenkasvanut. Voi olla täysin vieraslajin valtaama. Ei luonnontilaista vaihtelua ja vaihettumaa vedenalaisen ja rantaluonnon välillä.		runsaasti luonnonhuuhtoumaa ylittävää kuormitusta.	
0,0 (Ei luontotyyppi)				

ITÄMEREN RANTALUONTOTYYPIT

Luontotyyppit on ryhmitelty seuraavasti:

RANNIKKOLUONTOTYYPIT PL. PRIMÄÄRISUKKESSIOMETSÄT

Kivikkorannat: Itämeren kivikko- ja lohkarerannat (LC), maankohoamisrantakivikot (LC).

Itämeren sora- ja somerikkorannat (LC).

Itämeren hiekkarannat (EN).

Metsäiset dyynit (VU).

Liikkuvat ja muut dyynit sekä dyynien deflaatiokentät: Liikkuvat alkiovaiheen dyynit (EN), liikkuvat rantavehänädyynit (VU), Harmaat dyynit (VU), variksenmarjadyynit (CR), dyynialueiden kosteat soistuneet painanteet (EN), Dyynien deflaatiokentät (CR).

Luontaiset rantaniityt: Itämeren kivikkoiset niittyraunnot (NT-VU), Itämeren epiliteraalikedot (VU-EN).

Itämeren suurruohostot (LC).

Itämeren ilmaversoiskasvustot: Merenrantaruovikot (LC), merenrantakaislikot (NT-VU), merenrantaosmankäämiköt (LC).

Rantapensaikot: Tyrnipensaikot (LC), suomyrttipensaikot (VU), merenrantapajukot (LC), merenrannan leppävyöt ja -pensaikot (LC), merenrantakatajikat (LC).

RANNIKON PRIMÄÄRISUKKESSIOMETSÄT

Primäärisukcessiometsät: Ulkosaariston lehtipuumetsiköt (LC), rannikon kosteat leppälehdot (NT), tuoreet lehtipuuvaltaiset lehdot (VU), kuivat lehtipuuvaltaiset lehdot (VU-EN), rannikon lehtomaiset kuusikot (EN), lehtomaiset lehtimetsät (VU-EN), tuoreen kankaan kuusikot (VU-EN), tuoreen kankaan koivikot (VU), rannikon kuivan kankaan kuusikot (EN), kuivan kankaan männiköt (EN), kuivan kankaan koivikot (NT), karukkokankaiden kuusikot (EN), karukkokankaiden männiköt (VU), karukkokankaiden koivikot (NT).

	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Ensisijainen)
	Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Rakentaminen, muokkaus, muu ihmisvaikutus	Haitalliset vieraskasvilajit	Metsäisillä dyyneillä lisäksi: puuston rakenne (eri-ikäisyys, satunnainen tilajakauma, lahoppuun määrä ja jatkumo, puoliavoimuus, iäkä puusto, tuulen vaikutus)
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	1	1	Metsäisillä dyyneillä 2, muille ei sovelleta
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Ranta täysin rakentamaton. Voi olla korkeintaan yksittäisiä polkuja tai pitkoksia ja vähäistä virkistyskäyttöä.	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.	1. Kaikki luontotypille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle tyypilliset rakennepiirteet havaittavissa.
0,9				
0,8				
0,7 (HYVÄ)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.		2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja tai useita ja/tai laajoja vieraskasvien esiintymiä, jotka ovat helposti torjuttavissa.	2. Puuston rakenne vähäisesti muuttunut ihmistoiminnan vuoksi.
0,6				
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	2. Vähäistä ihmistoimintaa. Voi olla vähäistä rakentamista ja/tai muokkausta tavalla, jolla ei ole juuri vaikutusta luontotyyppiin (polkuja, laituri, pieni veneranta, vähäistä kuluneisuutta).		
0,4				
0,3 (HEIKKO)		3. Kohtalaisesti ihmistoimintaa. Ranta voi olla rakennettua tai muokattua tavalla, joka vaikuttaa luontotyyppiin ja/tai sen kunnostamisen mahdollisuuksiin (esim. runsaasti mökkejä, ruoppauksia, säännöllinen liikenne, kuluneisuutta).	3. Haitallisia vieraskasvilajeja useita esiintymiä.	3. Puuston rakenne selvästi muuttunut ihmistoiminnan vuoksi.
0,2				
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotypille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotypille ominainen.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Ranta voi olla kauttaaltaan rakennettu, muokattu tai keinotekoinen. Hiekkarannoilla voi olla uimaranta, jota ylläpidetään säännöllisesti.	4. Alue laajalti vieraskasvien valtaama ja vieraskasvien torjunta vaikeaa.	4. Puuston rakenne ei luontotypille ominainen.
0,0 (Ei luontotyyppi)				

ELINympäristö: ITÄMEREN RANNAT

LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: Rannikon primäärisuknessiometsät

	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)
	Puuston rakennepiirteet (monilajisuus, eri-ikäisyys, kerroksellisuus, vyöhykkeisyys, satunnainen tilajakauma)	Sijainti kehityssarjassa	Lahopuusto (sisältäen kaikki lahopuukappaleet)	Rakentaminen, muokkaus, muu ihmisvaikutus	Haitalliset vieraskasvilajit
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Kaikki luontotypille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle tyypilliset rakennepiirteet havaittavissa.	1. Kohde on osa laajempaa luonnontilaista tai lähes luonnontilaista kehityssarjaa, ja rajautuu toisen sarjan puustoiseen tai pensaikkoiseen osaan.	1. Luontotypille, paikallisolosuhteille ja luonnolliselle sukkessiovaiheelle ominainen määrä lahopuuta, ja lahopuun luontainen syntyminen häiriötöntä.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Ranta täysin rakentamaton. Voi olla korkeintaan esim. yksittäisiä polkuja ja pitkoksia, vähäistä virkistyskäyttöä, metsälaidunnusta.	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.
0,9					
0,8					
0,7 (HYVÄ)	2. Puuston rakenne vähäisesti muuttunut ihmistoiminnan vuoksi.		2. Lahopuuta havaittavissa, mutta vähemmän kuin luontotypille, paikallisolosuhteille ja luonnolliselle sukkessiovaiheelle olisi ominaista, ja/tai lahopuun luontainen syntyminen korkeintaan vähäisesti heikentynyt.		2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja, tai useita ja/tai laajoja vieraskasvien esiintymiä, jotka ovat helposti torjuttavissa.
0,6					
0,5 (KOHTALAINEN)		2. Kohde on osa laajempaa kehityssarjaa, mutta kehityssarjan ekologinen tila selvästi heikentynyt tai kehityssarja katkennut.		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esim. metsäkoneen uria, poimintahakkuita, yksittäisiä ojia. Ranta voi olla vähäisesti rakennettu ja muokattu tavalla, jolla ei ole juuri vaikutusta luontotyyppiin (esim. laituri, pieni veneranta).	
0,4					
0,3 (HEIKKO)	3. Puuston rakenne selvästi muuttunut ihmistoiminnan vuoksi.		3. Lahopuuta niukasti tai yksittäin, ja/tai lahopuun luontainen syntyminen selvästi heikentynyt.	3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Voi olla esimerkiksi maaston kuluneisuutta, harvennushakkuita ja hakkuutähteen läjityksiä, ojituksia jne. Ranta voi olla rakennettua tai muokattua	3. Haitallisia vieraskasvilajeja useita esiintymiä.

				tavalla, joka vaikuttaa luontotyyppiin (esim. runsaasti mökkejä, ruoppauksia, säännöllinen liikenne).	
0,2					
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Puuston rakenne ei luontotyyppille ominainen.	3. Kohde ei ole osa laajempaa kehityssarjaa.	4. Ei lahopuuta, ja/tai lahopuun luontainen syntyminen voimakkaasti heikentynyt.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, maanmuokkausta, avohakkuita. Ranta voi olla kauttaaltaan rakennettu, muokattu tai keinotekoinen.	4. Alue laajalti vieraskasvien valtaama, ja vieraskasvien torjunta vaikeaa.
0,0 (Ei luontotyyppi)					

JÄRVET JA LAMMET

Luontotyyppit on ryhmitelty seuraavasti:

KAIKKI JÄRVET JA LAMMET

Runsasravinteiset järvet: Runsasravinteiset järvet EN, Runsaskalkkiset järvet DD.

Runsasravinteiset lammet: Runsasravinteiset lammet EN.

Kalkkilammet (NT).

Vähähumuksiset järvet: Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet NT, Suuret vähähumuksiset järvet NT, Matalat vähähumuksiset järvet NT.

Humusjärvet: Pienet humusjärvet NT, Keskikokoiset humusjärvet LC, Suuret humusjärvet NT, Matalat humusjärvet NT, Pohjois-Lapin järvet NT, Voimakkaasti pohjavesivaikutteiset järvet DD.

Karut lammet: Harjulammet NT, Kalliolummet LC, Metsälammet NT, Suolummet NT, Tunturilammet LC.

Lähdelammet (DD).

Huom! Vesipuitedirektiivin (VPD) mukainen järvien tilan arviointi sisältää monia ekologisen tilan kannalta oleellisia mittareita. Järvien ekologisen tilan arviointi voidaan siis toteuttaa VPD:n mukaisilla mittareilla (ks. ensimmäinen taulukko), mikäli se on hankkeen vaikutukset huomioiden perusteltua. Mikäli VPD-mittarien käyttö ei ole tarkoituksenmukaista, tulee järvien ja lampien ekologinen tila arvioida jälkimmäisen arviointimittariston perusteella.

ELINympäristö: **SISÄVEDET**

LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Järvet, joille on olemassa vesipuitedirektiivin (VPD) mukainen ekologisen tilan luokitus, tai hankkeen puitteissa sellainen on tarpeen määrittää VPD-menetelmin, ja menetelmät soveltuvat kyseiselle vesiluontotyyppille.**

	(Ensisijainen) VPD: Vesikasvillisuus	(Ensisijainen) VPD: hydromorfologinen muuttuneisuus	(Ensisijainen) VPD: pohjaeläimistö (jos soveltuu ja on tarpeen hankkeen vaikutusten vuoksi)	(Ensisijainen) Matalilla lahdilla yms. lisäksi tarvittaessa: lähivaluma-alueen tila
Mittarin suhteellinen painokerroin	1	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	Erinomainen.	Erinomainen.	Erinomainen.	1. Vesialueeseen ei kohdistu valuma-alueelta luonnonhuuhtoumaa ylittävää kuormitusta (esim. ravinteet, kiintoaines, humus, rauta), valuma-alue luonnontilainen tai siihen verrattavissa.
0,9				
0,8				
0,7 (HYVÄ)	Hyvä.	Hyvä.	Hyvä.	2. Vesialueeseen kohdistuu varmasti tai todennäköisesti korkeintaan vähäistä kuormitusta, valuma-alue vähäisesti muokattua (esim. osaksi metsäojitettua).
0,6				
0,5 (KOHTALAINEN)	Tyydyttävä.	Tyydyttävä.	Tyydyttävä.	3. Vesialueeseen kohdistuu varmasti tai todennäköisesti selvää kuormitusta, valuma-alue muokattua (esim. laajoja metsä- tai suo-ojituksia).
0,4				
0,3 (HEIKKO)	Välttävä.	Välttävä.	Välttävä.	
0,2				
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	Huono.	Huono.	Huono.	4. Järveen tai lampeen kohdistuu hyvin voimakasta kuormitusta, valuma-alue voimakkaasti muokattua (esim. turpeenottoa, suurimmaksi osaksi rakennettua tai maatalouskäytössä).
0,0 (Ei luontotyyppi)				

	(Ensisijainen) Vesi- ja rantakasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Valuma-alueen tila	(Ensisijainen) Vedenpinnan taso ja vaihtelu	(Ensisijainen) Umpeenkasvu (ilmaversoiset, kelluslehtiset, uposlehtiset)	(Ensisijainen) Haitalliset vieraslajit	(Lammilla ensisijainen, järvillä toissijainen) Ranta- ja lähivyöhykkeen luonnontilaa muuttaneiden tekijöiden vaikutus (esim. metsä- tai suo-ojat, rantametsien hakkuut, hakkuualueiden auraus tai äestys, rakentaminen) <i>Ranta- ja lähivyöhyke: alue, jolla on välitön vaikutus vesistöön</i>	(Toissijainen) Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus (esim. ruoppaus, läjitys)
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	2	2	2	2	Lammilla 2, järvillä 1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Järveen tai lampeen ei kohdistu valuma-alueelta luonnonhuuhtoumaa ylittävää kuormitusta (esim. ravinteet, kiintoaines, humus, rauta), valuma-alue luonnontilainen tai siihen verrattavissa.	1. Vedenpinnan taso luontotypille ja paikallisolosuhteille ominainen ja vaihtelu luonnollista ja häiriötöntä.	1. Ei umpeenkasvua havaittavissa.	1. Ei haitallisia vieraslajeja havaittavissa.	1. Järven tai lammen vedenlaatuun tai mikroilmastoon ei kohdistu haittaa ranta- tai lähivyöhykkeen muokkauksen vuoksi; ranta ja lähivyöhyke luonnontilainen tai siihen verrattavissa.	1. Pohjassa ei merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta.
0,9							
0,8							
0,7 (HYVÄ)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Järveen tai lampeen kohdistuu varmasti tai todennäköisesti korkeintaan vähäistä kuormitusta, valuma-alue vähäisesti muokattua (esim. osaksi metsäojitettua).	2. Vedenpinnan tasoa vähäisesti muutettu ja/tai vedenpinnan vaihtelussa vähäisiä muutoksia.	2. Umpeenkasvua havaittavissa, mutta umpeenkasvu ei ole ollut erityisen nopeaa (todennettavissa esim. vanhoista ilmakuvista), tai umpeenkasvu ei todennäköisesti uhkaa koko pohjaluontotyyppiä esim. syvyyden vuoksi.	2. Haitallisia vieraslajeja havaittavissa, mutta ei luontotyyppin rakennetta tai toimintaa haittaavaa määrää, eikä havaittavissa ilmeistä riskiä määrän lisääntymisestä haittaavaksi.	2. Järven tai lammen vedenlaatuun tai mikroilmastoon kohdistuu vähäistä vaikutusta ranta- tai lähivyöhykkeen muokkauksen vuoksi; ranta ja/tai lähivyöhyke vähäisesti muokattu.	2. Pohjassa merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta, mutta luontotypille ominainen vesikasvillisuus on palautunut.
0,6							

0,5 (KOHTALAINEN)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.		3. Vedenpinnan tasoa muutettu ja/tai vedenpinnan vaihtelussa selviä muutoksia (esim. vedenpinnan lasku, säännöstely tai valuma-alueen ojitukset).			3. Järven tai lammen vedenlaatuun tai mikroilmastoon kohdistuu selvää vaikutusta ranta- tai lähivyöhykkeen muokkauksen vuoksi, ranta ja/tai lähivyöhyke muokattu.	3. Pohjassa merkkejä rakentamisesta tai muokkauksesta, luontotyyppille ominainen vesikasvillisuus osoittaa merkkejä palautumisesta.
0,4							
0,3 (HEIKKO)		3. Järven tai lampeen kohdistuu varmasti tai todennäköisesti selvää kuormitusta, valuma-alue muokattua (esim. laajoja metsä- tai suo-ojituksia).	4. Vedenpinnan tasoa voimakkaasti muutettu ja/tai vedenpinnan vaihtelu ei lainkaan luonnollista (esim. vedenpinnan laskun, säännöstelyn tai valuma-alueen ojitusten vuoksi).	3. Selvää umpeenkasvua, umpeenkasvu nopeaa (todennettavissa esim. ilmakuista), pohjan täysi umpeenkasvu mahdollista.	3. Haitallisia vieraslajeja havaittavissa, mutta ei vielä luontotyyppin rakennetta tai toimintaa haittaavaa määrää, mutta havaittavissa ilmeinen riski määrän lisääntymisestä haittaavaksi.	4. Järven tai lammen vedenlaatuun tai mikroilmastoon kohdistuu voimakasta vaikutusta ranta- tai lähivyöhykkeen muokkauksen vuoksi, ranta ja/tai lähivyöhyke voimakkaasti muokattu.	
0,2							
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Järven tai lampeen kohdistuu hyvin voimakasta kuormitusta, valuma-alue voimakkaasti muokattua (esim. turpeenottoa, suurimmaksi osaksi rakennettua tai maatalouskäytössä).		4. Täysin umpeenkasvanut.	4. Luontotyyppin rakenne ja/tai toiminta selvästi häiriintynyt haitallisten vieraslajien vuoksi.	5. Järven tai lammen vedenlaatu tai mikroilmasto täysin tai lähes täysin muuttunut ranta- tai lähivyöhykkeen muokkauksen vuoksi, ranta ja/tai lähivyöhyke hyvin voimakkaasti muokattu.	4. Pohja on voimakkaasti muokattu (esim. ruopattu, räjäytetty) tai täysin rakennettu, päällystetty tai keinotekoinen eikä ylläpidä luontotyyppille ominaista lajistoa, eikä lajisto pysty nykyisissä olosuhteissa palautumaan.
0,0 (Ei luontotyyppi)							

LÄHTEIKÖT

Kaikkiin lähteikkötyyppeihin (lähteiköt VU, huuressammallähteiköt NT) sovelletaan samoja ekologisen tilan mittareita ja toimenpiteiden vasteita.

ELINYMPÄRISTÖ: **SISÄVEDET** LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Kaikki lähteikköluontotyypit**

	Ensisijainen: Lähdevaikutteinen pinta-ala (sisältäen erilaiset allikot, hetteiköt, tihkupinnat yms. sekä niiden muodostamat kompleksit)	Ensisijainen: Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Toissijainen: Antoisuus	Toissijainen: Pintavesivaikutus ja veden laatu	Toissijainen: Lähiympäristön tilaan vaikuttava ihmistoiminta (esim. maa-ainesten otto, pellonraivaus, tiestö, metsätalous) <i>Lähiympäristö: alue, jolla on välitön vaikutus lähteikköön</i>	Toissijainen: Lähteikön tilaan vaikuttava ihmistoiminta (esim. perkaukset, ojitukset, vedenottoon liittyvät rakenteet kuten kaivaminen, kaivonrenkaat ja kiveämiset)	Toissijainen: Pohjaveden purkaumien sijainti
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	1	1	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Ei merkkejä siitä, että ihmistoiminta olisi pienentänyt lähdevaikutteista pinta-alaa.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille ja paikallisosuhteille ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Lähteikön purkautumisessa ei ole havaittavissa ihmistoiminnasta johtuvaa vähenemistä.	1. Ei selvää pintavesivaikutusta havaittavissa, ja veden laatu on luontotypille ja paikallisosuhteille ominaiseen tapaan luonnontilainen tai sen kaltainen.	1. Lähiympäristö luonnontilainen tai sen kaltainen.	1. Lähteikkökuvio on luonnontilainen tai sen kaltainen. Ei merkkejä ihmistoiminnasta.	1. Pohjavettä purkautuu vain luontaisissa paikoissa.
0,9							
0,8							
0,7 (HYVÄ)	2. Alkuperäinen luontainen lähdevaikutteinen pinta-ala on supistunut. Lähdevaikutteisuuutta ilmenee paitsi luontaisissa osissa, myös ihmistoiminnan seurauksena muuttuneissa lähteikön osissa.				2. Lähiympäristöä muokattu vähäisesti.	2. Lähteikkökuviolla on havaittavissa ihmistoimintaa, joka heikentää lähteikön tilaa vähäisesti.	

0,6							
0,5 (KOHTALAINEN)		2. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.					2. Pohjavettä purkautuu luontaisissa paikoissa, mutta ihmistoiminnan vuoksi myös muualla lähiympäristössä.
0,4							
0,3 (HEIKKO)	3. Alkuperäinen luontainen lähdevaikutteinen pinta-ala on merkittävästi supistunut ihmistoiminnan seurauksena.			2. Pintaveden valuntaa kohteeseen on havaittavissa ja veden laatu on sen seurauksena heikentynyt tai muuttunut (esim. tummunut, samentunut).	3. Lähiympäristöä muokattu kohtalaisesti.	3. Lähteikkökuviolla on havaittavissa ihmistoimintaa, joka heikentää lähteikön tilaa selvästi.	
0,2							
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei ollenkaan lähdevaikutteista pinta-alaa jäljellä.	3. Ei edustava kasvillisuus. Pelkästään lähteillä kasvava kasvi- tai sammallajisto puuttuu.	2. Antoisuus on ihmistoiminnan vuoksi voimakkaasti heikentynyt tai loppunut.		4. Lähiympäristöä muokattu voimakkaasti.	4. Lähteikkökuviolla on havaittavissa ihmistoimintaa, joka heikentää lähteikön tilaa voimakkaasti.	3. Pohjavettä ei purkautu luontaisissa paikoissa, vaan ihmistoiminnan vuoksi vain muualla lähiympäristössä.
0,0 (Ei luontotyyppi)							

VIRTAVEDET

Luontotyyppit on ryhmitelty seuraavasti:

KAIKKI VIRTAVESILUONTOTYYPIT

Tunturialueen norot: Tunturialueen norot LC.

Tunturialueen purot ja pikkujoet: Tunturialueen latvapurot LC, Tunturialueen purot ja pikkujoet LC.

Tunturialueen joet: Tunturialueen joet NT.

Havumetsävyöhykkeen norot: Havumetsävyöhykkeen norot DD.

Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet: Havumetsävyöhykkeen latvapurot NT, Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet VU.

Havumetsävyöhykkeen keskisuuret ja suuret joet: Keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet VU, Suuret havumetsävyöhykkeen joet VU.

Savimaiden purot ja pikkujoet: Savimaiden latvapurot EN, Savimaiden purot ja pikkujoet CR.

Savimaiden keskisuuret ja suuret joet: Keskisuuret savimaiden joet EN, Suuret savimaiden joet CR.

Meanderoivat purot ja pikkujoet: Meanderoivat purot ja pikkujoet DD.

Erittäin suuret joet: Erittäin suuret joet CR.

ELINYMPÄRISTÖ: **SISÄVEDET** LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Kaikki virtavedet**

	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)
	Uoman rakennepiirteet luontotypille ja paikallisolosuhteille ominaisella tavalla (esim. vaihteleva raekoko, koski- ja suvantoalueet, mutkittelevuus, meanderointi) ja niiden muuttuminen ihmistoiminnan vuoksi (esim. perkaukset, suoristukset, rakentaminen)	Valuma-alueen tila	Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Ranta- ja lähivyöhykkeen tilaa muuttaneen ihmistoiminnan vaikutus (esim. ojitukset, rantametsien hakkuut, hakkuualueiden auraus tai äestys, rakentaminen) <i>Ranta- ja lähivyöhyke: alue, jolla on välitön vaikutus virtaveteen</i>	Säännöstely	Esteettömyys (padot, tierummut ja muut esteet)
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	1	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Rakennepiirteet luonnontilaisia tai sen kaltaisia, ei merkkejä ihmistoiminnasta.	1. Virtaveteen ei kohdistu valuma-alueelta luonnonhuuhtoumaa ylittävää kuormitusta (esim. ravinteet, kiintoaines, humus, rauta), valuma-alue luonnontilainen tai siihen verrattavissa.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisolosuhteille ja ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ranta- ja lähivyöhyke luontotypille ja paikallisolosuhteille ominaisella tavalla luonnontilainen tai sen kaltainen, ei merkkejä ihmistoiminnasta.	1. Vedenpinnan vaihtelu luontotypille ja paikallisolosuhteille ominaisella tavalla luonnollista ja häiriötöntä.	1. Uomassa ei ole ihmisen luomia esteitä.
0,9						
0,8						
0,7 (HYVÄ)	2. Rakennepiirteet vähäisesti heikentyneet ihmistoiminnan vuoksi.	2. Virtaveteen kohdistuu varmasti tai todennäköisesti korkeintaan vähäistä kuormitusta, valuma-alue vähäisesti muokattua (esim. osaksi metsäojitettua).		2. Ranta- ja/tai lähivyöhykettä vähäisesti muokattu.		
0,6						
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Rakennepiirteet selvästi heikentyneet ihmistoiminnan vuoksi.		2. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin	3. Ranta- ja/tai lähivyöhykettä kohtalaisesti muokattu.	2. Vedenpinnan vaihtelussa selviä muutoksia esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.	2. Uomassa on ihmisen luomia esteitä, mutta ne eivät merkittävästi vaikeuta eliöiden liikkumista ylä- tai alavirtaan.

			ominaisia lajeja havaittavissa.			
0,4						
0,3 (HEIKKO)	4. Rakennepiirteet voimakkaasti heikentyneet ihmistoiminnan vuoksi.	3. Virtaveden kohdistuu varmasti tai todennäköisesti selvää kuormitusta, valuma-alue muokattua (esim. laajoja metsä- tai suo-ojituksia).		4. Ranta- ja/tai lähivyöhykettä voimakkaasti muokattu.		3. Uomassa on ihmisen luomia esteitä, jotka vaikeuttavat eliöiden liikkumista ylä- tai alavirtaan.
0,2						
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	5. Täysin rakennettu uomaosuus.	4. Virtaveden kohdistuu hyvin voimakasta kuormitusta, valuma-alue voimakkaasti muokattua (esim. turpeenottoa, suurimmaksi osaksi rakennettua tai maatalouskäytössä).	3. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotypille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotypille ominainen.	5. Ranta- ja/tai lähivyöhykettä hyvin voimakkaasti muokattu.	3. Vedenpinnan vaihtelu ei lainkaan luonnollista esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.	4. Uomassa on ihmisen luomia esteitä, jotka vaikeuttavat merkittävästi tai estävät kokonaan eliöiden liikkumisen ylä- tai alavirtaan.
0,0 (Ei luontotyyppi)						

SISÄVESIEN RANTALUONTOTYYPIT

Luontotyyppit on jaoteltu seuraavasti:

KAIKKI SISÄVESIEN RANTALUONTOTYYPIT

Järvien kivikko- ja lohkarerannat (LC).

Jokien kivikko- ja lohkarerannat (NT).

Järvien sora- ja somerikkorannat DD.

Jokien sora- ja somerikkorannat DD.

Järvien hiekka- ja hietarannat LC-EN.

Jokien hiekkarannat: jokien hiekka- ja hietarannat (DD), särkät (DD).

Järvien eroosiotörmät DD.

Jokien eroosiotörmät DD.

Järvien savi- ja hiesurannat DD.

Jokien savi- ja hiesurannat DD.

Järvien sekalajitteiset rannat LC.

Jokien sekalajitteiset rannat LC.

Järvien muta- ja liejurannat DD.

Järvien rantapensaikat LC.

Jokien rantapensaikat LC.

Järvien ilmaversoiskasvustot: järvien ruovikot (LC), järvien suurhelofyyttien kasvustot LC.

Jokien ilmaversoiskasvustot: Jokien ruovikot (LC), jokien suurhelofyyttien kasvustot LC.

Järvien suursaraikat DD.

Jokien suursaraikat DD.

ELINympäristö: **SISÄVESIEN RANNAT**LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Kaikki sisävesien rantaluontotyypit**

	(Ensisijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammaleet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Vedenpinnan tason vaihtelu	(Ensisijainen) Rakentaminen, muokkaus, muu ihmisvaikutus	(Toissijainen) Haitalliset vieraskasvilajit
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	2	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisosuhteille (sis. rantavyöhykkeen leveys ja topografia) ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Vedenpinnan tason vaihtelu luonnollista ja häiriötöntä tai siihen verrattavissa. Kasvilajistossa voi näkyä vyöhykkeisyys luontotypille ja paikallisosuhteille ominaisella tavalla.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Ranta täysin rakentamaton. Voi olla korkeintaan yksittäisiä polkuja tai pitkoksia ja vähäistä virkistyskäyttöä.	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasvilajeja.
0,9				
0,8				
0,7 (HYVÄ)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut. Voi olla lieviä merkkejä umpeenkasvusta tai kulumisesta.		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Voi olla vähäistä rakentamista ja/tai muokkausta tavalla, jolla ei ole juuri vaikutusta luontotyyppiin (polkuja, laituri, pieni veneranta, vähäistä kuluneisuutta).	
0,6				
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa. Voi olla selviä merkkejä esim. umpeenkasvusta tai kulumisesta.	2. Vedenpinnan tason vaihtelussa selviä muutoksia esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.		2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja.
0,4				

0,3 (HEIKKO)			3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Ranta voi olla rakennettua, muokattua tai kulunutta tavalla, joka vaikuttaa luontotyyppiin ja/tai sen kunnostamisen mahdollisuuksiin (esim. runsaasti mökkejä, ruoppauksia, säännöllinen liikenne, kuluneisuutta).	3. Haitallisia vieraskasveja useita esiintymiä.
0,2				
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen. Voi olla esim. erittäin umpeenkasvanut tai kulunut.	3. Vedenpinnan vaihtelu ei lainkaan luonnontilaista esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Ranta voi olla kauttaaltaan rakennettu, muokattu, erittäin kulunut tai keinotekoinen.	4. Alue laajalti haitallisten vieraskasvien valtaama.
0,0 (Ei luontotyyppi)				

SUOT

Suoluontotyyppit on ryhmitelty seuraavasti. Jaottelu on karkea. Päätös siitä, sovelletaanko avo- vai puustoisten soiden tilamittaristoa, tulee rajatapauksissa tehdä suon paikallisolosuhteet huomioiden.

AVOSUOT:

Nevat: Lettonevat NT-CR, Luhtanevat LC-VU, Saranevat LC-VU, Kalvakkanevat LC-VU, Rimpinevat LC-EN, Minerotrofiset lyhytkorsinevat LC-VU, Kuljunevat LC, Ombrotrofiset lyhytkorsinevat LC-NT.

Letot: Luhtaletot DD-CR, Lähdeletot NT-CR, Lähdeletot VU-CR, Rimpiset koivuletot VU-CR, Välipintakoivuletot EN-CR, Välipintaletot EN-CR, Rimpiletot NT-CR, Kalkkiletot EN-CR, Kuirisammalrimpiletot VU.

Avoluhdet yms.: Pajuluhdet LC, Pajuviitaluhdet LC, Suomyrttiluhdet NT-VU, Avoluhdet LC-DD, Suoarot DD.

PUUSTOISET SUOT:

Korvet: Kangaskorvet VU-CR, Lehtokorvet VU-CR, Ruohokorvet NT-CR, Aitokorvet VU-EN, Varpukorvet VU-EN, Metsäkortekorvet VU-EN, Muurainkorvet NT-EN.

Neva- ja lettokorvet: Lettokorvet VU-CR, Sarakorvet NT-EN, Juolasarakorvet EN, Tupasvillakorvet LC-EN.

Rämeet: Kangasrämeet NT-EN, Korpisrämeet NT-EN, Pallosararämeet LC-VU, Isovarpurämeet LC-EN, Tupasvillarämeet LC-EN, Rahkarämeet LC, Routarämeet DD, Palsarämeet EN-CR, Pounikkorämeet DD.

Neva- ja lettorämeet: Lettorämeet VU-CR, Reunavaikutteiset lettorämeet VU-CR, Rahkaiset lettorämeet (rämeletot) NT-CR, Lettonevarämeet NT-CR, Sararämeet LC-EN, Kalvakkarämeet LC-VU, Rimpinevarämeet LC-EN, Lyhytkorsirämeet LC-VU, Keidasrämeet LC-NT.

Metsäluhdet: Koivuluhdet DD, Tervaleppäluhdet EN-CR, Harmaaleppäluhdet EN-CR.

ELINYMPÄRISTÖ: **SUOT**LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Avosuot**

	(Ensisijainen) Vesitalous	(Ensisijainen) Suon sijoittuminen ympäristöönsä	(Ensisijainen) Suokasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Umpeenkasvu	(Toissijainen) Muu ihmisvaikutus
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	2	2	2	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Kyseiselle luontotypille luonteenomainen luonnontilainen vesitalous.	1. Hyvin kytkeytynyt. Jos osana laajempaa suokokonaisuutta (esim. suoyhdistymää), kokonaisuus luonnontilainen tai sen kaltainen, ja suon luontainen valuma-alue luonnontilainen tai sen kaltainen.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisolosuhteille ja ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ei umpeenkasvua. Kyseiselle luontotypille ominaisesti enintään yksittäisiä puita/pensaita.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla korkeintaan yksittäisiä polkuja, pitkoksia, lintutorneja. Ei vieraslajeja.
0,9					
0,8					
0,7 (HYVÄ)	2. Vähäisiä merkkejä vesitalouden muuttumisesta joko ojituksen tai ympäröivän maankäytön takia.		2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Umppeenkasvu käynnistynyt. Taimettumista, pensoittumista tai ruovikoitumista havaittavissa, mutta vielä vähäisesti.	2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi polkuja, uria, vähäistä maaston kuluneisuutta. Voi olla vähäisesti vieraslajeja.
0,6					
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Selviä muutoksia vesitaloudessa joko ojituksen tai ympäröivän maankäytön takia.	2. Jos osana laajempaa suokokonaisuutta, kokonaisuuden ekologinen tila heikentynyt, ja/tai suon luontaisen valuma-alueen ekologinen tila heikentynyt.			3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi polkuja, uria, selkeää maaston kuluneisuutta ja/tai valoon, meluun tai ilmanlaatuun liittyvää ihmisvaikutusta. Voi olla kohtalaisesti vieraslajeja.
0,4					

0,3 (HEIKKO)			3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Selvää umpeenkasvua. Taimettumista, pensoittumista tai ruovikoitumista selvästi havaittavissa, voi olla yksittäisiä runkopuita.	
0,2					
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Vesitalous hyvin voimakkaasti muuttunut joko ojituksen tai ympäröivän maankäytön vuoksi.	3. Jos osana laajempaa suokokonaisuutta, kokonaisuuden ekologinen tila heikentynyt merkittävästi, ja/tai suon luontaisen valuma-alueen ekologinen tila heikentynyt merkittävästi.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Voimakkaasti umpeenkasvanut. Runsaasti runkopuita, voi olla runsaasti taimia ja pensaikkoa, tai voimakkaasti ruovikoitunut.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, rakennelmia. Voi olla runsaasti vieraslajeja.
0,0 (Ei luontotyyppi)					

ELINYMPÄRISTÖ: **SUOT** LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Puustoiset suot**

	(Ensisijainen) Vesitalous	(Ensisijainen) Suon sijoittuminen ympäristöönsä	(Ensisijainen) Suokasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Puuston rakenne (puuston tiheys, ikäjakauma, tilajakauma, latvuserroksellisuus, lajijakauma)	(Toissijainen) Lahopuun määrä	(Toissijainen) Muu ihmisvaikutus
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	2	2	2	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Kyseiselle luontotyyppille luonteenomainen luonnontilainen vesitalous.	1. Hyvin kytkeytynyt. Jos osana laajempaa suokokonaisuutta (esim. suoyhdistymää), kokonaisuus luonnontilainen tai sen kaltainen. Suon luontainen valuma-alue luonnontilainen tai sen kaltainen.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Kaikki luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle tyypilliset rakennepiirteet havaittavissa.	1. Luontotyyppille ja paikallisosuhteille ominainen luonnontilainen määrä.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla korkeintaan yksittäisiä polkuja, pitkoksia, lintutorneja. Ei vieraslajeja.
0,9						
0,8						

0,7 (HYVÄ)	2. Vähäisiä merkkejä vesitalouden muuttumisesta joko ojituksen tai ympäröivän maankäytön takia.		2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Puuston rakenne vähäisesti muuttunut esim. metsänkäsittelyn tai kuivahtamisesta johtuvan taimettumisen vuoksi.		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi polkuja, uria, vähäistä maaston kuluneisuutta. Voi olla vähäisesti vieraslajeja.
0,6						
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Selviä muutoksia vesitaloudessa joko ojituksen tai ympäröivän maankäytön takia.	2. Jos osana laajempaa suokokonaisuutta, kokonaisuuden ekologinen tila heikentynyt. Suon luontaisen valuma-alueen ekologinen tila heikentynyt.			2. Lahopuuta vähemmän kuin luontotypille ja paikallisolosuhteille olisi ominaista.	3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi polkuja, uria, selkeää maaston kuluneisuutta liittyvää ihmisvaikutusta. Voi olla kohtalaisesti vieraslajeja.
0,4						
0,3 (HEIKKO)			3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Puuston rakenne selvästi muuttunut esim. metsänkäsittelyn tai kuivahtamisesta johtuvan taimettumisen vuoksi.		
0,2						
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Vesitalous hyvin voimakkaasti muuttunut joko ojituksen tai ympäröivän maankäytön vuoksi.	3. Jos osana laajempaa suokokonaisuutta, kokonaisuuden ekologinen tila heikentynyt merkittävästi. Suon luontaisen valuma-alueen ekologinen tila merkittävästi heikentynyt.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotypille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotypille ominainen.	4. Puuston rakenne ei luontotypille ominainen.	3. Ei lainkaan tai juuri lainkaan lahopuuta.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, rakennelmia. Voi olla runsaasti vieraslajeja.
0,0 (Ei luontotyyppi)						

METSÄT

Metsät on ryhmitelty seuraavasti:

Lehdot ja jalopuulehdot: Kuivat keskiravinteiset lehdot NT, kuivat runsasravinteiset VU, tuoreet keskiravinteiset NT-VU, tuoreet runsasravinteiset VU-EN, kosteat keskiravinteiset NT, kosteat runsasravinteiset VU, Jalopuulehdot VU, lehmuslehdot VU, pähkinälehdot VU, tammilehdot VU, saarnilehdot VU, vaahteralehdot NT, vuorijalavalehdot VU, kynäjalavalehdot EN.

Lehtomaiset kankaat ja jalopuustoiset kangasmetsät: Nuoret lehtomaiset kankaat VU, varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat LC-NT, vanhat havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat EN, Jalopuustoiset kangasmetsät VU-EN.

Tuoreet kankaat ja kuivahkot kankaat: Nuoret tuoreet kankaat VU, Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat NT-VU, Vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat EN, Varttuneet lehtipuuvaltaiset lehtomaiset ja tuoreet kankaat VU, Vanhat lehtipuuvaltaiset lehtomaiset ja tuoreet kankaat VU-EN. Nuoret kuivahkot kankaat VU-EN, Varttuneet kuivahkot kankaat NT-EN, Vanhat kuivahkot kankaat EN-CR.

Kuivat kankaat ja karukkokankaat: Nuoret kuivat kankaat EN-CR, Varttuneet kuivat kankaat VU, Vanhat kuivat kankaat EN-CR, Karukkokankaat EN.

Harjumetsien valorinteet ja sisämaan dyynimetsät: Harjumetsien valorinteet NT-EN, Sisämaan dyynimetsät DD.

Kalliometsät (LC-NT).

Serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät (LC-EN).

Sisämaan tulvametsät (NT-CR).

Turvekankaat: Lehtoturvekangas, lehtomainen turvekangas, mustikkaturvekangas I ja II, puolukkaturvekangas I ja II, varputurvekangas, jäkäläturvekangas.

ELINympäristö: **METSÄT**

LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Lehtomaiset kankaat ja jalopuustoiset kangasmetsät, Tuoreet kankaat ja kuivahkot kankaat, Kuivat kankaat ja karukkokankaat, Kalliometsät, Turvekankaat**

	(Ensisijainen) Kehitysluokka	(Ensisijainen) Luontotyyppille ominaisten puuston rakennepiirteiden esiintyminen: eri-ikäisyys, latvuserroksellisuus, satunnainen tilajakauma, palojäljet, monilajisuus	(Ensisijainen) Luontotyyppille ominainen lahopuun määrä ja rakennepiirteet: jatkumo, järeä lahopuu ³ , monilajisuus	(Toissijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Toissijainen) Järeiden puiden ³ määrä	(Toissijainen) Haitalliset vieraskasvilajit	(Toissijainen) Muu ihmisvaikutus (ei sis. ennallistamista tai luonnonhoitotoimia)
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	2	2	1	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Vanha metsä ¹ tai luontaisesti (esim. maankohoamisen, palon tai myrskyn jälkeen) syntynyt aiemman sukkessiovaiheen metsä.	1. Kaikki luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle tyypilliset rakennepiirteet havaittavissa.	1. Luontotyyppille ominainen määrä luontaisesti syntynyttä lahopuuta. Kaikki luontotyyppille ominaiset lahopuun rakennepiirteet havaittavissa.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen määrä ⁶ .	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla esimerkiksi yksittäisiä polkuja ja metsälaidunnusta.
0,9							
0,8							
0,7 (HYVÄ)	2. Uudistuskypsä tai sen ylittänyt kasvatusmetsä.	2. Vähintään kolme rakennepiirrettä havaittavissa.	2. Luontaisesti syntynyttä lahopuuta vähintään kohtalaisesti ⁴ ja vähintään 2 rakennepiirrettä havaittavissa.	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Järeitä puita on, mutta vähemmän kuin luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominaista.		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi metsäkoneen uria tai yksittäisiä tukkeutuneita ojia.
0,6							

0,5 (KOHTALAINEN)	3. Nuori – varttunut kasvatusmetsä tai suojuspuumetsikkö tai siemenpuumetsikkö ² .	3. Kaksi rakennepiirrettä havaittavissa.	3. Luontaisesti syntynyttä lahoppua vähän ⁵ tai tuotettua lahoppua kohtalaisesti, ja vähintään yksi rakennepiirre havaittavissa.	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Yksittäisiä järeitä puita.	2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja.	3. Kohtalaista ihmistoimintaa. Esimerkiksi maaston kuluneisuutta, roskaantumista tai ojituksia.
0,4							
0,3 (HEIKKO)	4. Pieni tai varttunut taimikko tai siemenpuumetsikkö ² .	4. Yksi rakennepiirre havaittavissa, tai sekapuustoinen vieraspuulajimetsä.	4. Yksittäisiä ei-järeitä lahoppuita, ei rakennepiirteitä havaittavissa.			3. Haitallisia vieraskasveja useita esiintymiä.	
0,2							
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	5. Avohakkuualue tai siemenpuumetsikkö ² .	5. Ei yhtäkään rakennepiirrettä havaittavissa, tai yksilajinen vieraspuulajimetsä.	5. Ei lahoppua.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttanut ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Ei lainkaan järeitä puita.	4. Alue laajalti haitallisten vieraskasvien valtaama.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, laajoja ojituksia, maanmuokkausta tai merkittävää roskaantumista.
0,0 (Ei luontotyyppi)							

¹Ikärajat sopivimman kangasmetsätyypin kohdalla LuTu:sta:

	Kuiva kangas	Kuivahko kangas	Tuore kangas, havupuuvaltainen	Tuore kangas, lehtipuuvaltainen	Lehtomainen kangas ja lehto, havupuuvaltainen	Lehtomainen kangas ja lehto, lehtipuuvaltainen
Etelä-Suomi	160	140	140	80	120	80
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu	200	160	140	80	140	80
Koillismaa ja Etelä-Lappi	200	180	160	80	160	80
Keski-Lappi	200	200	200	80	180	80
Ylä-Lappi ja suojametsäalue	220	200	200	100	200	100

²Siemenpuumetsikön tila määräytyy alemman ositteen eli taimiaineksen perusteella.

³Järeä puu ja lahoppu: rinnankorkeusläpimitta 40 cm.

⁴Suuruusluokat, kohtalaisesti lahoppuuta:

- Lehtomaiset kankaat ja jaloppuustoiset kangasmetsät, tuoret kankaat, lehto- lehtomaiset ja mustikkaturvekankaat: vähintään 10 m³/ha.
- Kuivahkot ja kuivat kankaat, puolukka- ja varputurvekankaat: vähintään 5m³/ha.
- Karukkokankaat, jäkäläturvekankaat: vähintään yksittäisiä lahoppuita.

⁵Suuruusluokat, vähän lahoppuuta:

- Lehtomaiset kankaat ja jaloppuustoiset kangasmetsät, tuoret kankaat, lehto- lehtomaiset ja mustikkaturvekankaat: vähintään 5 m³/ha.
- Kuivahkot ja kuivat kankaat, puolukka- ja varputurvekankaat, karukkokankaat, jäkäläturvekankaat: ei tarvitse olla.

⁶Järeiden puiden luonnontilaisen määrän suuruusluokat:

- Lehtomaiset, tuoret ja kuivahkot sekä jaloppuukankaat, lehto-, lehtomaiset, mustikka- ja puolukkaturvekankaat: 20 kpl/ha.
- Kuivat kankaat, kalliometsät, varputurvekankaat: 10 kpl/ha.
- Karukkokankaat, jäkäläturvekankaat: ei tarvitse olla.

	(Ensisijainen) Kehitysluokka	(Ensisijainen) Luontotyyppille ominaisten puuston rakennepiirteiden esiintyminen: eri-ikäisyys, latvuseroksellisuus, satunnainen tilajakauma, palojäljet, monilajisuus	(Ensisijainen) Luontotyyppille ominainen lahopuun määrä ja rakennepiirteet: jatkumo, järeää lahopuuta ³ , monilajisuus	(Ensisijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Toissijainen) Järeiden puiden ⁶ määrä	(Toissijainen) Haitalliset vieraskasvilajit	(Toissijainen) Muu ihmisvaikutus (ei sis. ennallistamista tai luonnonhoitotoimia)	(Toissijainen) Kosteilla lehdoilla lisäksi: vesitalous
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	2	2	2	1	1	1	Kosteilla lehdoilla 1, muille ei sovelleta
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Vanha metsä ¹ tai luontaisesti (esim. maankohoamisen, palon tai myrskyn jälkeen) syntynyt aiemman sukkessiovaiheen metsä.	1. Kaikki luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle tyypilliset rakennepiirteet havaittavissa.	1. Luontaisesti syntyntä lahopuuta luonnontilaisesti tai siihen verrattavissa oleva määrä. Kaikki luontotyyppille ominaiset lahopuun rakennepiirteet havaittavissa.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen määrä ⁶ .	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla esimerkiksi yksittäisiä polkuja ja metsälaidunnusta.	1. Luonnontilainen tai siihen verrattavissa oleva, vakaa vesitalous.
0,9								
0,8								
0,7 (HYVÄ)	2. Uudistuskypsä tai sen ylittänyt kasvatusmetsä.	2. Vähintään 3 rakennepiirrettä havaittavissa.	2. Luontaisesti syntyntä lahopuuta vähintään kohtalaisesti ⁴ ja vähintään 2 rakennepiirrettä havaittavissa.	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Järeitä puita on, mutta vähemmän kuin luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle on ominaista.		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi metsäkoneen uria tai yksittäisiä tukkeutuneita ojia.	
0,6								
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Nuori – varttunut kasvatusmetsä tai suojuuspuumetsikkö	3. Kaksi rakennepiirrettä havaittavissa.	3. Luontaisesti syntyntä lahopuuta vähän ⁵ tai tuotettua	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt.	3. Yksittäisiä järeitä puita.	2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja.	3. Kohtalaista ihmistoimintaa. Esimerkiksi maaston	2. Jossain määrin häiriintynyt vesitalous, merkkejä

	tai siemenpuumetsikkö ² .		lahopuuta kohtalaisesti, ja vähintään yksi rakennepiirre havaittavissa.	Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.			kuluneisuutta, roskaantumista tai ojituksia.	kuivahtamisesta havaittavissa.
0,4								
0,3 (HEIKKO)	4. Pieni tai varttunut taimikko tai siemenpuumetsikkö ² .	4. Yksi rakennepiirre havaittavissa, tai sekapuustoinen vieraspuulajimetsä.	4. Yksittäisiä ei- järeitä lahopuuta, ei rakennepiirteitä havaittavissa.			3. Haitallisia vieraskasveja useita esiintymiä.		
0,2								
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	5. Avohakkuualue tai siemenpuumetsikkö ² .	5. Ei yhtäkään rakennepiirrettä havaittavissa, tai yksilajinen vieraspuulajimetsä.	5. Ei lahopuuta.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Ei lainkaan järeitä puuta.	4. Alue laajalti haitallisten vieraskasvien valtaama.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, laajoja ojituksia, maanmuokkausta tai merkittävää roskaantumista.	3. Vakavasti häiriintynyt vesitalous, selvästi kuivahtanut.
0,0 (Ei luontotyyppi)								

¹Ikärajat sopivimman kangasmetsätyyppin kohdalta LuTu:sta:

	Kuiva kangas	Kuivahko kangas	Tuore kangas, havupuuvaltainen	Tuore kangas, lehtipuuvaltainen	Lehtomainen kangas ja lehto, havupuuvaltainen	Lehtomainen kangas ja lehto, lehtipuuvaltainen
Etelä-Suomi	160	140	140	80	120	80
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu	200	160	140	80	140	80
Koillismaa ja Etelä- Lappi	200	180	160	80	160	80
Keski-Lappi	200	200	200	80	180	80
Ylä-Lappi ja suojametsäalue	220	200	200	100	200	100

²Siemenpuumetsikön tila määräytyy alemman ositteen eli taimiaineksen perusteella.

³Järeä puu ja lahopuu: rinnankorkeusläpimitta 40 cm.

⁴ Suuruusluokat, kohtalaisesti lahopuuta:

- Lehdot ja jalopuulehdot: 10 m³/ha.
- Harjumetsien valorinteet ja sisämaan dyynimetsät, serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät: 5 m³/ha.

⁵ Suuruusluokat, vähän lahoppuuta:

- Lehdot: yli 5 m³/ha;
- Harjumetsien valorinteet ja sisämaan dyynimetsät, serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät: ei tarvitse olla.

⁶Järeiden puiden luonnontilaisen määrän suuruusluokat:

- Lehdot: 30 kpl/ha.
- Harjumetsien valorinteet ja sisämaan dyynimetsät: 10 kpl/ha (kuusia ei huomioida).
- Serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät: ei tarvitse olla.

ELINYMPÄRISTÖ: **METSÄT**LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Sisämaan tulvametsät**

	(Ensisijainen) Kehitysluokka	(Ensisijainen) Luontotyyppille ominaisten puuston rakennepiirteiden esiintyminen: eri-ikäisyys, latvuserroksellisuus, satunnainen tilajakauma, palojäljet, monilajisuus	(Ensisijainen) Luontotyyppille ominainen lahoppuun määrä ja rakennepiirteet: jatkumo, järeää lahoppuuta ³ , monilajisuus	(Ensisijainen) Tulvaolosuhteet <i>Lähtökohtaisesti tulee selvittää toimistotyönä.</i>	(Toissijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Toissijainen) Järeiden puiden ⁶ määrä	(Toissijainen) Haitalliset vieraskasvilajit	(Toissijainen) Muu ihmisvaikutus (ei sis. ennallistamista tai luonnonhoitotoimia)
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	2	2	2	1	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Vanha metsä ¹ tai luontaisesti (esim. maankohoamisen, palon tai myrskyn jälkeen) syntynyt aiemman sukkessiovaiheen metsä.	1. Kaikki luontotyyppille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle tyypilliset rakennepiirteet havaittavissa.	1. Luontaisesti syntyntä lahoppuuta luonnontilaisesti tai siihen verrattavissa oleva määrä. Kaikki luontotyyppille ominaiset lahoppuun rakennepiirteet havaittavissa.	1. Tulvaolosuhteet luonnontilaiset tai sen kaltaiset.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Luontotyyppille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen määrä ⁶ .	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla esimerkiksi yksittäisiä polkuja ja metsälaidunnusta.
0,9								
0,8								
0,7 (HYVÄ)	2. Uudistuskypsä tai sen ylittänyt kasvatusmetsä.	2. Vähintään 3 rakennepiirrettä havaittavissa.	2. Luontaisesti syntyntä lahoppuuta vähintään kohtalaisesti ⁴ ja vähintään 2 rakennepiirrettä havaittavissa.		2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Järeitä puita on, mutta vähemmän kuin luontotyyppille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle on ominaista.		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi metsäkoneen uria tai yksittäisiä tukkeutuneita ojia.
0,6								
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Nuori – varttunut kasvatusmetsä tai suojuspuumetsikkö tai siemenpuumetsikkö ² .	3. Kaksi rakennepiirrettä havaittavissa.	3. Luontaisesti syntyntä lahoppuuta vähän ⁵ tai tuotettua lahoppuuta kohtalaisesti, ja	2. Tulvaolosuhteet kohtalaisesti muuttuneet esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden	3. Yksittäisiä järeitä puita.	2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja.	3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi maaston kuluneisuutta,

			vähintään yksi rakennepiirre havaittavissa.		rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.			roskaantumista tai ojituksia.
0,4								
0,3 (HEIKKO)	4. Pieni tai varttunut taimikko tai siemenpuumetsikkö ² .	4. Yksi rakennepiirre havaittavissa, tai sekapuustoinen vieraspuulajimetsä.	4. Yksittäisiä ei-järeitä lahopuita, ei rakennepiirteitä havaittavissa.				3. Haitallisia vieraskasveja useita esiintymiä.	
0,2								
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	5. Avohakkuualue tai siemenpuumetsikkö ² .	5. Ei yhtäkään rakennepiirrettä havaittavissa, tai yksilajinen vieraspuulajimetsä.	5. Ei lahopuuta.	3. Tulvaolosuhteet merkittävästi muuttuneet esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Ei lainkaan järeitä puita.	4. Alue laajalti haitallisten vieraskasvien valtaama.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, laajoja ojituksia, maanmuokkausta tai merkittävää roskaantumista.
0,0 (Ei luontotyyppi)								

¹Ikärajat sopivimman kangasmetsätyypin kohdalta LuTu:sta:

	Kuiva kangas	Kuivahko kangas	Tuore kangas, havupuuvaltainen	Tuore kangas, lehtipuuvaltainen	Lehtomainen kangas ja lehto, havupuuvaltainen	Lehtomainen kangas ja lehto, lehtipuuvaltainen
Etelä-Suomi	160	140	140	80	120	80
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu	200	160	140	80	140	80
Koillismaa ja Etelä-Lappi	200	180	160	80	160	80
Keski-Lappi	200	200	200	80	180	80
Ylä-Lappi ja suojametsäalue	220	200	200	100	200	100

²Siemenpuumetsikön tila määräytyy alemman ositteen eli taimiaineksen perusteella.

³Järeä puu ja lahopuu: rinnankorkeusläpimitta 40 cm.

⁴ Suuruusluokka, kohtalaisesti lahopuuta: 5 m³/ha.

⁵ Suuruusluokka, vähän lahopuuta: vähintään yksittäisiä lahopuita.

⁶Järeiden puiden luonnontilaisen määrän suuruusluokka 10 kpl/ha.

KALLIOT, JYRKÄNTEET JA KIVIKOT

Luontotyyppit on luokiteltu seuraavasti:

KALLIOT

Karut kalliot: Karut merenrantakalliot LC, Karut järvenrantakalliot LC, Karut joenrantakalliot NE, Karut kalliotierasammalkalliot LC, Karut poronjäkälä-sammalkalliot LC, Karut kalliorapaumat DD, Karut poronjäkälä-sammalkalliot LC, Tunturien karut kalliot LC.

Keskiravinteiset kalliot: Keskiravinteiset merenrantakalliot LC, Keskiravinteiset järvenrantakalliot LC, Keskiravinteiset joenrantakalliot NE, Keskiravinteiset kalliorapaumat DD, Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot NT, Tunturien keskiravinteiset kalliot LC.

Kalkkikalliot: Merenrantakalkkikalliot EN, Järvenrantakalkkikalliot VU, Joenrantakalkkikalliot NT, Avoimet laakeat kalkkikalliot EN, Puustoiset laakeat kalkkikalliot NT, Tunturien kalkkikalliot LC.

Serpentiinikalliot: Serpentiinirantakalliot NT, Laakeat serpentiinikalliot VU, Tunturien serpentiinikalliot LC.

Kiisupitoiset kalliot: Kiisupitoiset kalliot LC, Tunturien kiisupitoiset kalliot LC.

JYRKÄNTEET

Karut jyrkänteet*: Karut valoisat kalliojyrkänteet LC, Karut varjoiset kalliojyrkänteet NT, Tunturien karut jyrkänteet LC.

Keskiravinteiset jyrkänteet*: Keskiravinteiset valoisat kalliojyrkänteet LC, Keskiravinteiset varjoiset kalliojyrkänteet NT, Tunturien keskiravinteiset jyrkänteet LC.

*Huom! Karut ja keskiravinteiset ylikaltevat kallioseinämät (NT) sekä karut ja keskiravinteiset valuvesiseinämät (LC) sisällytetään jyrkänteiden tilamittaristoon, eikä niitä arvioida omana luontotyyppinä.

Kalkkikalliojyrkänteet: Valoisat kalkkikalliojyrkänteet VU, Varjoiset kalkkikalliojyrkänteet VU.

Serpentiinijyrkänteet: Karut serpentiinijyrkänteet VU, Kalkkivaikutteiset serpentiinijyrkänteet VU.

KIVIKOT

Karut ja keskiravinteiset kivikot: Muinaisrantakivikot LC, Virtaavan veden muovaamat kivikot ja lohokareikot LC, Pakkasrapautumakivikot LC, Roudan nostamat kivikot LC, Moreenikivikot LC, Karut ja keskiravinteiset jyrkänteiden aluslohkareikot LC, karut ja keskiravinteiset vyörysorat LC.

Kalkkikivikot: Kalkkivaikutteiset jyrkänteiden aluslohkareikot VU, Kalkkivyörysorat LC, Tunturien kalkkikivikot LC.

Serpentiinikivikot: Serpentiinikivikot ja -soraikot VU, Tunturien serpentiinikivikot LC.

ELINYMPÄRISTÖ: KALLIOT, JYRKÄNTEET JA KIVIKOT

LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: Kalliot

	(Karuilla kallioilla ensisijainen, keskiravinteisilla, kalkki- ja serpentiinikallioilla toissijainen)	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Ensisijainen)
	Kallion morfologinen monimuotoisuus	Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Muu ihmisvaikutus	Puustoisilla kallioilla lisäksi: puusto	Kalkki- ja serpentiinikallioilla lisäksi: vaatelas putkilokasvi- ja/tai sammal- ja/tai jäkälälajisto
Mittarin suhteellinen painoarvo	Karuilla kallioilla 2, keskiravinteisilla, kalkki- ja serpentiinikallioilla 1	2	1	1	2
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Laaja ja pinnanmuodoiltaan monipuolinen kallio (esim. tasanne- ja pystypintoja, kalliorakoja, korkeita seinämiä, ylikaltevia seinämiä, luolia tai onkaloita).	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla korkeintaan kapeita, yksittäisiä polkuja.	1. Vanhoja järeitä puita ja lahopuita havaittavissa luontotyyppille ja paikallisolosuhteille ominaisella tavalla.	1. Runsaasti vaateliaita luontotyyppien ilmentäjälajeja ja korkea lajirikkaus.
0,9					
0,8					
0,7 (HYVÄ)	2. Pienialainen ja pinnanmuodoiltaan vaihteleva tai laaja, mutta pinnanmuodoiltaan yksipuolinen kallio.	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Vähäistä ihmistoimintaa. Voi olla jonkin verran kulunut.	2. Vanhoja järeitä puita, mutta ei lahopuita havaittavissa.	2. Kohtalaisesti vaateliaita lajeja.
0,6					
0,5 (KOHTALAINEN)					
0,4					
0,3 (HEIKKO)	3. Pienialainen ja pinnanmuodoiltaan vain vähän vaihteleva kallio.	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Kohtalaista ihmistoimintaa. Esimerkiksi selvää maaston kuluneisuutta.	3. Vain nuoria puita havaittavissa, ei vanhoja järeitä puita eikä lahopuita.	3. Yksittäisiä vaateliaita lajeja.
0,2					

0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Pienialainen ja laakea kallio.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, tai kallio louhittu paljaaksi.	4. Luontotyyppille ja paikallisosuhteisiin nähden ylitieä taimikko.	4. Ei lainkaan vaateliaita lajeja.
0,0 (Ei luontotyyppi)					

ELINYMPÄRISTÖ: **KALLIOT, JYRKÄNTEET JA KIVIKOT** LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Jyrkänteet**

	(Karuilla jyrkänteillä ensisijainen, keskiravinteisilla, kalkki- ja serpentiinijyrkänteillä toissijainen) Jyrkänteen morfologinen monimuotoisuus	(Ensisijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Varjoisilla jyrkänteillä lisäksi: varjostus ja mikroilmaston vakaus	(Toissijainen) Puustoisilla jyrkänteillä lisäksi: jyrkänne- ja aluspuusto	(Ensisijainen) Kalkki- ja serpentiinijyrkänteillä lisäksi: vaatelas lajisto
Mittarin suhteellinen painoarvo	Karuilla 2, keskiravinteisilla, kalkki- ja serpentiinijyrkänteillä toissijainen 1	2	Varjoisilla jyrkänteillä 2, muille ei sovelleta	1	Kalkki- ja serpentiinijyrkänteille 2, muille ei sovelleta
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Korkea (suuruusluokkaa yli 10 m karuilla jyrkänteillä, muilla kalliotyypeillä ei metrirajaa) ja laaja jyrkänne. Runsaasti erilaisia kosteus- ja muilta olosuhteiltaan vaihtelevia pintoja (esim. terasseja, pystypintoja, valuvetisiä kohtia, rantojen jyrkänteillä erilaisia rantavaikutteisia kohtia).	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Rotko tms. pysyvä varjostava rakenne, joka takaa erittäin vakaan mikroilmaston.	1. Eri-ikäistä puustoa, sekä vanhaa puustoa, sekä lahoppua havaittavissa luontotyyppille ja paikallisosuhteille ominaisella tavalla.	1. Runsaasti vaateliaita luontotyyppien ilmentäjälajeja. Korkea lajirikkaus.
0,9					
0,8					
0,7 (HYVÄ)		2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Jyrkänteen viereinen metsä varjostaa jyrkännettä, mikä takaa kostean ja vakaan mikroilmaston.		2. Kohtalaisesti vaateliaita lajeja.
0,6					

0,5 (KOHTALAINEN)	2. Jonkin verran erilaisia kosteus- ja muilta olosuhteiltaan vaihtelevia pintoja.			2. Ihmistoiminnan vuoksi korkeintaan varttunutta puustoa havaittavissa, vähän tai ei lainkaan lahoppuuta.	
0,4					
0,3 (HEIKKO)	3. Kosteus- ja muilta olosuhteiltaan homogeeninen pinta.	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Varjostus heikentynyt, esim. metsää harvennettu.		3. Yksittäisiä vaateliaita lajeja.
0,2					
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)		4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Jyrkänteen varjostus on kokonaan hävinnyt (esim. varjostava metsä hakattu), jolloin mikroilmasto on muuttunut kuivaksi ja ääreväksi.	3. Ihmistoiminnan vuoksi vain nuoria puita havaittavissa.	4. Ei lainkaan vaateliaita lajeja.
0,0 (Ei luontotyyppi)					

ELINYMPÄRISTÖ: KALLIOT, JYRKÄNTEET JA KIVIKOT   LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: Kivikot

	(Kalkki- ja serpentiinikivikoille toissijainen, muille ainoa)	(Ensisijainen)
	Koko ja vaihtelevuus	Kalkki- ja serpentiinijyrkänteillä lisäksi: vaatelas lajisto
Mittarin suhteellinen painoarvo	1	Kalkki- ja serpentiinikivikoille 2, muille ei sovelleta
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Laaja kivikko, jossa on erilaisia mikroilmastoltaan vaihtelevia osia (esim. metsän- ja/tai vesistön reuna, jyrkänteen aluskivikko, paljas sisäosa). Mikroilmaston äärevyys vaihtelee kivikon eri osien välillä.	1. Runsaasti vaateliaita luontotyyppien ilmentäjälajeja. Korkea lajirikkaus.
0,9		
0,8		
0,7 (HYVÄ)	2. Pienialainen ja/tai mikroilmastoltaan yksipuolinen kivikko, jossa kuitenkin kivikkopintaa paljaana.	2. Kohtalaisesti vaateliaita lajeja.
0,6		
0,5 (KOHTALAINEN)		
0,4		

0,3 (HEIKKO)	3. Suurimmaksi osaksi umpeenkasvanut, kivikkopintaa näkyvissä vain niukasti.	3. Yksittäisiä vaatelaita lajeja.
0,2		
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Täysin umpeenkasvanut, kivikkopintaa ei enää näkyvissä.	4. Ei lainkaan vaatelaita lajeja.
0,0 (Ei luontotyyppi)		

PERINNEBIOTOOPIT

Luontotyyppit on luokiteltu seuraavasti:

AVOIMET PERINNEBIOTOOPIT

Nummet: Pienruohonummet CR, Heinänummet EN, Varpunummet EN.

Kalliokedot: Kalkkivaikutteiset kalliokedot CR, Karut kalliokedot CR.

Kedot: Kalkkivaikutteiset pienruohokedot CR, Karut pienruohokedot CR, Kangaskedot CR, Mäkikaurakedot CR, Heinäkedot CR.

Tuoreet niityt: Tuoreet pienruohoniityt CR, Tuoreet suurruohoniityt CR, Tuoreet heinäniityt CR.

Kosteet niityt: Kalkkivaikutteiset kosteat niityt CR, Kosteat ruohoniityt CR, Kosteat heinäniityt CR.

Suoniityt CR.

Merenrantaniityt: Pikkuluikka-hapsiluikkamerenrantaniityt CR, Luikka- ja kaislamerenrantaniityt CR, Suursamerenrantaniityt CR, Matalakasvuiset vihvilä-, heinä- ja samerenrantaniityt CR, Korkeakasvuiset merenrantaniityt CR, Suolamaalaikut CR.

PUUSTOISET PERINNEBIOTOOPIT

Hakamaat: Jalopuuhaat CR, Lehtipuuhaat CR, Sekapuuhaat CR, Havupuuhaat CR.

Metsälaitumet: Lehtimetsälaitumet CR, Sekametsälaitumet CR, Havumetsälaitumet CR.

Lehdesniityt CR.

TULVAVAIKUTTEISET PERINNEBIOTOOPIT

Tulvaniityt: Kortetulvaniityt CR, Suursaratulvaniityt CR, Kosteat heinätulvaniityt CR, Tuoreet heinätulvaniityt CR, Tuoreet suurruohotulvaniityt CR, Kuivat pienruohotulvaniityt CR.

Järven- ja joenrantaniityt: Sisävesien hapsiluikkarantaniityt CR, Sisävesien järvikorte- ja kaislarantaniityt CR, Sisävesien suursararantaniityt CR, Sisävesien matalakasvuiset vihvilä-, heinä- ja sararantaniityt CR, Sisävesien korkeakasvuiset rantaniityt CR.

Huom! Perinnebiotoopeilla on jo laajalti käytössä oleva inventointiopas (Kemppainen 2017, Perinnemaisemien inventointiohje, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 25/2017). Mikäli kohteelle on jo olemassa tällainen perinnemaisemaluokka, voi sitä käyttää sellaisenaan (ks. ensimmäinen taulukko). Jos perinnebiotooppikohteelle ei ole tehty perinnemaisemaluokitusta tai luokitus ei sovellu kohteelle, tulee käyttää jälkimmäisiä arviointimittaristoja.

ELINYMPÄRISTÖ: PERINNEBIOTOOPIT

LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Perinnebiotoopit, joille on olemassa valtakunnallisen perinnemaisemainventoinnin mukainen arvoluokka (Kemppainen 2017).**

	Perinnemaisemaluokka
Mittarin suhteellinen painoarvo	1
1,0 (ERINOMAINEN)	V valtakunnallinen
0,9	M+ maakunnallinen + (lähellä valtakunnallista tasoa)
0,8	
0,7 (HYVÄ)	M maakunnallinen
0,6	M- maakunnallinen - (lähellä paikallista tasoa)
0,5 (KOHTALAINEN)	P+ paikallinen + (lähellä maakunnallista tasoa)
0,4	P paikallinen
0,3 (HEIKKO)	P- paikallinen – (juuri ja juuri joitakin perinnemaisema-arvoja)
0,2	K kunnostuskelpoinen
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	E ei perinnemaisema-arvoa
0,0 (Ei luontotyyppi)	

ELINYMPÄRISTÖ: **PERINNEBIOTOOPIT**LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Avoimet perinnebiotoopit**

	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)
	Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Huomionarvoinen lajisto	Rehevöityminen ja miinuslajit	Ei rehevöittävä niitto tai laidunnus, tai muu vastaava hoito	Umpeenkasvu	Haitalliset vieraskasvilajit
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	2	1	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille ja paikallisolosuhteille ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Runsaasti alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ¹ ja/tai merkittävä kohde muulle huomionarvoiselle tai uhanalaiselle eliöstölle (esim. runsaasti uhanalaisten hyönteisten ravintokasveja, tai tieto uhanalaisen lajiston elinvoimaisesta populaatiosta)	1. Ei merkittävää rehevöitymistä tai miinuslajeja.	1. Pitkään (vähintään n. 50 vuotta) yhtäjaksoisesti tai lähes yhtäjaksoisesti jatkunut ja edelleen jatkuva hoito. Voinut olla yhtäjaksoisessa hoidossa vähemmän aikaa, mikäli hoito on jatkunut ennen katkeamista hyvin pitkään (vähintään n. 100 vuotta) ja perinnebiotooppiarvot ovat säilyneet. Kummassakaan tapauksessa ei lannoitusta tai perinnebiotooppiarvoja heikentävää hoitoa.	1. Ei merkittävää umpeenkasvua.	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.
0,9						
0,8						
0,7 (HYVÄ)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	2. Kohtalaisesti alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ja/tai huomionarvoinen kohde muulle huomionarvoiselle tai uhanalaiselle eliöstölle.	2. Jonkin verran rehevöitymistä, tai kohtalaisesti miinuslajeja.	2. Pitkään jatkunut ja edelleen jatkuva lähes perinteinen tai sen kaltainen hoito, korkeintaan pieneltä osin lannoitusta tai kohdetta heikentävää hoitoa.	2. Paikoittaista umpeenkasvua.	

0,6						
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Joitakin alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ja/tai muita eliölajeja.				2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja.
0,4						
0,3 (HEIKKO)			3. Merkittävää rehevöitymistä, ja/tai runsaasti miinuslajeja.	3. Hoito on tauonnut pitkäksi aikaa, tai kohde on hoidon piirissä, mutta hoito on perinnebiotooppiarvoille haitallista, ei perinteistä (esim. lannoitus, lisärehu, ylilaidunnus).	3. Voimakasta umpeenkasvua.	3. Haitallisia vieraskasveja useita esiintymiä.
0,2						
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Ei huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvi- tai muita eliölajeja.		4. Hoito on lakannut, tai kohde on hoidon piirissä, mutta perinnebiotooppiarvot eivät ole vielä syntyneet, tai kohde on suuresti kärsinyt vääränlaisesta hoidosta (esim. lannoitus, lisärehu).	4. Täysin umpeenkasvanut.	4. Alue laajalti haitallisten vieraskasvien valtaama.
0,0 (Ei luontotyyppi)						

¹Alueellisesti huomionarvoisten kasvilajien listat: Kemppainen 2017.

ELINympäristö: **PERINNEBIOTOOPIT**LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Puustoiset perinnebiotoopit**

	(Ensisijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Huomionarvoinen lajisto	(Ensisijainen) Rehevöityminen ja miinuslajit	(Toissijainen) Ei rehevöittävä niitto tai laidunnus, tai muu vastaava hoito	(Toissijainen) Umpeenkasvu	(Toissijainen) Haitalliset vieraskasvilajit	(Ensisijainen) Puuston ja pensaston edustavuus (erotettava umpeenkasvusta) ²
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	2	1	1	1	2
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille ja paikallisolosuhteille ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne, ja korkea lajitiheys.	1. Runsaasti alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ¹ ja/tai merkittävä kohde muulle huomionarvoiselle tai uhanalaiselle eliöstölle (esim. runsaasti uhanalaisten hyönteisten ravintokasveja, tai tieto uhanalaisen lajiston elinvoimaisesta populaatiosta)	1. Ei merkittävää rehevöitymistä tai miinuslajeja.	1. Pitkään (vähintään n. 50 vuotta) yhtäjaksoisesti tai lähes yhtäjaksoisesti jatkunut ja edelleen jatkuva hoito. Voinut olla yhtäjaksoisessa hoidossa vähemmän aikaa, mikäli hoito on jatkunut ennen katkeamista hyvin pitkään (vähintään n. 100 vuotta) ja perinnebiotooppiarvot ovat säilyneet. Kummassakaan tapauksessa ei lannoitusta tai perinnebiotooppiarvoja heikentävää hoitoa.	1. Ei merkittävää umpeenkasvua.	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.	1. Luontotyyppille ominainen, edustava puusto ja pensasto.
0,9							
0,8							
0,7 (HYVÄ)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden	2. Kohtalaisesti alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ja/tai huomionarvoinen kohde muulle huomionarvoiselle tai uhanalaiselle eliöstölle.	2. Jonkin verran rehevöitymistä, tai kohtalaisesti miinuslajeja.	2. Pitkään jatkunut ja edelleen jatkuva lähes perinteinen tai sen kaltainen hoito, korkeintaan pieneltä osin lannoitusta tai kohdetta heikentävää hoitoa.	2. Paikoittaista umpeenkasvua.		

	rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.						
0,6							
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Joitakin alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ja/tai muita eliölajeja.				2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja.	2. Puustossa merkkejä perinteisestä maankäytöstä, tai kehittymässä olevan kohteen puusto ja pensasto ei ole vielä ehtinyt kehittyä edustavaksi.
0,4							
0,3 (HEIKKO)			3. Merkittävää rehevöitymistä, ja/tai runsaasti miinuslajeja.	3. Hoito on tauonnut pitkäksi aikaa, tai kohde on hoidon piirissä, mutta hoito on perinnebiotooppiarvoille haitallista, ei perinteistä (esim. lannoitus, lisärehu, ylilaidunnus).	3. Voimakasta umpeenkasvua.	3. Haitallisia vieraskasveja useita esiintymiä.	
0,2							
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Ei huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvi- tai muita eliölajeja.		4. Hoito on lakannut, tai kohde on hoidon piirissä, mutta perinnebiotooppiarvot eivät ole vielä syntyneet, tai kohde on suuresti kärsinyt vääränlaisesta hoidosta (esim. lannoitus, lisärehu).	4. Täysin umpeenkasvanut.	4. Alue laajalti haitallisten vieraskasvien valtaama.	3. Puusto ja pensasto ei luontotyyppille ominainen esimerkiksi voimakkaan metsätalouskäytön vuoksi.
0,0 (Ei luontotyyppi)							

¹Alueellisesti huomionarvoisten kasvilajien listat: Kemppainen 2017.

²Puustoisten perinnebiotooppien edustavan puuston ja pensaston kuvaukset: Kemppainen 2017.

ELINympäristö: **PERINNEBIOTOOPIT**LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Tulvaniityt sekä joen- ja järvenrantaniityt**

	(Ensisijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Ensisijainen) Huomionarvoinen lajisto	(Ensisijainen) Rehevöityminen ja miinuslajit	(Toissijainen) Ei rehevöittävä niitto tai laidunnus, tai muu vastaava hoito	(Toissijainen) Umpeenkasvu	(Toissijainen) Haitalliset vieraskasvilajit	(Tulvaniityillä ensisijainen, järven- ja joenrantaniityillä toissijainen) Tulvaolosuhteet
Mittarin suhteellinen painoarvo	2	2	2	1	1	1	Tulvaniityillä 2, järven- ja joenrantaniityillä 1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille ja paikallisolosuhteille ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne, ja korkea lajitiheys.	1. Runsaasti alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ¹ ja/tai merkittävä kohde muulle huomionarvoiselle tai uhanalaiselle eliöstölle (esim. runsaasti uhanalaisten hyönteisten ravintokasveja, tai tieto uhanalaisen lajiston elinvoimaisesta populaatiosta)	1. Ei merkittävää rehevöitymistä tai miinuslajeja.	1. Pitkään (vähintään n. 50 vuotta) yhtäjaksoisesti tai lähes yhtäjaksoisesti jatkunut ja edelleen jatkuva hoito. Voinut olla yhtäjaksoisessa hoidossa vähemmän aikaa, mikäli hoito on jatkunut ennen katkeamista hyvin pitkään (vähintään n. 100 vuotta) ja perinnebiotooppiarvot ovat säilyneet. Kummassakaan tapauksessa ei lannoitusta tai perinnebiotooppiarvoja heikentävää hoitoa.	1. Ei merkittävää umpeenkasvua.	1. Ei lainkaan haitallisia vieraskasveja.	1. Tulvaolosuhteet luonnolliset tai sen kaltaiset.
0,9							
0,8							
0,7 (HYVÄ)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden	2. Kohtalaisesti alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ja/tai huomionarvoinen kohde muulle huomionarvoiselle tai uhanalaiselle eliöstölle.	2. Jonkin verran rehevöitymistä, tai kohtalaisesti miinuslajeja.	2. Pitkään jatkunut ja edelleen jatkuva lähes perinteinen tai sen kaltainen hoito, korkeintaan pieneltä osin lannoitusta tai kohdetta heikentävää hoitoa.	2. Paikoittaista umpeenkasvua.		

	rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.						
0,6							
0,5 (KOHTALAINEN)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	3. Joitakin alueellisesti huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvilajeja ja/tai muita eliölajeja.				2. Yksittäisiä haitallisia vieraskasveja.	2. Tulvaolosuhteet kohtalaisesti muuttuneet esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.
0,4							
0,3 (HEIKKO)			3. Merkittävää rehevöitymistä, ja/tai runsaasti miinuslajeja.	3. Hoito on tauonnut pitkäksi aikaa, tai kohde on hoidon piirissä, mutta hoito on perinnebiotooppiarvoille haitallista, ei perinteistä (esim. lannoitus, lisärehu, ylilaidunnus).	3. Voimakasta umpeenkasvua.	3. Haitallisia vieraskasveja useita esiintymiä.	3. Tulvaolosuhteet merkittävästi muuttuneet esim. vesistön säännöstelyn vuoksi.
0,2							
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Ei huomionarvoisia perinnebiotooppien kasvi- tai muita eliölajeja.		4. Hoito on lakannut, tai kohde on hoidon piirissä, mutta perinnebiotooppiarvot eivät ole vielä syntyneet, tai kohde on suuresti kärsinyt vääränlaisesta hoidosta (esim. lannoitus, lisärehu).	4. Täysin umpeenkasvanut.	4. Alue laajalti haitallisten vieraskasvien valtaama.	
0,0 (Ei luontotyyppi)							

¹Alueellisesti huomionarvoisten kasvilajien listat: Kemppainen 2017.

TUNTURIT

Tunturiluontotyyppit on ryhmitelty seuraavasti:

TUNTURIKOIVIKOT JA -PENSAIKOT, TUNTURIHAAVIKOT

Tunturikoivikot: Lehtomaiset tunturikoivikot ja tunturikoivulehdot: Lehtomaiset tunturikoivikot NT-VU, Tunturien suurruoholehdot VU, Tunturien suursaniaislehdot NT. **Tuoreet tunturikoivikot:** Variksenmarjatunturikoivikot EN, Ruohokanukka-variksenmarja-mustikka-tunturikoivikot VU, Ruohokanukka-mustikka-tunturikoivikot VU-EN. **Kuivat ja kuivahkot tunturikoivikot:** Variksenmarja-jäkälä-tunturikoivikot CR, Variksenmarja-jäkälä-seinäsammal-tunturikoivikot NT-EN, Variksenmarja-mustikka-tunturikoivikot VU-EN.

Tunturihaavikot (LC).

Tunturikoivupensaikot (NT).

MUUT ERILLISMETSİKÖT

Erillismänniköt LC, Erilliskuusikot LC.

AVOIMET JA PENSAIKKOISET TUNTURILUONTOTYYPIT

Muut tunturikangaspensaikot: Tunturikangaspajukot LC, Tunturikatajikat LC.

Tunturikankaat: Tuulikankaat VU, Variksenmarjakankaat NT-VU, Vaivaiskoivukankaat NT-VU, Mustikkakankaat NT, Kurjenkanervakankaat NT, Kanervakankaat VU, Liekovarpiokankaat NT-EN, Ravinteiset lapinvuokkokankaat LC-EN, Karut lapinvuokkokankaat VU.

Tunturien heinäkankaat: Jäkkikankaat LC, Lampaannata-tunturivihviläkankaat LC.

Tunturiniityt: Tunturien pienruohoniityt LC, Tunturien suurruohoniityt NT-EN, Pajukkoiset puronvarsiruohostot LC, Tunturien saniaisniityt LC.

Lumenviipymät ja -pysymät: Vaivaispajulumenviipymät EN-CR, Matalasaraiset ja -heinäiset lumenviipymät EN-CR, Karut pienruoholumenviipymät EN-CR, Karut sammalvaltaiset lumenviipymät EN-CR, Jääleinikkilumenviipymät EN, Ravinteiset kangasmaiset lumenviipymät EN, Ravinteiset pienruoholumenviipymät EN, Ravinteiset sammalvaltaiset lumenviipymät CR, Lumenpysymät CR.

ROUTAVAIKUTTEISET LUONTOTYYPIT

Kuviomaat LC-NT, Vuotomaat LC-NT, Routanummet VU.

Huom! **Tunturien dyyni- ja deflaatioalueet** (NT) määritetään rannikon mittaristosta löytyvillä dyynien mittareilla, ja **tunturikallio- ja kivikkoluontotyyppit** kallioiden ja kivikoiden mittareilla.

ELINYMPÄRISTÖ: **Tunturit**LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Tunturikoivikot, Tunturikoivupensaikat, Tunturihaavikot**

	(Ensisijainen) Puuston rakenne ja uudistuminen ¹	(Ensisijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Toissijainen) Muu ihmisvaikutus (Ei sisällä porolaidunnuksen vaikutusta. Sen sijaan porotaloustoiminnan aiheuttama kulutus esim. ruokinta- ja erottelualueilla sisältyy.)
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	2	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Hyvin uusiutuva puusto. Runsaasti vesoja puiden tyvillä, taimia esiintyy säännöllisesti, puustossa useita ikäluokkia, runsaasti nuoria puita.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla korkeintaan yksittäisiä kapeita polkuja.
0,9			
0,8			
0,7 (HYVÄ)	2. Kohtalaisesti uusiutuva puusto. Vesoja esiintyy säännöllisesti, taimia havaittavissa, nuoria puita havaittavissa.		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi runsaasti polkuja, mönkijäuria.
0,6			
0,5 (KOHTALAINEN)		2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi maaston kuluneisuutta, runsaasti leveitä polkuja.
0,4			
0,3 (HEIKKO)	3. Heikosti uusiutuva puusto. Vesoja korkeintaan hyvin vähän, ei taimia, nuoria puita havaittavissa.	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	
0,2			
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei uusiutuva puusto. Ei vesoja, taimia tai nuoria puita havaittavissa, alimmat oksat syötyjä.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotypille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotypille ominainen.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, maanmuokkausta.
0,0 (Ei luontotyyppi)			

¹Tunturikoivikoille voi soveltaa suoraan Ylä-Lapin kaukokartoitushankkeen koivikoiden uusiutumislukituksen maasto-ohjeita (Saikkonen 2022, Metsähallitus).

ELINympäristö: **Tunturit**

LUONTOTYYPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Muut erillismetsiköt kuin erillishaavikot**

	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)
	Luontotyyppille ominainen puuston rakenne: eri-ikäisyys, kerroksellisuus, satunnainen tilajakauma, lahopuuta havaittavissa, ikivanhoja puita	Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammaleet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Muu ihmisvaikutus (Ei sisällä porolaidunnuksen vaikutusta. Sen sijaan porotaloustoiminnan aiheuttama kulutus esim. ruokinta- ja erottelualueilla sisältyy.)
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Vähintään kolme rakennepiirrettä havaittavissa.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisolosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla korkeintaan yksittäisiä kapeita polkuja.
0,9			
0,8			
0,7 (HYVÄ)			2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi runsaasti polkuja, mönkijäuria.
0,6			
0,5 (KOHTALAINEN)	2. Kaksi piirrettä havaittavissa.	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi maaston kuluneisuutta, runsaasti leveitä polkuja.
0,4			
0,3 (HEIKKO)	3. Yksi piirre havaittavissa.	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	
0,2			
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei yhtäkään piirrettä havaittavissa.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, maanmuokkausta.
0,0 (Ei luontotyyppi)			

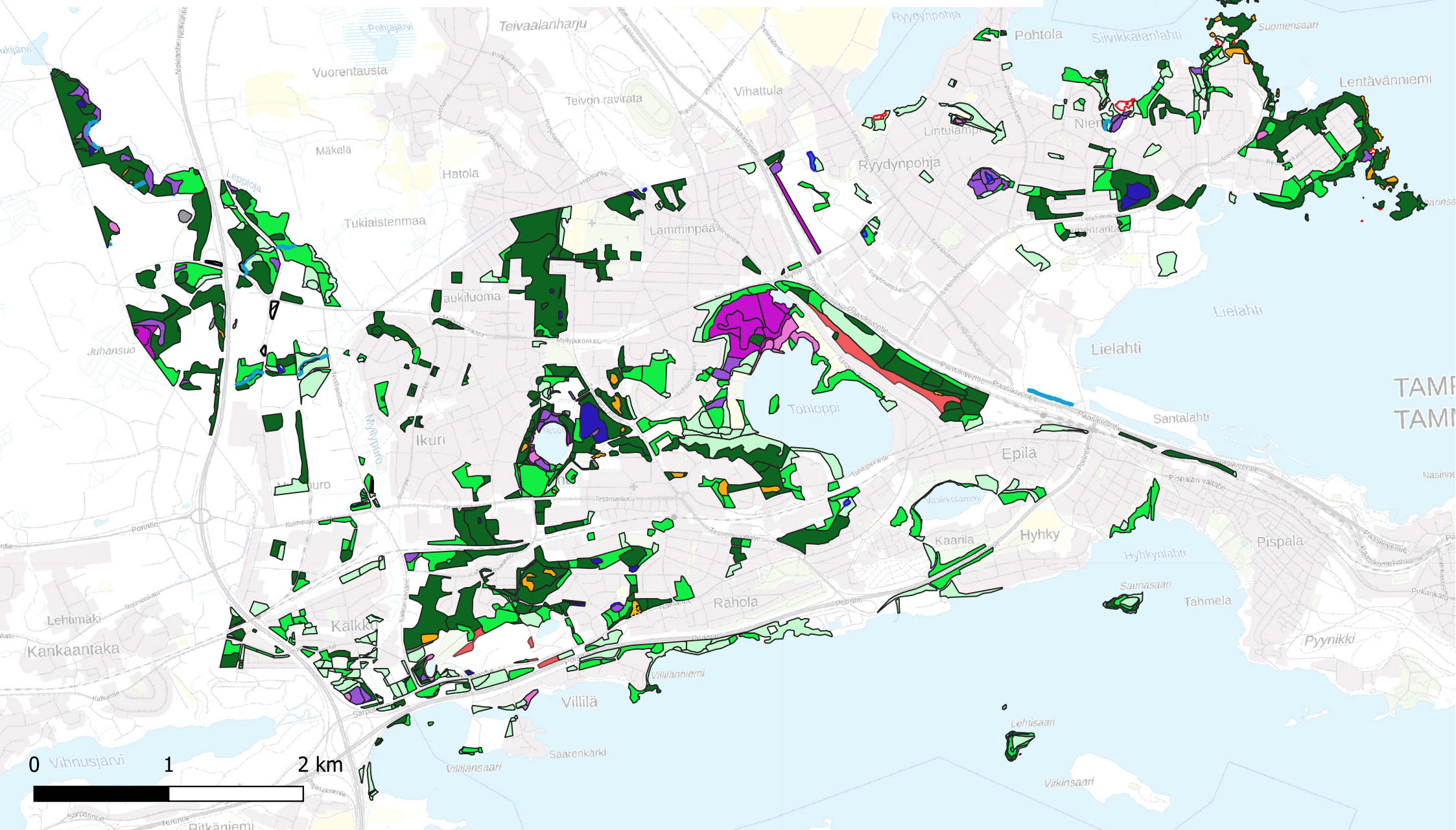
ELINympäristö: **Tunturit**

LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: **Muut tunturikangaspensaikat kuin tunturikoivupensaikat, Tunturikankaat, Tunturien heinäkankaat, Tunturiniityt, Lumenviipymät ja -pysymät**

	Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Muu ihmisvaikutus (Ei sisällä porolaidunnuksen vaikutusta. Sen sijaan porotaloustoiminnan aiheuttama kulutus esim. ruokinta- ja erottelualueilla sisältyy.)
Mittarin suhteellinen painokerroin	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Edustava kasvillisuus. Luontotypille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla korkeintaan yksittäisiä kapeita polkuja.
0,9		
0,8		
0,7 (HYVÄ)		2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi runsaasti polkuja, mönkijäuria.
0,6		
0,5 (KOHTALAINEN)	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotypille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi maaston kuluneisuutta, runsaasti leveitä polkuja.
0,4		
0,3 (HEIKKO)	3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	
0,2		
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotypille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotypille ominainen.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, maanmuokkausta.
0,0 (Ei luontotyyppi)		

	(Ensisijainen) Routimisen vaikutus	(Toissijainen) Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	(Toissijainen) Muu ihmisvaikutus (Ei sisällä porolaidunnuksen vaikutusta. Sen sijaan porotaloustoiminnan aiheuttama kulutus esim. ruokinta- ja erottelualueilla sisältyy.)
Mittarin suhteellinen painokerroin	2	1	1
1,0 (ERINOMAINEN)	1. Routimisen vaikutus luontotyyppille ominaisella tavalla näkyy maastossa selvästi. Laajoja kuvio- ja vuotomaiden rakennemuotoja tai routanummien kasvittomia välipintoja havaittavissa. Kenttä ja/tai pohjakerroksen sulkeutumista ei juuri havaittavissa.	1. Edustava kasvillisuus. Luontotyyppille, paikallisosuhteille ja luontaiselle sukkessiovaiheelle ominainen, edustava lajisto ja kasvillisuuden rakenne.	1. Ei lainkaan tai hyvin vähän merkkejä ihmistoiminnasta. Voi olla korkeintaan yksittäisiä kapeita polkuja.
0,9			
0,8			
0,7 (HYVÄ)			2. Vähäistä ihmistoimintaa. Esimerkiksi runsaasti polkuja, mönkijäuria.
0,6			
0,5 (KOHTALAINEN)	2. Routimisen vaikutus selvästi vähentynyt ja kenttä- ja/tai pohjakerroksen sulkeutuminen alkanut. Kasvillisuus on melko laajalti levittäytynyt ja kasvittomien pintojen osuus on pienentynyt selvästi, mutta kasvittomia pintoja vielä havaittavissa.	2. Kasvillisuuden edustavuus jonkin verran heikentynyt. Oleellinen luontotyyppille ominainen lajisto havaittavissa, mutta ei yhtä edustavana kuin erinomaisessa luokassa. Kasvillisuuden rakenne voi olla jonkin verran muuttunut.	3. Melko runsasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi maaston kuluneisuutta, runsaasti leveitä polkuja.
0,4			
0,3 (HEIKKO)		3. Kasvillisuuden edustavuus selvästi heikentynyt. Lajistossa ja/tai kasvillisuuden rakenteessa selviä muutoksia, joitakin ominaisia lajeja havaittavissa.	
0,2			
0,1 (ERITTÄIN HEIKKO)	3. Routimisen vaikutus loppunut. Kenttä- ja/tai pohjakerros kauttaaltaan sulkeutunut, puuvartistet kasvit mahdollisesti yleistyneet. Vain fossiilisia rakennemuotoja havaittavissa.	4. Ei edustava kasvillisuus. Lajisto hyvin muuttunutta ja/tai luontotyyppille ja kohteelle ominaisia lajeja ei havaittavissa juuri lainkaan, kasvillisuuden rakenne ei luontotyyppille ominainen.	4. Voimakasta ihmistoimintaa. Esimerkiksi huomattavaa maaston kuluneisuutta, maanmuokkausta.
0,0 (Ei luontotyyppi)			

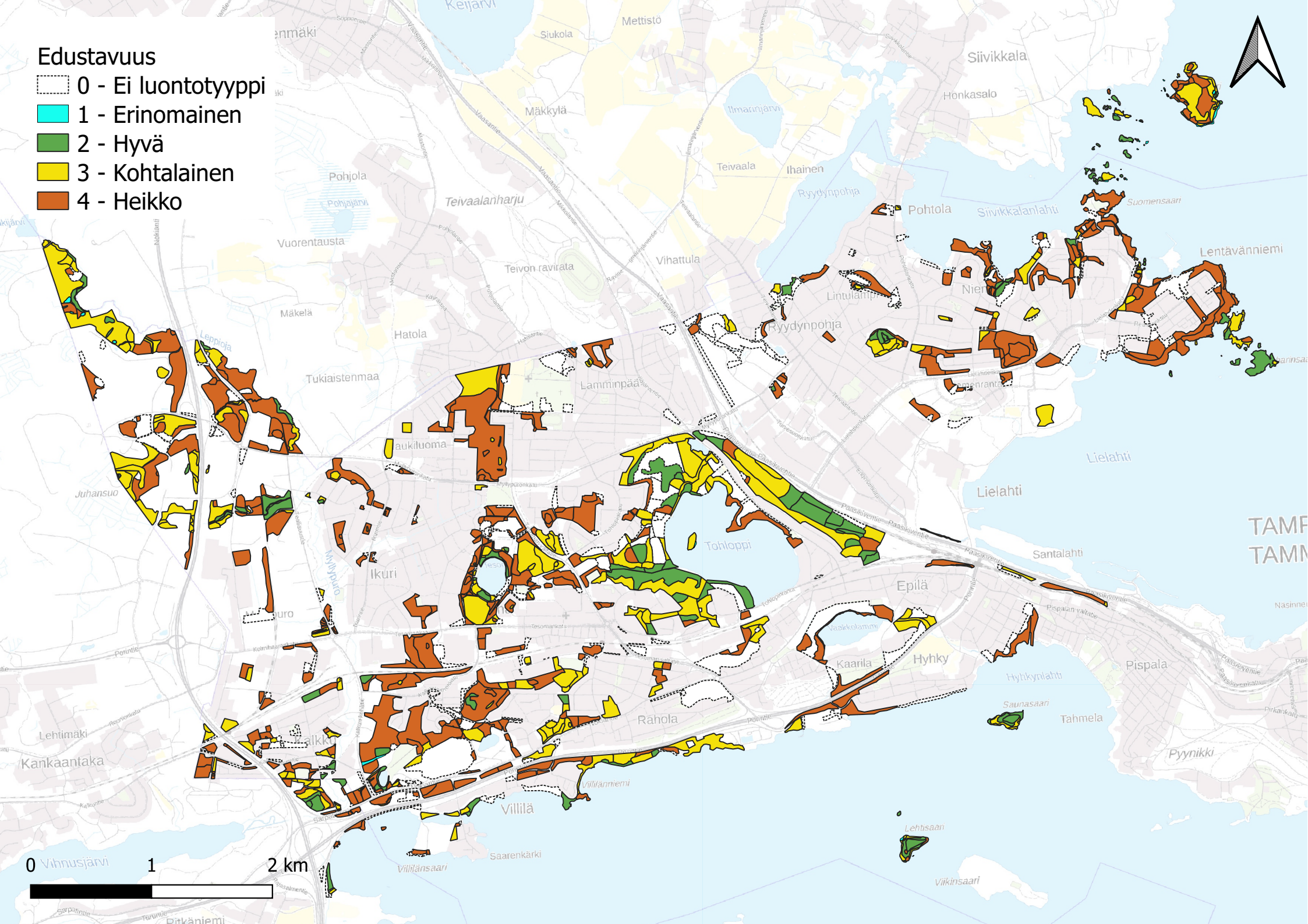
Harjumetsien valorinteet	Korvet	Perinnebiotoopit
Virtavedet	Luhdat ja nevat	Lehdot
Ruovikot ja suursaraikot	Rämeet	Lehtomaiset kankaat
Kalliot ja kivikot	Lähteiköt	Tuoreet kankaat
Kalliometsät	Lammet	Kuivahkot kankaat

Edustavuus

- 0 - Ei luontotyyppi
- 1 - Erinomainen
- 2 - Hyvä
- 3 - Kohtalainen
- 4 - Heikko

Uhanalaiset luontotyypit edustavuusluokissa 1 ja 2

 Virtavedet

 Korvet

 Luhdat ja nevat

 Rämeet

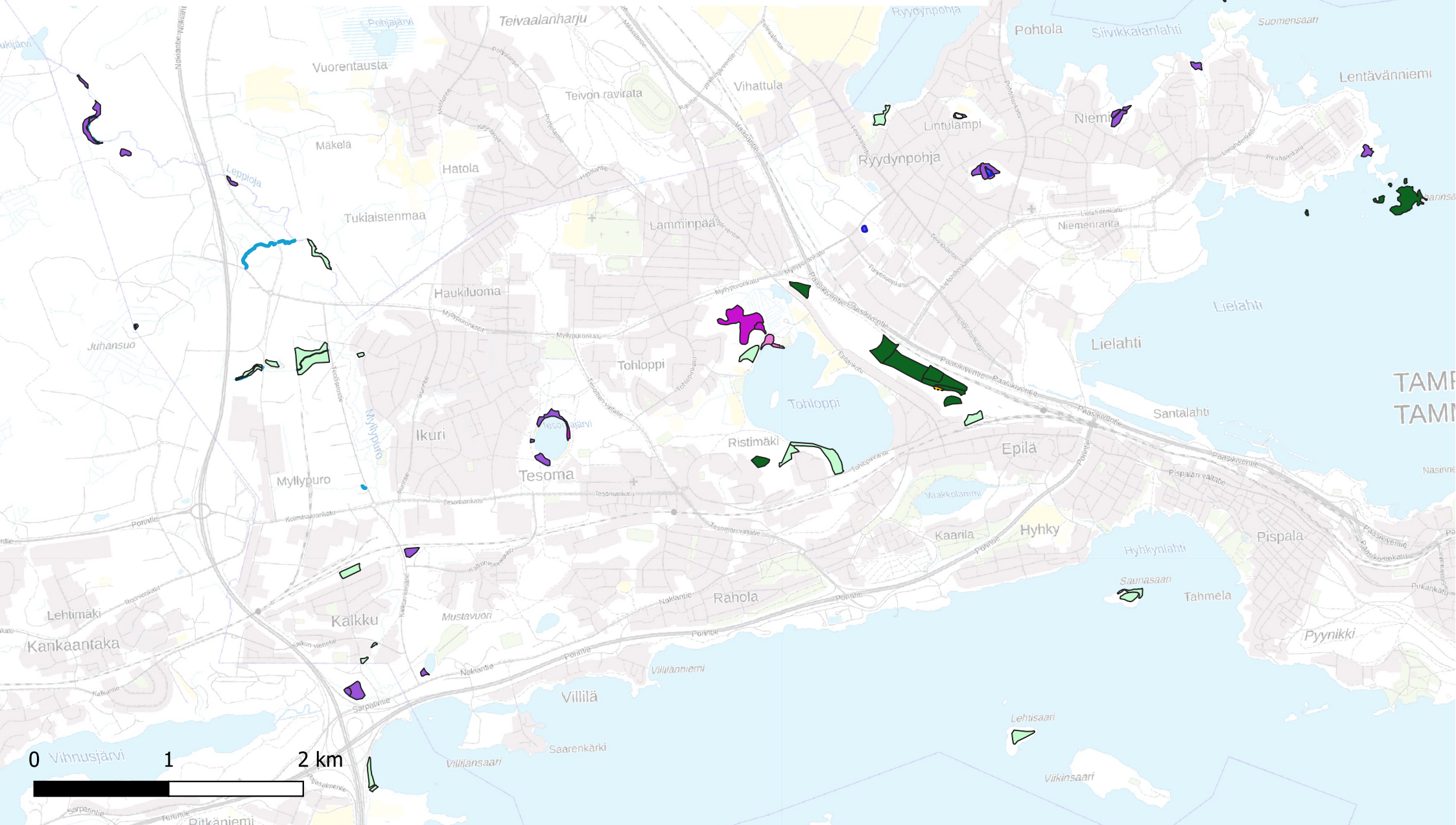
 Lammet

 Perinnebiotoopit

 Lehdot

 Tuoreet kankaat

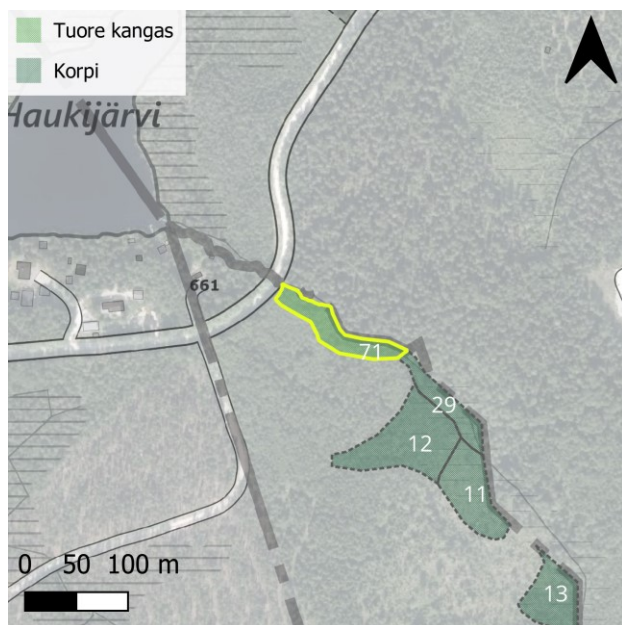
 Kuivahkot kankaat

Leppioja: tuore kangas 71

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,26 ha

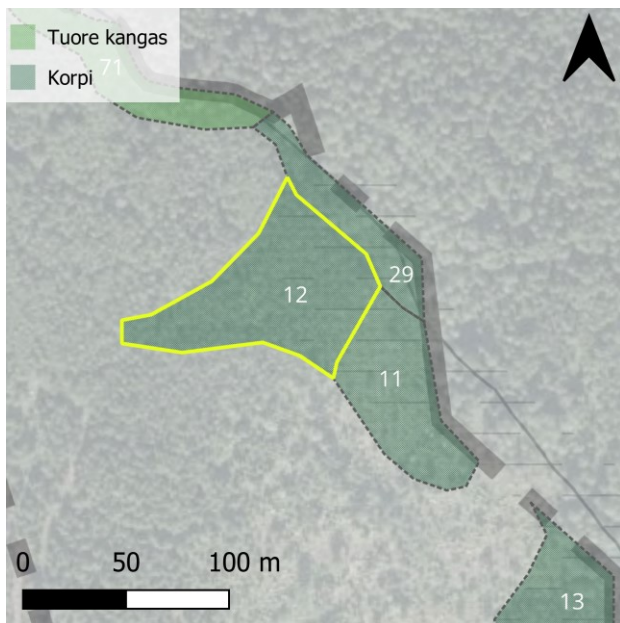

Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.02 Tuoreet kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantuneet, VU (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Haapavaltainen puronvarsikuvio.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puustossa rakenteellista vaihtelua, mutta kuollutta puuta ei juurikaan ole.
Ominaislajit	Haapa, koivu, kuusi, mustikka, metsätähti, metsäalvejuuri
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomiotavaa	Voi muodostua edustavaksi kuvioksi, jos puusto pääsee kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi.

Leppioja: korpi 12

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,54 ha

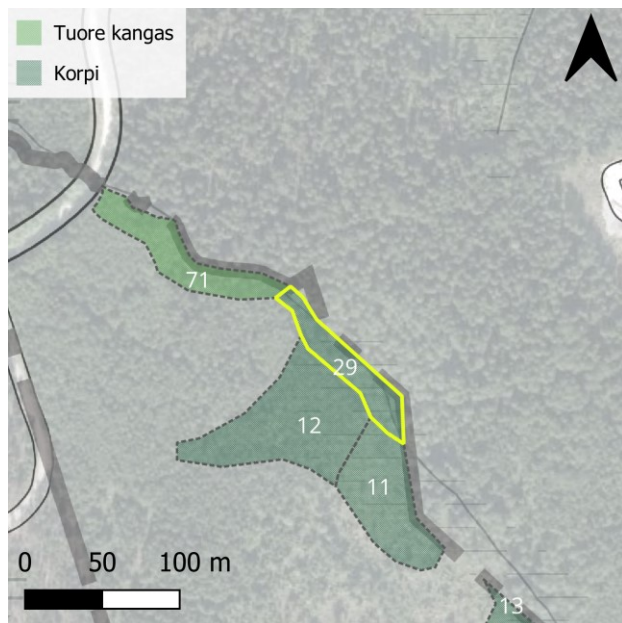
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Tuoreeseen kankaaseen vaihettuvaa nuorta sekametsää, jonka pohjakerroksessa on säännöllisesti rahkasammalvaltaisia painaumia.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Suon vesitalous on luonnontilaisen kaltainen, kuviolla ei ole ojituksia. Edustavuutta heikentää käsitelty puusto. Kuvio rajautuu hakkuualueeseen.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, mänty, vadelma, mustikka, vanamo, metsätähti, korpi-imarre, karhunsammal, rahkasammal
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Voi muodostua edustavaksi kuvioksi, jos puusto pääsee kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi.

Leppioja: korpi 29

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,19 ha

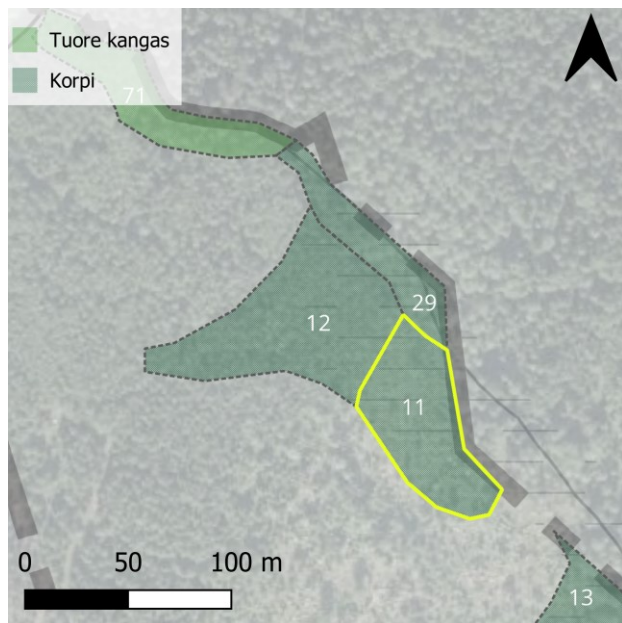

Luontotyypin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Lehtipuuvältaista puronvarsikorpea.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Suon vesitalous on luonnontilaisen kaltainen, kuviolla ei ole ojituksia. Kuvion lähellä on ollut laajoja avohakkuita, jotka aiheuttavat reunavaikutusta.
Ominaislajit	Koivu, haapa, kuusi, mustikka, käenkaali, metsäalvejuuri, korpi-imarre, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Leppioja: korpi 11

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,34 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

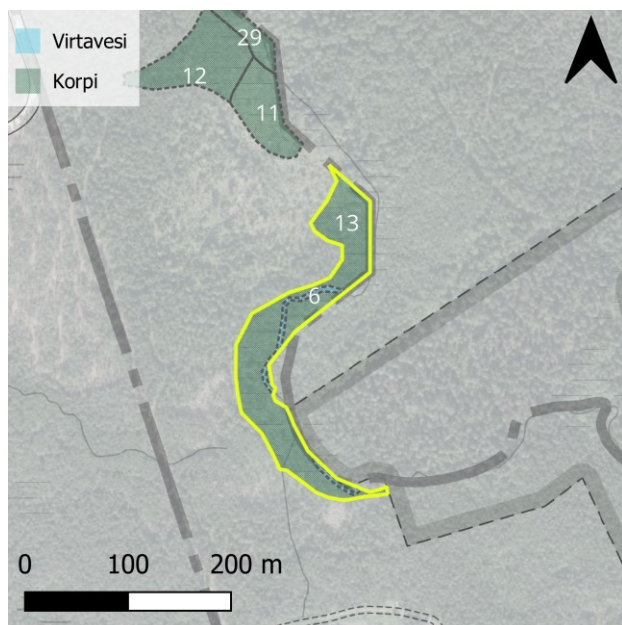
Yleiskuvaus	Kuusentaimia kasvava, vanha korpipohjainen avohakkuuala.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Suon vesitalous luonnontilaisen kaltainen, ei ojituksia. Edustavuutta heikentää käsitelty puusto.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, mänty, pihlaja, tuhkapaju, mustikka, puolukka, vanamo, korpikaisla, metsätähti, karhunsammal, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Voi muodostua edustavaksi kuvioksi, jos puusto pääsee kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi.

Leppioja: korpi 13

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 1,21 ha

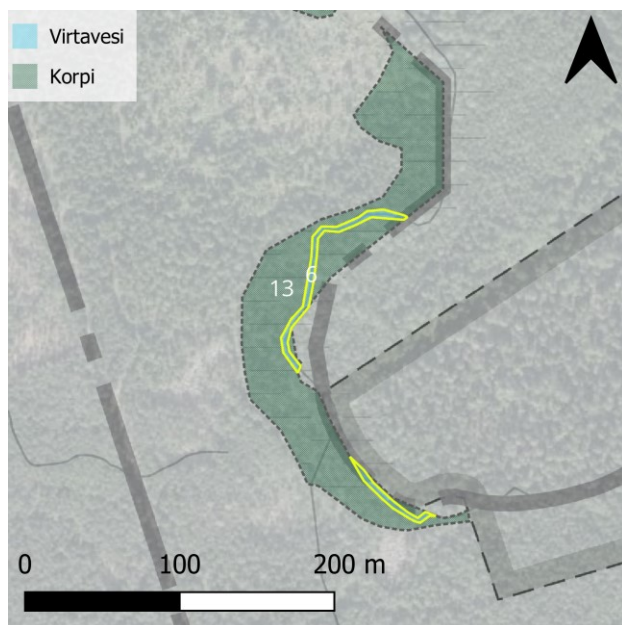
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Puron rannoilla esiintyvää, puustoltaan nuorta kosteaa korpea.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Luonnontilainen vesitalous, mutta kuvion vieressä on ollut laajoja avohakkuita, jotka aiheuttavat reunavaikutusta. Puusto on pääasiassa nuorta, mutta kuolluttakin puuta on.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, tervaleppä (puron varrella), mustikka, oravanmarja, rahkasammalet, lehväsammat (puron varrella)
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Leppioja: puro 6

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,08 ha

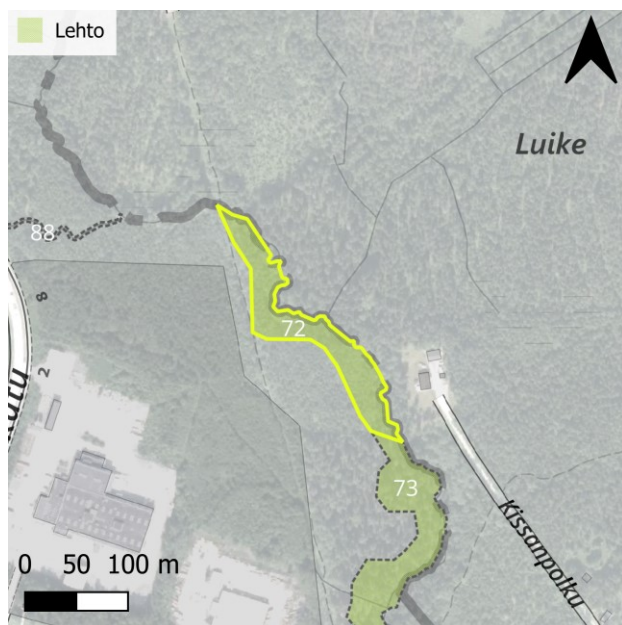
Luontotyyppin pääryhmä	Virtavedet
Tarkka luontotyyppi	V04.02.04 Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	-
Edustavuusluokka	Erinomainen (1)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Luonnontilainen uoma, joka kulkee osittain piilossa kivien alla ja muodostaa sivuaitaita. Leppiojan luonnonsuojelualueelle sijoittuvia osia ei ole rajattu mukaan.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Uoma on luonnontilainen.
Oinaislajit	Lehväsammat, rahkasammat, tervaleppä, metsäalvejuuri
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Leppioja: lehto 72

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,75 ha

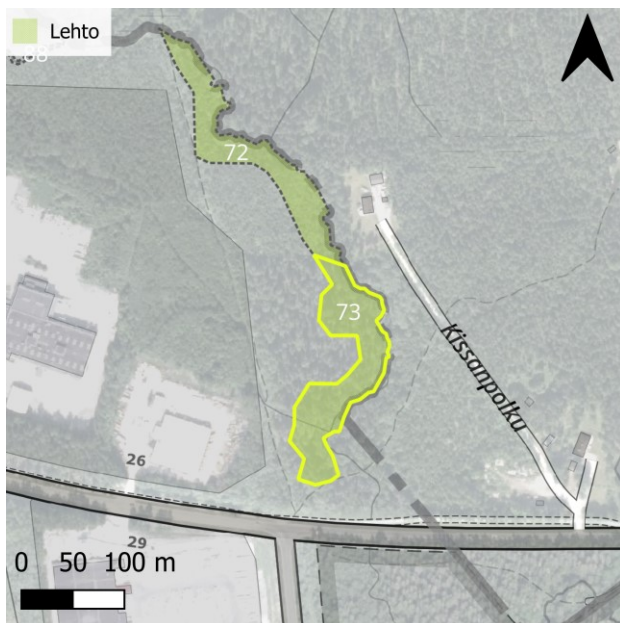
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.03 Tuoreet keskivinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Lehtokuvio Leppiojaan laskevalla rinteellä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto rakenteellisesti edustavaa. Lajisto pääasiassa edustavaa, mutta mukana myös kulttuurivaikutteista lajistoa. Rannalla myös kosteaman paikan lajeja.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, harmaaleppä, käenkaali, metsäorvokki, sinivuokko, ahomansikka, rönsyleinikki, kielo, jänönsalaatti, karhunputki, metsäimarre
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Leppioja: lehto 72

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,87 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.03 Tuoreet keskivinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

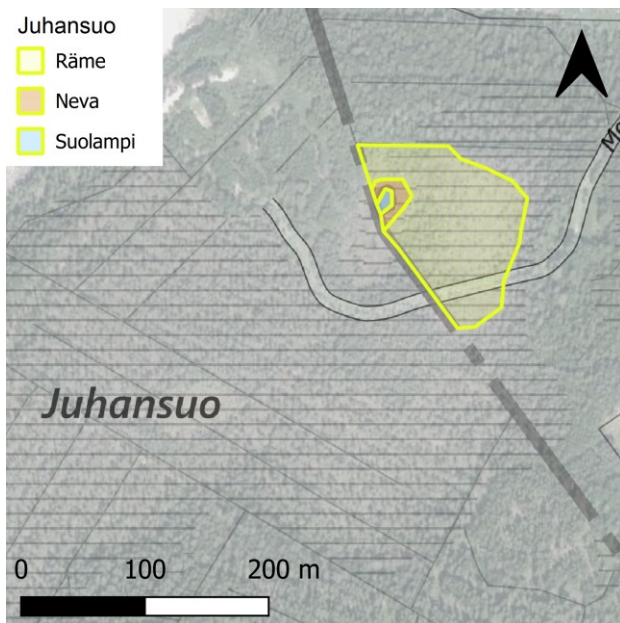
Yleiskuvaus	Varttunutta kuusivaltaista puronrantaan laskevaa lehtoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto käsiteltyä mutta rakenteeltaan luonnontilaisia piirteitä, järeääkin lahoppua. Kenttäkerroksen lajistossa myös varpuja.
Ominaislajit	Kuusi, haapa, punaherukka, taikinamarja, käenkaali, valkovuokko, kieli, jänönsalaatti, mustikka, metsäimarre, metsäkorte, kerrossammal, rannassa nokkonen, rönsyleinikki, korpikaisla
Luonnonhoitotarve	Kuvion edustavuutta parantaisi puuston luonnontilainen kehittyminen.
Muuta huomioitavaa	-

Juhansuo: räme

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 1,18 ha

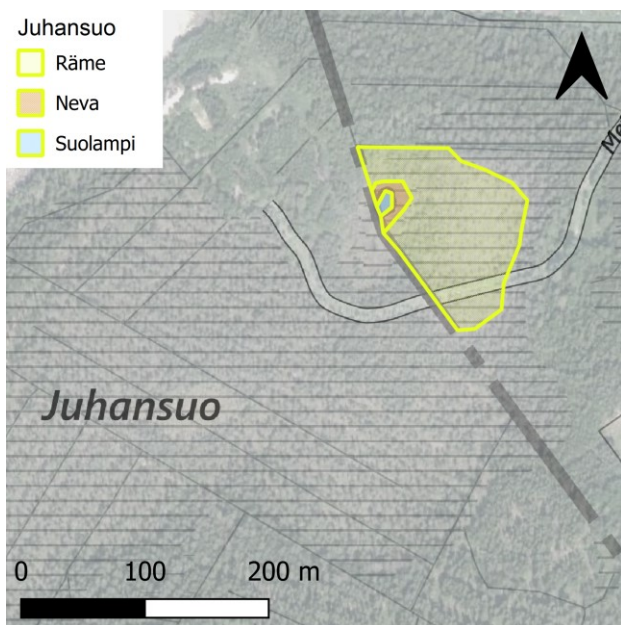
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S03.04 Isovarpurämeet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kitukasvuista, osin kuollutta mäntyä kasvavaa suota.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Suon pinta kulunutta (alueella liikuttu kulkuneuvolla), reunat ojitettu. Kuvion eteläosilla tie.
Ominaislajit	Mänty, variksenmarja, suopursu, mustikka, juolukka, muurain, kynsisammal, harmaaporonjäkäle ja torvijäkäle
Luonnonhoitotarve	Kuvio muodostaa laajemman suokokonaisuuden kuvassa esitetyn nevan ja suolammen kanssa.. Kokonaisuuden laatu paranisi, jos alueen vesitaloutta saisi kehitettyä esim. tukkimalla ojia.
Muuta huomioitavaa	Suoalue jatkuu Tampereen kunnanrajan länsipuolella.

Juhansuo: neva

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,06 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S05 Nevat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Luonnontilainen (1)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

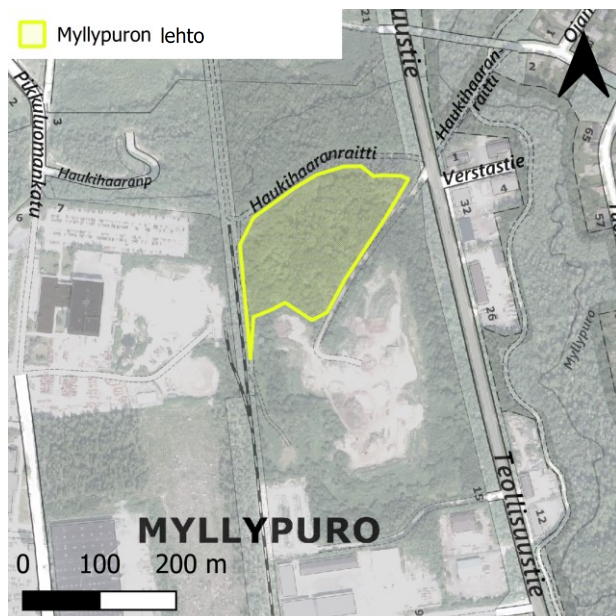
Yleiskuvaus	Suolampea reunustavaa kosteampaa avosuota, jolla kasvaa joitakin pensasmaisia mäntyjä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Lajisto edustavaa, kuviolla tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole ojituksia tai muita rakenteita. Neva näyttää hieman taimettuvan.
Ominaislajit	Mänty, tupasvilla, karpalo, vehka, pullosara, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	Rämeen kuivuminen voi vaikuttaa myös nevan vesitalouteen, mutta itse luontotyyppin alueella ei ole luonnonhoitotarvetta.
Muuta huomioitavaa	-

Myllypuron lehto

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 2,70 ha

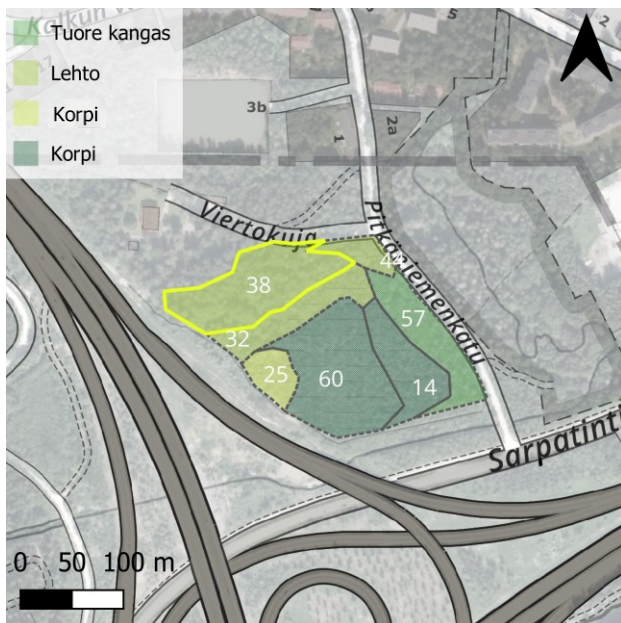
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.04 Tuoreet runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Heikko (4)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Rakenteellisesti edustavaa lehtoa maankaatopaikkaan rajautuvalla mäellä. Kenttäkerroksessa on runsaasti kulttuurilajistoa, ja etenkin haitallista vieraslajia jättipalsamia.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto ja pensaskerros ovat rakenteellisesti monimuotoisia ja kuviolla on luontotyyppille ominaista lajistoa, mutta myös haitallisia vieraslajeja ja kulttuurilajistoa.
Ominaislajit	Koivu, haapa, kuusi, harmaaleppä, raita, tuomi, tervtuselja, vadelma, lehtopalsami, mustakonnanmarja, kyläkellukka, vuohenputki, nokkonen, maahumala, karheapillike, jättipalsami
Luonnonhoitotarve	Jättipalsamin ja mahdollisesti myös tervtuseljan torjuminen.
Muuta huomioitavaa	Rajautuu maankaatopaikalle, jolta voi levitä lisää haitallisia vieraslajeja.

Kalkun suo: lehto 38

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,84 ha

Luontotyypin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.06 Kosteat runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

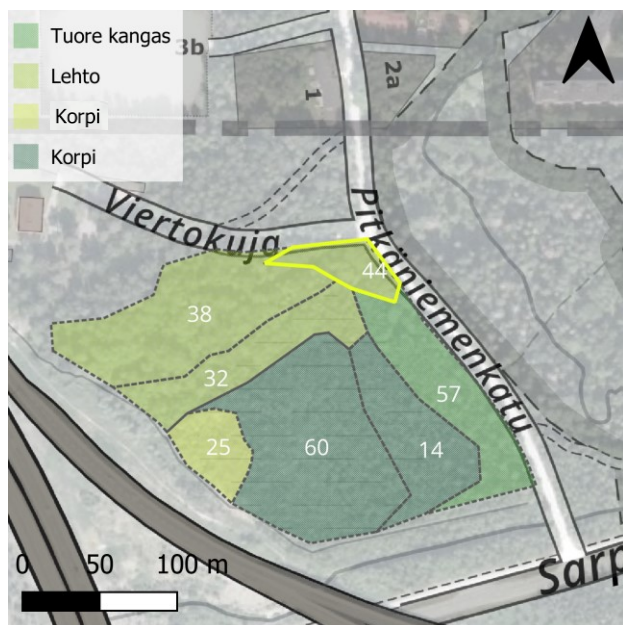
Yleiskuvaus	Puustoltaan edustavaa rinnelehtoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista; kenttä- ja pensaskerroksen lajisto kulttuurivaikutteista
Ominaislajit	Harmaaleppä, pihlaja, vaahtera, vadelma, vuohenputki, mustakonnenmarja, rönsyleinikki, ojakellukka, karhunputki, metsäalvejuuri, kotkansiipi
Luonnonhoitotarve	Karhunköynnöksen torjuminen
Muuta huomioitavaa	-

Kalkun suo: lehto 44

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,17 ha

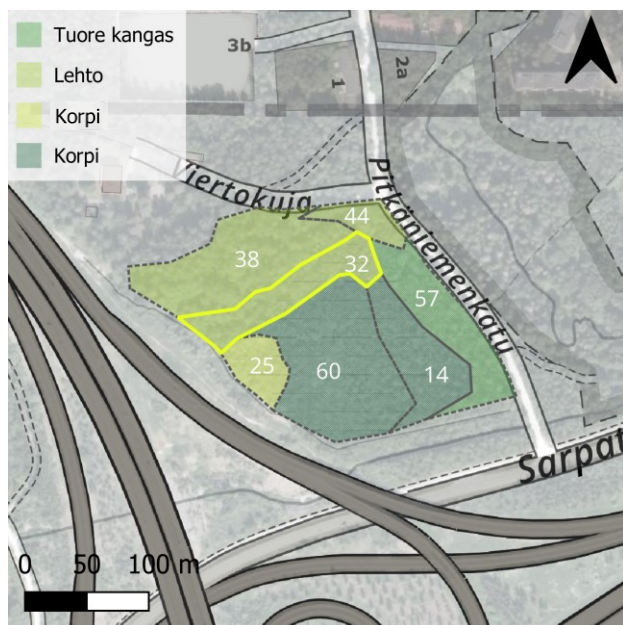
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01 Lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Tieltä laskeva lyhyt rinne, jolla melko tiheä pensaskerros.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla on haitallisia vieraslajeja, mutta ei erityisen laajalti. Kuollut puu ja monimuotoinen lajisto parantavat edustavuutta. Lajisto ei edusta selvästi mitään tiettyä lehtotyyppiä.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, pihlaja, tuomi, punaherukka, metsäalvejuuri, käenkaali, mustakonnanmarja, nokkonen, kotkansiipi, liekosammal
Luonnonhoitotarve	Haitallisten vieraslajien torjuminen.
Muuta huomioitavaa	Tienreunassa jättipalsamia ja karhunköynnöstä

Kalkun suo: lehto 32

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,43 ha

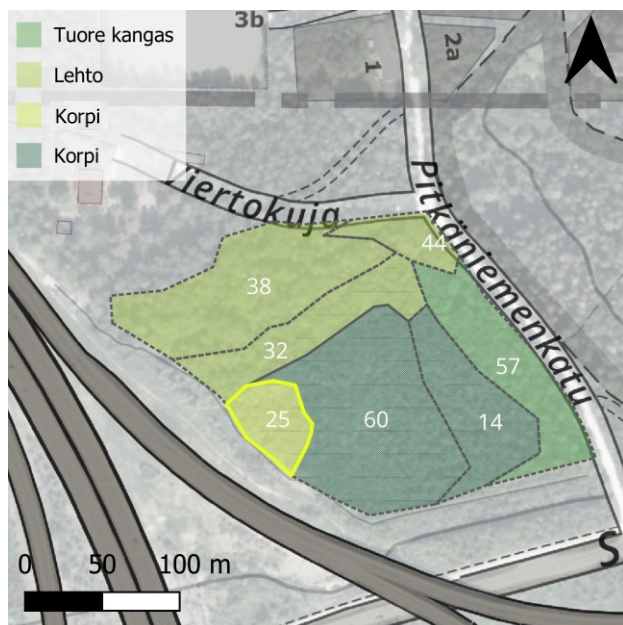

Luontotyypin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskiravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Sanikkaisvaltaista suohon vaihettuvaa lehtoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla järeää maapuuta.
Ominaislajit	Mänty, kuusi, pihlaja, raita, vaahtera (nuori), metsäalvejuuri, metsäkorte, rönsyleinikki, käenkaali, ahomansikka, yksittäisiä sudenmarjoja
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Kalkun suo: korpi 25

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,20 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

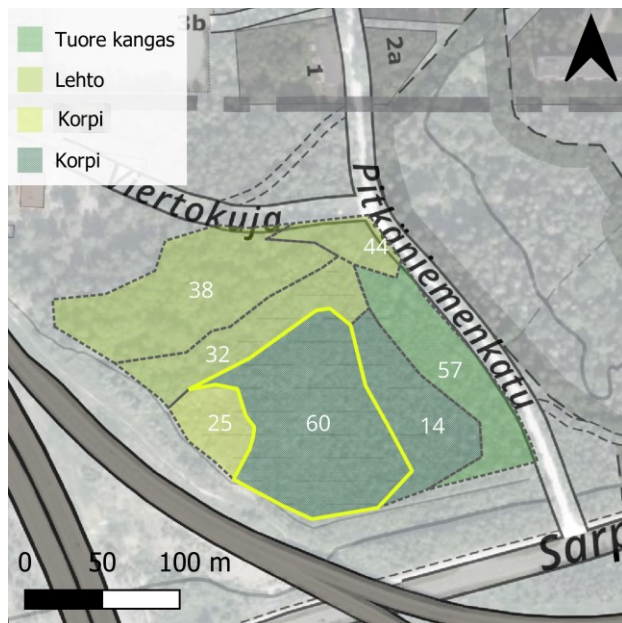
Yleiskuvaus	Allikkoista, korpikaislavaltaista kosteikkoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Hydrologinen tila hyvä; kenttäkerroksen lajisto osin epätyypillistä.
Ominaislajit	Koivu, kiiltopaju, harmaaleppä, kuusi, korpikaisla, järviruoko, puiden juurilla suo-ohdake, leskenlehti, metsäalvejuuri, metsäimarre
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Kalkun suo: korpi 60

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 1,04 ha

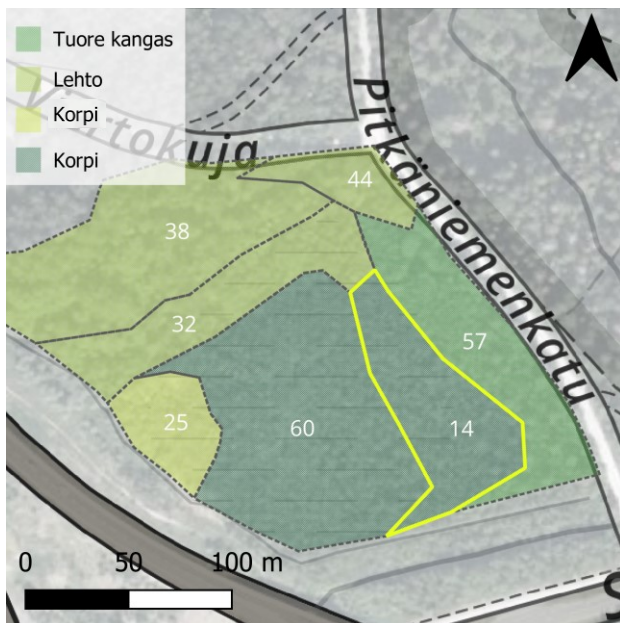
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Nuorta lehtipuuta ja kuusta kasvava rehevä suo.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvion eteläreuna ojitettu, muutoin vaikuttaa vesitaloudeltaan ja lajistoltaan edustavalta.
Ominaislajit	Koivu, harmaaleppä, pihlaja, kuusi, metsäkorte, suo-ohdake, rönsyleinikki, käenkaali, liilukka, metsätähti, vanamo, hiirenporras, metsäalvejuuri, rahkasammalet, karhunsammal - ojan reunoilla leskenlehti, mustikka, rönsyleinikki
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Kalkun suo: korpi 14

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,45 ha

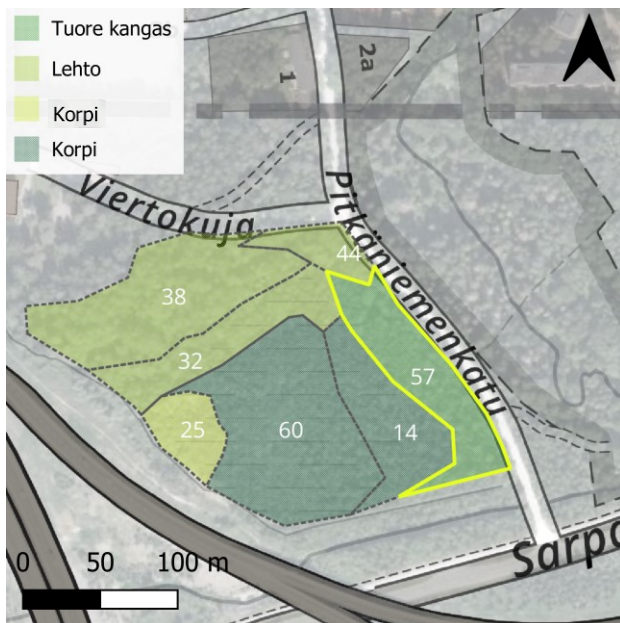

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kosteamman korven ja kangaskuvion väliin sijoittuvaa kangaskorpea.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Roskainen kuvio. Reunoilla ojituksia, mutta vaikuttaa muutoin vesitaloudeltaan ja lajistoltaan edustavalta. Puusto pääasiassa tasaikäistä ja nuorta.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, harmaaleppä, vadelma, mustikka, metsätähti, metsäalvejuuri, metsäkorte, rahkasammal
Luonnonhoitotarve	Kuvion siivoaminen ja ojien vaikutuksen lieventäminen parantaisivat kuvion tilaa.
Muuta huomioitavaa	Voi muodostua edustavaksi kuvioksi, jos puusto pääsee kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi.

Kalkun suo: tuore kangas 57

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,52 ha

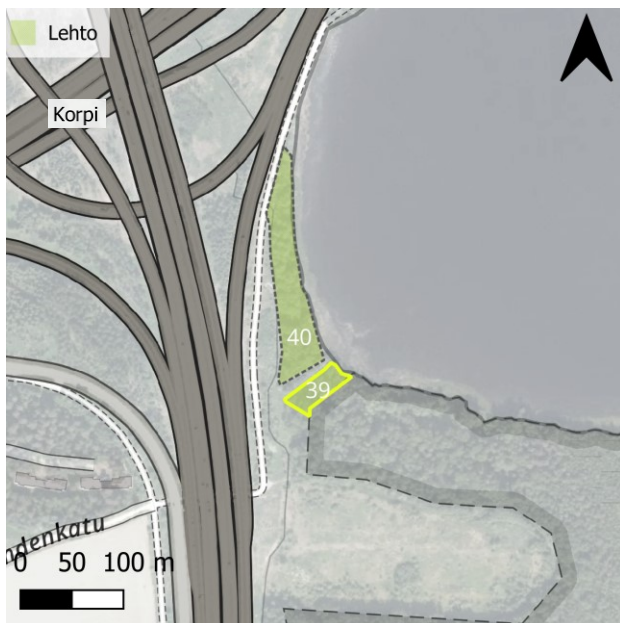
Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.02.01 Nuoret tuoreet kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Heikko (4)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kenttä- ja pohjakerrokseltaan paljasta nuorehkoa metsää.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto on tasaikäistä mutta monilajista. Kuollutta puuta ei ole.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, pihlaja, mustikka, metsätähti, metsäalvejuuri, seinäsammal
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Voi muodostua edustavaksi kuvioksi, jos puusto pääsee kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi.

Hevoshaan lehto 39

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,13 ha

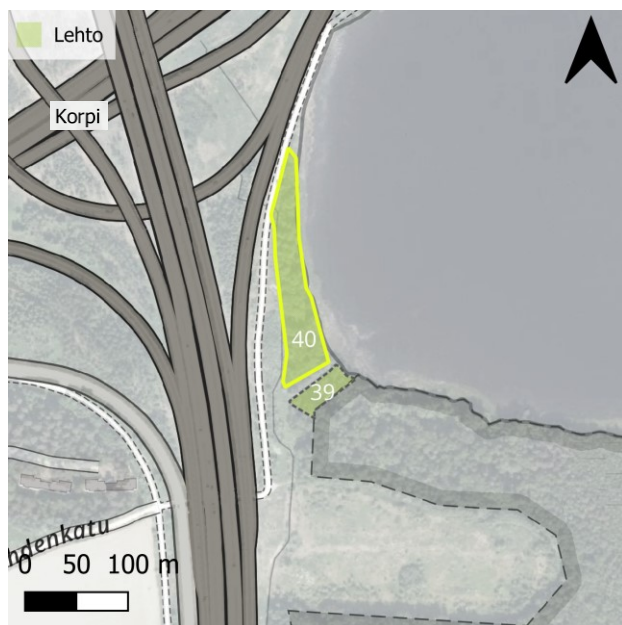
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.06 Kosteat runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Hevoshaan luonnonsuojelualueeseen rajautuvaa rehevää reunametsää.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto monimuotoista, kuollutta puuta runsaasti eri lahoasteissa. Lajisto jokseenkin kulttuurivaikutteista.
Ominaislajit	Haapa, harmaaleppä, koivu, tuomi, herukat, mesiangervo, vuohenputki, ojakellukka, rönsyleinikki, metsäkurjenpolvi, sudenmarja, karhunputki, metsäliekosammal
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Hevoshaan lehto 39

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,58 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.06 Kosteat runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

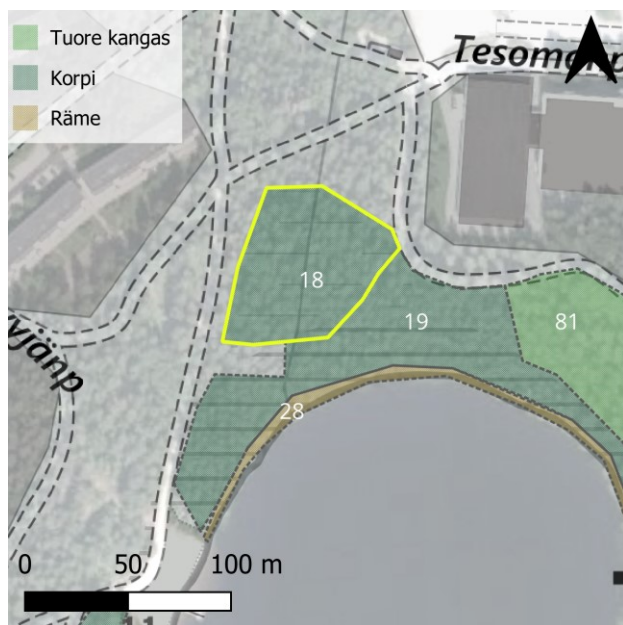
Yleiskuvaus	Märkäpohjainen lehtipuuvaltainen ja kapea kuvio, jonka puuston rakenne on luonnontilaisen kaltainen, ja lajisto edustavaa mutta osin kulttuurivaikutteista.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puuston rakenne on luonnontilaisen kaltainen, ja lajisto edustavaa mutta osin kulttuurivaikutteista.
Oinaislajit	Harmaaleppä, koivu, tuomi, pihlaja, herukat, koiranheisi, vadelma, mesiangervo, karhunputki, vuohenputki, koiranputki, nokkonen, suo-ohdake, ojakellukka, sudenmarja, oravanmarja, metsäälvejuuri
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: korpi 18

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,45 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

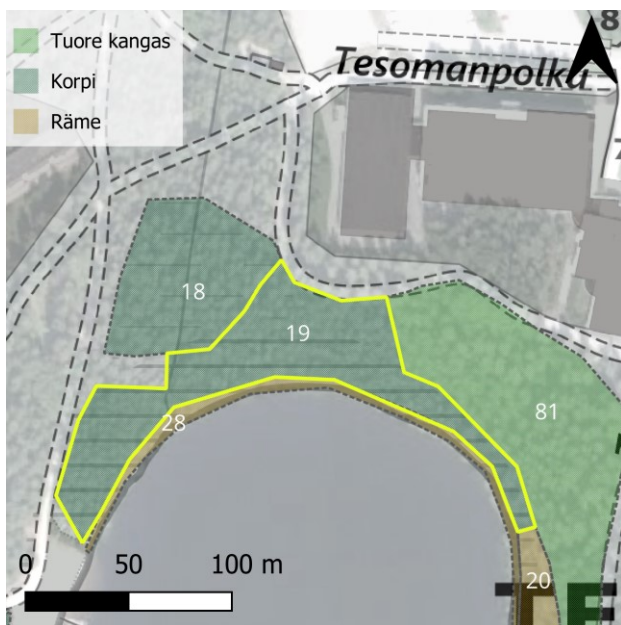
Yleiskuvaus	Varttunutta kuusivaltaista korpea, jota halkoo leveä oja.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvio on ojitettu, ja sillä on hieman poluista johtuvaa kulumista. Puusto on tasaikäistä ja pääasiassa tasalajista.
Ominaislajit	Kuusi, mänty, mustikka, metsäalvejuuri, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	Puuston edustavuutta kehittäisi ojan vaikutuksen lieventäminen sekä puuston rakenteen kehittäminen luonnontilaisempaan suuntaan.
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: korpi 19

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,76 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Varttunutta koivua ja mäntyä, sekä nuorta kuusta kasvavaa puustoista suota.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvion vieressä ja sisällä on oja ja polkuja. Vesitalous kuitenkin vaikuttaa luonnontilaisen kaltaiselta. Puusto on viereisiä kuvioita edustavampaa.
Ominaislajit	Koivu, mänty, kuusi, mustikka, puolukka, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: tuore kangas 81

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,95 ha

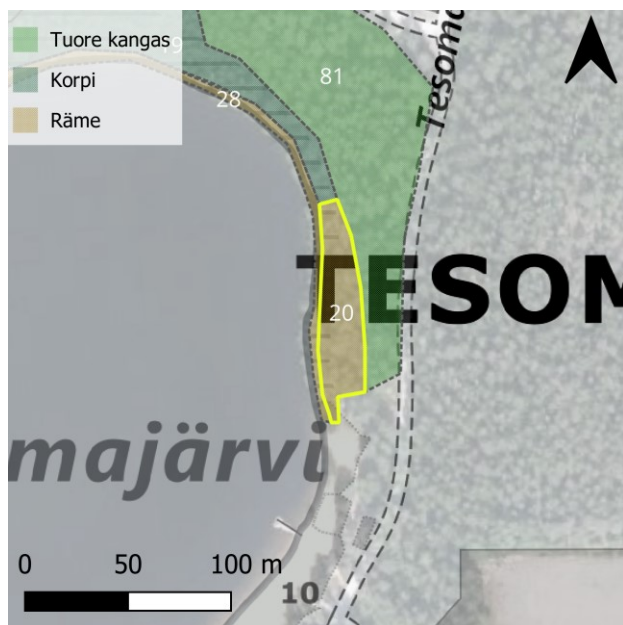
Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.02.02 Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa NT)
Luonnonalaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Heikko (4)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvas	Melko järeää tasaikäistä sekametsää.
Luonnonalaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puustoltaan tasaikäistä varttunutta metsää. Ei juurikaan kuollutta puuta.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, haapa, pihlaja, mustikka, puolukka, metsäalvejuuri, kerrossammal
Luonnonhoitotarve	Kuvion edustavuutta voidaan parantaa lisäämällä kuolleen puun määrää ja antamalla puuston kehittyä luonnonmukaisesti.
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: räme 20

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,18 ha

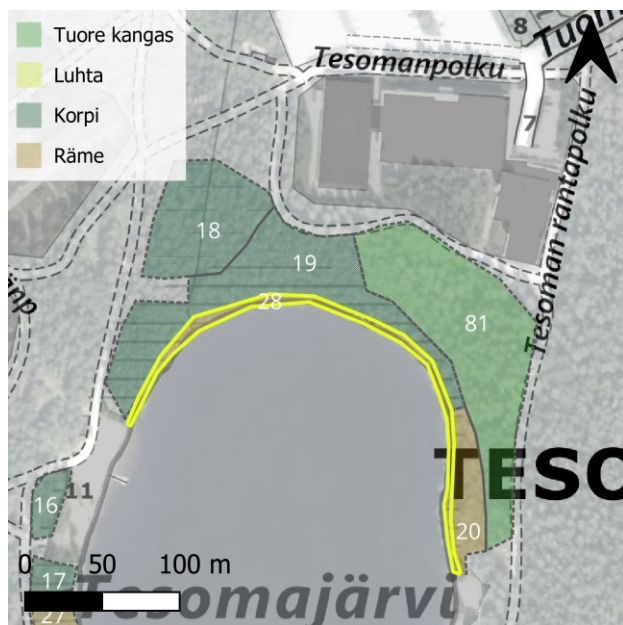
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S03.01 Kangasrämeet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Puustoltaan harvahko kosteapohjainen kuvio. Kosteimmilla paikoilla kasvaa järviruokoa. Rannalla kulkee leveä polku.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puuston rakenne on epäedustavaa. Kuvio rajautuu tiehen, mutta järven suuntaan vesitalous on ennallaan.
Ominaislajit	Koivu, mänty, kuusi, harmaaleppä, virpajau, suopursu, mustikka, puolukka, kurjenjalka, järviruoko, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: räme 28

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 1,78 ha

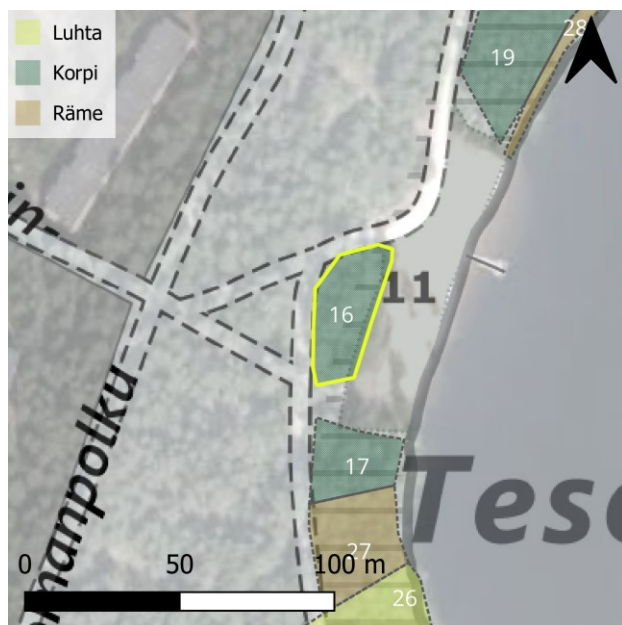

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S03.02 Korpirämeet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kapeaa rantarämettä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Runsaasti polkuja, jotka erottavat suokaistaleen pohjoispuolen suokokonaisuudesta.
Ominaislajit	Mänty, koivu, kuusi, mustikka, puolukka, suopursu
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: korpi 16

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,08 ha

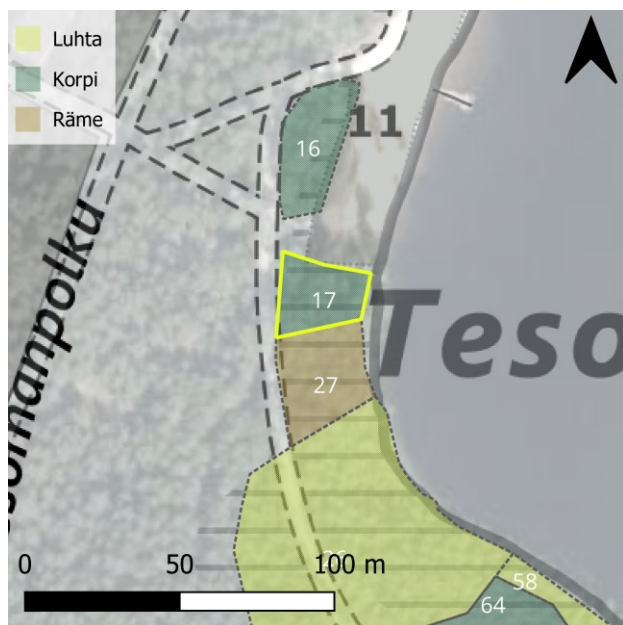

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Koivua ja nuorta kuusta kasvava kuvio, jolla varpumättäitä ja välissä märkiä rahasammalpainanteita.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puustoltaan kehittymätön ja polkujen saartama kuvio, jonka lajisto on kuitenkin luontotyyppille ominaista.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, pihlaja, mustikka, puolukka, metsäkorte, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	Kuvion on haastavasti kehitettävissä, mutta sen yhdistyminen esimerkiksi eteläisiin suokuvioihin parantaisi Tesomajärven rantasuokokonaisuuden yhtenäisyyttä.
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: korpi 17

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,06 ha

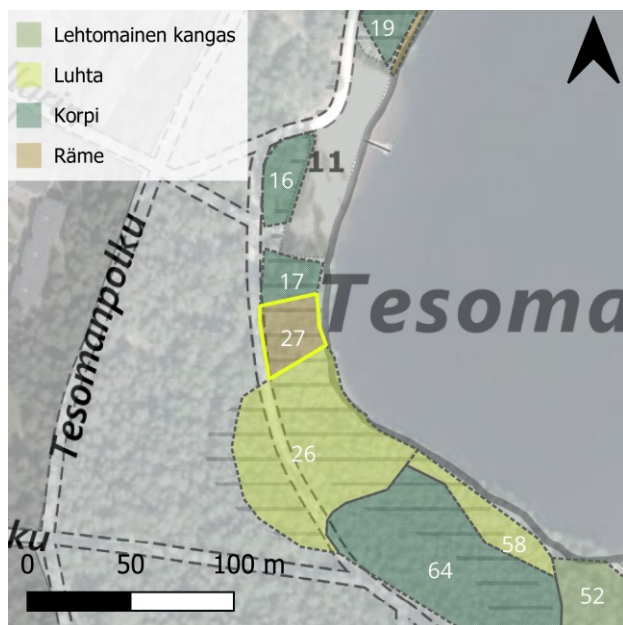
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Varttunutta koivua ja nuorta kuusta.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puuston rakenne on epäedustavaa. Kuvio rajautuu tiehen, mutta järven suuntaan vesitalous on ennallaan.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, raita, mustikka, puolukka, metsäalvejuuri, kurjenpolvi, karhunsammal, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Voi muodostua edustavaksi kuvioksi, jos puusto pääsee kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi.

Tesomajärven rannat: räme 27

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,88 ha

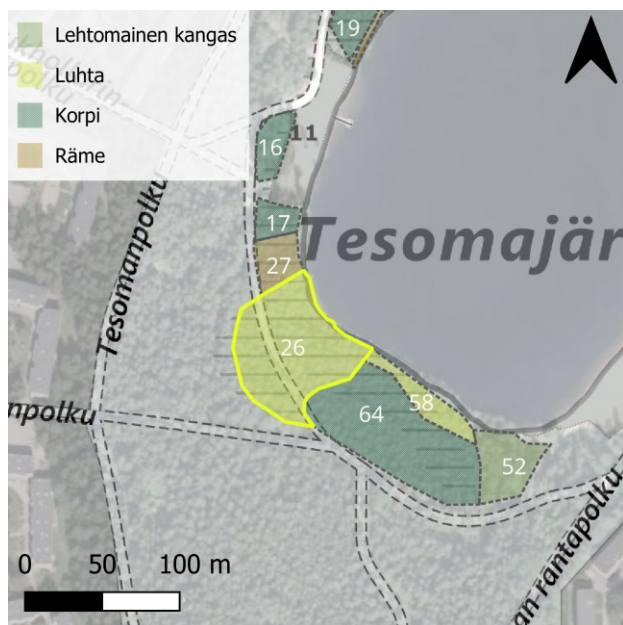

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S03.02 Korpirämeet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Harvaa rahkasammal pohjaista metsikköä järven rannalla.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Polkuja, viereinen tie vaikuttaa hieman vesitalouteen. Puusto rakenne kehittymätön, ei kuollutta puuta.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, mustikka, puolukka, juolukka, variksenmarja, suopursu, metsäalvejuuri, rahkasammalet, vetisimmillä kohdilla raate
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Voi muodostua edustavaksi kuvioksi, jos puusto pääsee kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi.

Tesomajärven rannat: luhta 26

Kartoittaja: Jussi-Pekka Manner / Sitowise (2022)
Pinta-ala: 0,50 ha

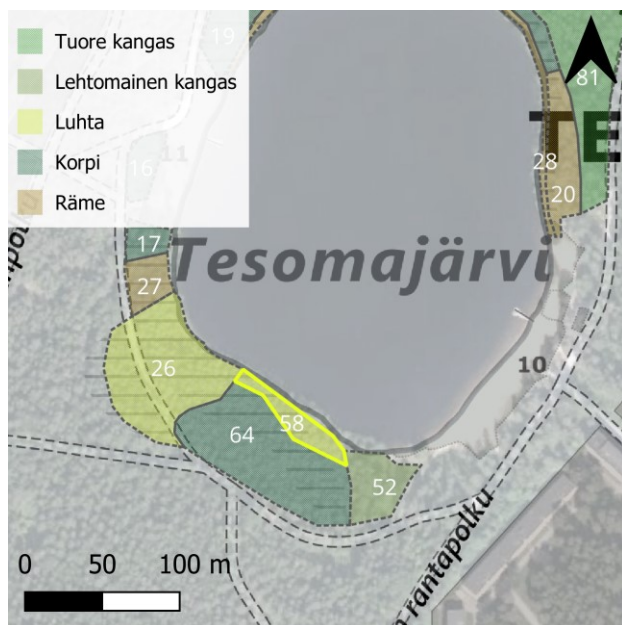

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S07.01.01 Koivuluhta
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Puutteellisesti tunnettu, DD (koko maassa DD)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Osittain ominaispiirteitään säilyttänyt koivuluhta. Edustavin osa sijoittuu kaakosta luoteeseen suuntautuvan ulkoilutien länsipuolelle. Alueen reunoilla rehevämpien korpien kasvillisuutta. Pohjakerros rahkasammalvaltainen, ei yhtenäinen koko alueella.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Ojitettu ja alueelle sijoittuu ulkoilutie. Rannan tuntumassa kapea-alaisesti pensaikkoluhtaa.
Ominaislajit	Raate, kurjenjalka, suo-orvokki, järvikorte, jouhivihvilä, metsäkorte, terttualpi, metsäalvejuuri, pikkutalvikki, rentukka
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: luhta 58

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,10 ha

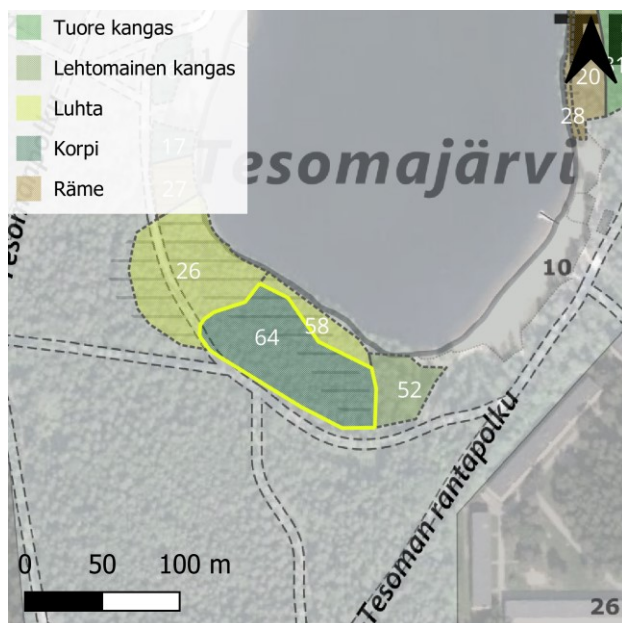

Luontotyypin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S07.02.01 Pajuluhdat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Säilyvä (LC) (koko maassa LC)
Luonnontilaisuusluokka	Luonnontilainen (1)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Märkä pajukkoinen rantaluhta.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Vesitaloudeltaan ja pensaikon rakenteelta luonnontilainen kuvio. Lähellä ojituksia.
Ominaislajit	Koivu, pihlaja, virpapaju, harmaaleppä, pullosara, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: korpi 64

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,53 ha

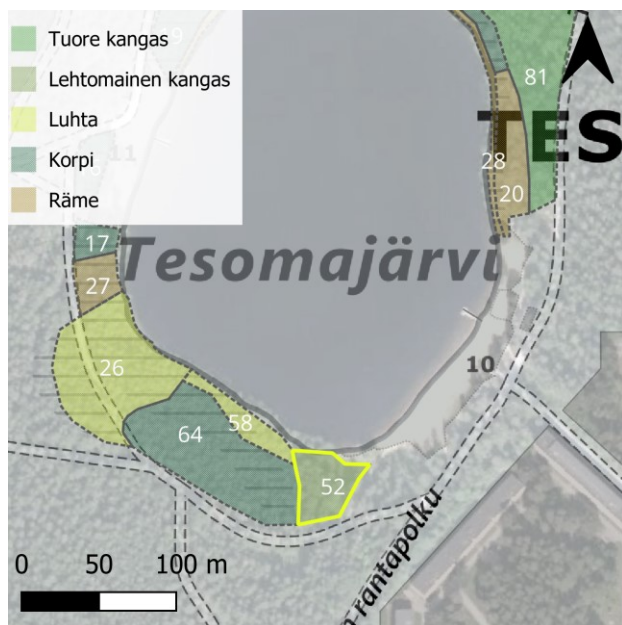
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Koivuvaltaista kosteaa metsää.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Lajistoiltaan edustavaa mutta hiekkatiehen rajautuvaa korpea. Kuviolla on joitakin ojituksen merkkejä, mutta vesitalous ei ole muuttunut voimakkaasti.
Ominaislajit	Koivu, pihlaja, harmaaleppä, kuusi, tuomi, mustikka, mesiangervo, käenkaali, suo-orvokki, metsäkorte, metsäalvejuuri, seinäsammal, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Tesomajärven rannat: lehtomainen kangas 52

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,15 ha

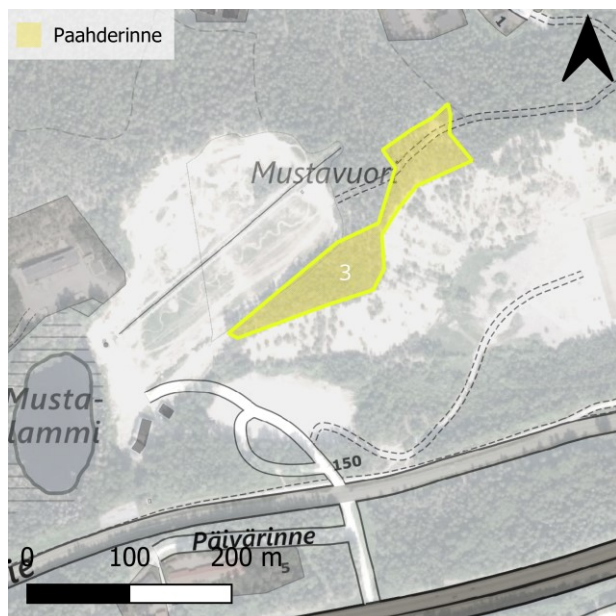
Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.01.02 Vartuneet havupuuvallaiset lehtomaiset kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Sekametsää rannan ja hiekkatien välissä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto on rakenteeltaan ja lajistoltaan vaihtelevaa, mutta kuollutta puuta ei juurikaan ole.
Ominaislajit	Koivu, harmaaleppä, pihlaja, kuusi, vadelma, sananjalka, mustikka
Luonnonhoitotarve	Lahopuun jättäminen alueelle voi parantaa kuvion edustavuutta.
Muuta huomioitavaa	-

Mustavuoren rinne

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 1,05 ha

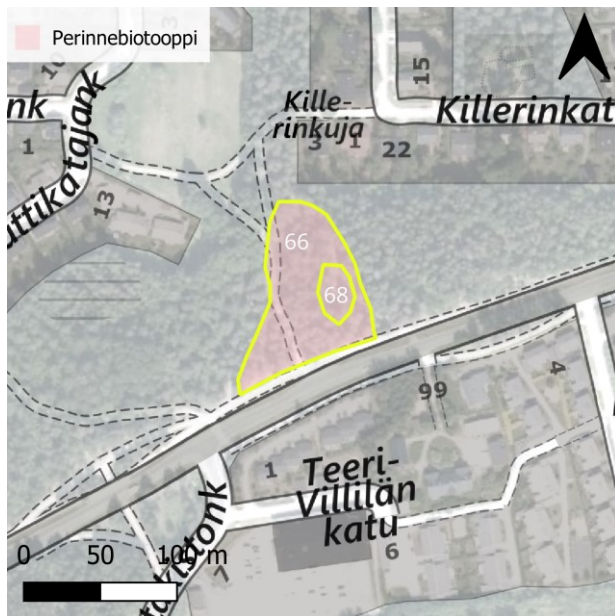
Luontotyyppin pääryhmä	Metsien erikoistyyppit
Tarkka luontotyyppi	M03.01 Harjumetsien valorinteet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Harvahkoa puustoa jyrkällä hiekkaisella rinteellä ja sen laella.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla on voimakasta kulumista, mutta ei rehevöitymistä tai umpeenkasvua. Ei edustavaa harjulajistoa. Rinne on syntynyt ihmisvaikutteisesti Mustavuoren hiihtokeskuksen ja jousiammuntakäytössä olevan entisen maanottopaikan väliin.
Ominaislajit	Mänty, kuusi, kataja, mustikka
Luonnonhoitotarve	Kuvio ei ole luonnontilaisesti syntynyt, mutta sillä on potentiaalia esimerkiksi harjulajiston korvaavaksi elinympäristöksi, sillä kohde on säilynyt hyvin avoimena.
Muuta huomioitavaa	Maastopyöräilyrata

Teerivuoren perinnebiotoopit 66

Kartoittaja: Anni-Elina Tietäväinen / WSP
Pinta-ala: 0,56 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Perinnebiotoopit
Tarkka luontotyyppi	P11.03 Sekapuuhaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa CR)
Luonnontilaisuusluokka	-
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Sekapuuhaa, jolla kasvaa suuria mäntyjä, koivuja ja haapoja. Pensaskeroksessa katajia, pihlajantaimia, ruusupensas.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla ei juuri esiinny varsinaisia niittylajeja.
Ominaislajit	Metsäkastikka, ahomansikka, metsälauha
Luonnonhoitotarve	Kuvion edustavuus voisi parantua pitkäjänteisellä hoidolla, kuten niitolla tai laidunnuksella.
Muuta huomioitavaa	-

Teerivuoren perinnebiotoopit 68

Kartoittaja: Anni-Elina Tietäväinen / WSP
Pinta-ala: 0,07 ha

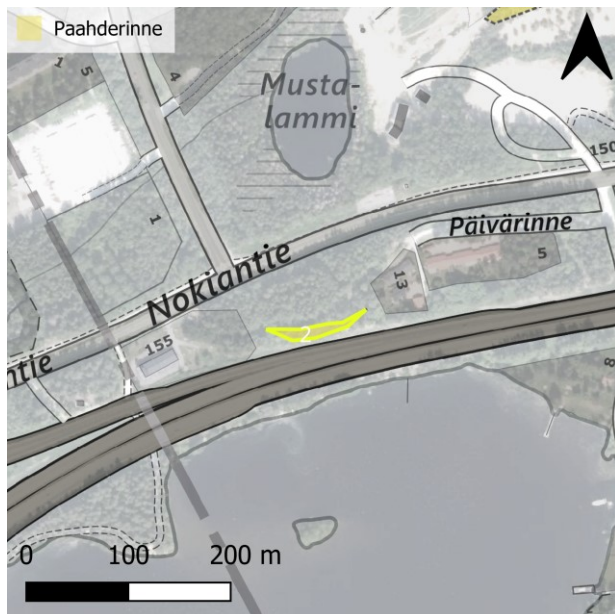

Luontotyypin pääryhmä	Perinnebiotoopit
Tarkka luontotyyppi	P04.03 Tuoreet heinäniityt
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa CR)
Luonnontilaisuusluokka	-
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Tuore heinäniitty. Ei kovin edustava rakenne, mutta kohtuullisesti niittylajeja. Keskellä metsälehmus ja joitain katajia.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla ei juuri esiinny varsinaisia niittylajeja. Haitallista vieraslajia komealupiinia.
Ominaislajit	Vadelmaa ja hietakastikkaa. Paljon ahomansikkaa ja poimulehteä. Muita lajeja paimenmatara, väinönputki, valkoapila, aholeinikki ja kissankello. Joitain lupiineja.
Luonnonhoitotarve	Komealupiinin torjuminen. Kuvion edustavuus voisi parantua pitkäjänteisellä hoidolla, kuten niitolla tai laidunnuksella.
Muuta huomioitavaa	-

Päivärinteen etelärinne

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,07 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Metsien erikoistyyppit
Tarkka luontotyyppi	M03.01 Harjumetsien valorinteet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Jyrkkä hiekkainen rinne, jolla kasvaa nuorta puustoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kenttäkerroksessa aukkoisuutta, mutta myös rehevöitymistä ja heiniittymistä. Ei erityistä harjulajistoa. Puusto on nuorta ja tasaikäistä.
Ominaislajit	Mänty, koivu, puolukka, ahomansikka
Luonnonhoitotarve	Avoimuuden lisääminen.
Muuta huomioitavaa	-

Villilän rantalehto 42

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,44 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.06 Kosteat runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Leppävaltaista rantalehtoa lyhyellä rinteellä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puuston rakenteelta ja pensaskerrokselta edustava, mutta lajistoltaan kulttuurivaikuttainen rantalehto.
Ominaislajit	Harmaaleppä, koivu, tuomi, kataja, punaherukka, koiranheisi, metsäkurjenpolvi, ojakellukka, mesiangervo, vuohenputki, karhunputki, lililukka, rohtotädyke
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Kuviolla laituri ja venepaikkoja. Terttuseljan taimia.

Villilän rantalehto 41

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,30 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.06 Kosteat runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Leppävaltaista rantalehtoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Lajistoltaan edustava mutta reunavaikutteinen kuvio, jolla polkuja ja hoidetumpia alueita, jotka luovat sille puistomaistakin ilmettä.
Ominaislajit	Harmaaleppä, koivu, kuusi, kiiltopaju, vadelma, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, ranta-alpi, ojakellukka, suo-ohdake, huopaohdake, ahomansikka. Rannassa osmankäämiä.
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Kuviolla laituri ja venepaikkoja. Terttuseljan taimia.

Villilän rantalehto 35

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,30 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskivinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Lehtipuuvältaista soistunutta metsää, jonka kenttä- ja pohjakerrokset avoimet.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto on lajistoltaan ja rakenteeltaan melko monimuotoista. Kuviolla on pitkälle lahonnutta maapuuta. Soistuneisuuden takia lajisto ei ole erityisen edustavaa.
Ominaislajit	Mänty, harmaaleppä, koivu, haapa, kuusi, tuomi, vaahtera (nuori), punaherukka, ojakellukka, metsäkorte
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Kuviolla on pitkospuut.

Villilän luhta 53

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,12 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S07.01 Metsäluhdet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Puutteellisesti tunnettu, DD (koko maassa DD)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista rantaluhtaa. Kuvion läpi kulkevat laiturille johtavat pitkospuut.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvion vesitalous on luonnontilaisen kaltainen, ja lajisto luontotyyppille edustavaa. Kuviolla on joitakin rakenteita, ja muutama haitallinen vieraslaji.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, mänty, harmaaleppä, tervaleppä, järvikorte, kurjenjalka, suo-ohdake, rahkasammal, karhunsammal
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Laiturille johtavat pitkospuut, laiturin raoissa kasvaa lännenpalsamia.

Villilän luhta 54

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,49 ha

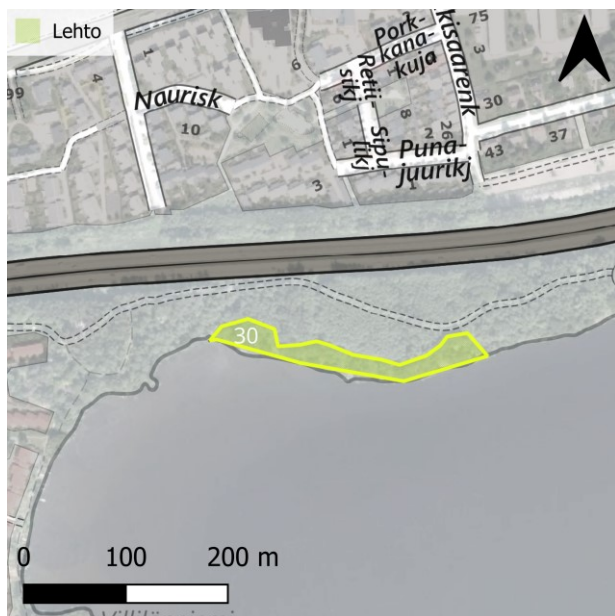
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S07 Luhdat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Puutteellisesti tunnettu, DD (koko maassa DD)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Pääasiassa avoluhtaa, jonka pohjoisosissa kasvaa harvakseltaan puustoa. Rannassa kasvaa runsaasti korpikaislaa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltainen kuvio, jonka puustoa käsitelty, ja jolla kasvaa hieman haitallista vieraslajia karhunköynnöstä.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, tervaleppä, korpikaisla, mesiangervo, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Rannassa karhunköynnöstä

Rantalehto 30

Kartoittaja: Anni-Elina Tietäväinen / WSP
Pinta-ala: 0,54 ha

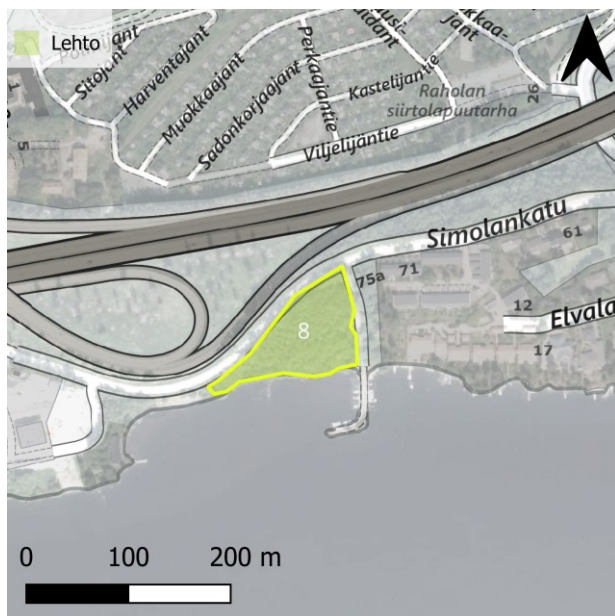

Luontotyypin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskiravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Rehevä, harmaaleppävaltainen lehto kallioisella rannalla.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Entiselle pellolle kehittynyttä puustoa.
Ominaislajit	Kielo, vuohenputki, ahomansikka
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Simolankadun lehto

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,80 ha

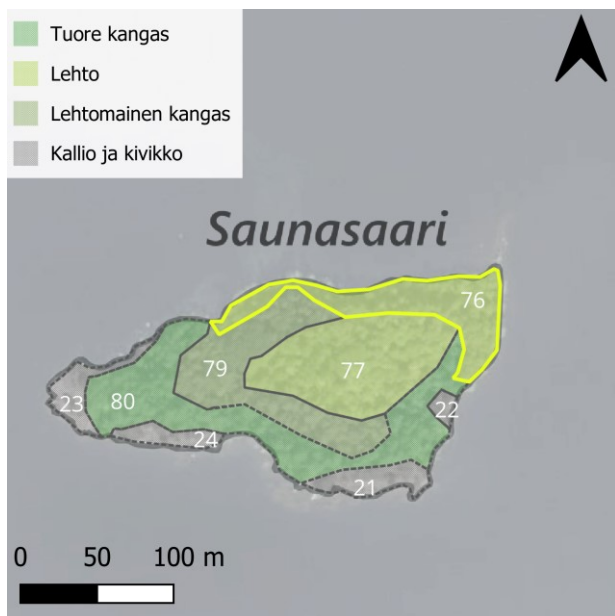
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.01 Jalopuulehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	Vuorijalava (VU)

Yleiskuvaus	Rantaan laskevaa lehtipuuvaltaista lehtometsää, jolla on runsaasti maapuuta. Kuviolla on varttuneita jalopuita.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto on edustavaa ja kuollutta puuta on runsaasti. Kenttäkerros on kulttuurivaikutteista, ja kuviolla on haitallisia vieraslajeja.
Ominaislajit	Harmaaleppä, haapa, vuorijalava, vaahtera, punaherukka, vadelma, vuohenputki, ojakellukka, nokkonen, hiirenporras.
Luonnonhoitotarve	Jättipalsamin torjuminen.
Muuta huomioitavaa	-

Saunasaari: lehto 76

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,41 ha

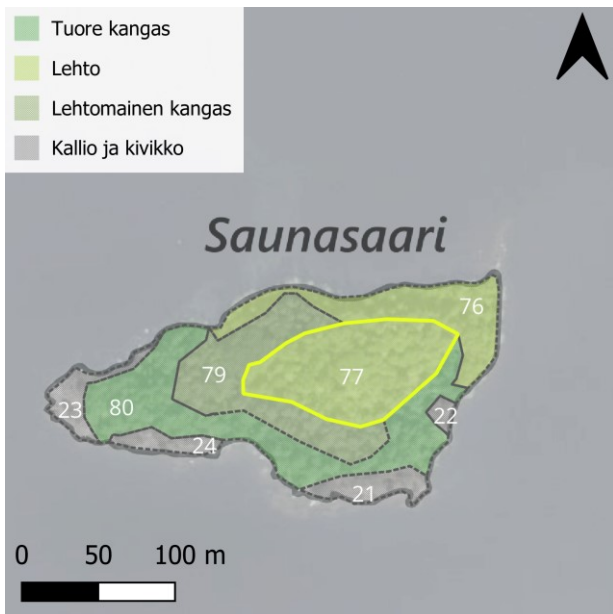
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.04 Tuoreet runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Lajistoltaan monimuotoista kivikkoista rinnelehtoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista, kuollutta puuta on. Kulttuurivaikutteista lajistoa ja vieraslajeja pensaskanukkaa ja terttuseljaa. Nuotioita.
Oinaislajit	Mänty, koivu, pihlaja, harmaaleppä, vaahtera (nuori), tuomi, taikinamarja, punaherukka, vadelma, pensaskanukka, terttuselja, mustakonnenmarja, sudenmarja, jänönsalaatti, lehtoarho, lilukka, keltamo, oravanmarja, käenkaali, kivikkoalvejuuri
Luonnonhoitotarve	Terttuseljan ja pensaskanukan torjuminen
Muuta huomioitavaa	Epävirallisia nuotiopaikkoja

Saunasaari: lehto 77

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,64 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.04 Tuoreet runsasravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

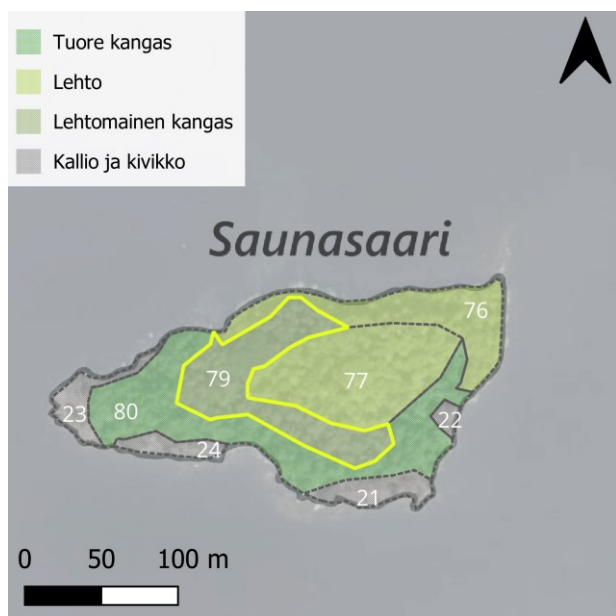
Yleiskuvaus	Kivikkoista lehtoa kalliosaaren päällä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Lajisto monimuotoista ja edustavaa, puuston rakenne luonnontilaisen kaltaista. Kuviolla joitakin vanhoja rakennelmia, sekä kulttuurivaikutteista lajistoa.
Oinaislajit	Mänty, haapa, pihlaja, tuomi, vaahtera (taimi), punaherukka, taikinamarja, vadelma, mustakonnanmarja, sudenmarja, nokkonen, kielo, punakoiso, kivikkoalvejuuri
Luonnonhoitotarve	Tertuseljan torjuminen
Muuta huomioitavaa	-

Saunasaari: lehtomainen kangas 79

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,54 ha

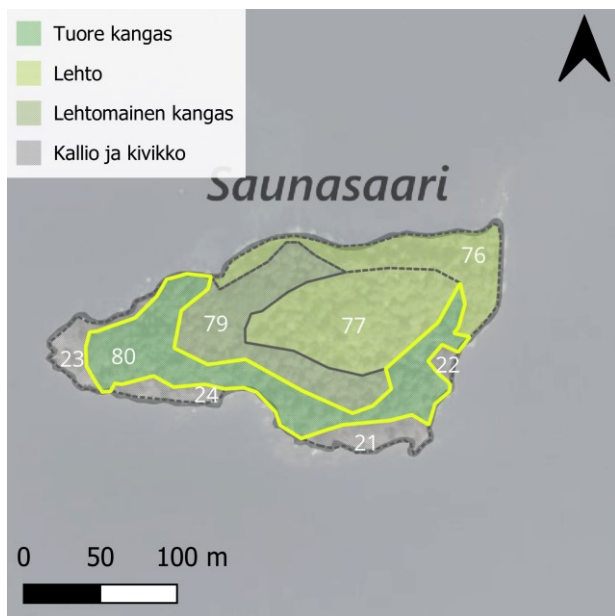

Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.01.02 Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Varttunutta sekametsää.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puustossa lajivaihtelua, kuollutta puuta järeänä maapuuna.
Ominaislajit	Mänty, koivu, haapa, pihlaja, kuusi, mustikka, lillukka, oravanmarja, metsäälvejuuri
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Saunasaari: tuore kangas 80

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,77 ha

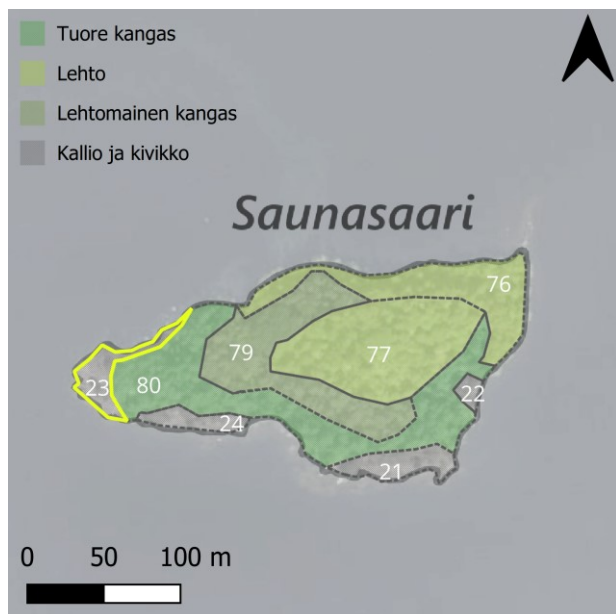
Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.02.02 Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Mäntyvaltaista metsää, jonka kenttäkerros on paikoin avointa ja kulunutakin.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puustossa on lajistollista ja rakenteellista vaihtelua, mutta kuollutta puuta ei juurikaan ole. Kuviolla on polkuja ja epävirallisia nuotiopaikkoja, ja näistä johtuvaa kulumaa.
Ominaislajit	Mänty, koivu, pihlaja, haapa, vaahtera (taimi), mustikka, puolukka, lillukka, seinäsammal
Luonnonhoitotarve	Kuolleen puun määrän lisääminen.
Muuta huomioitavaa	-

Saunasaari: rantakallio 23

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,11 ha

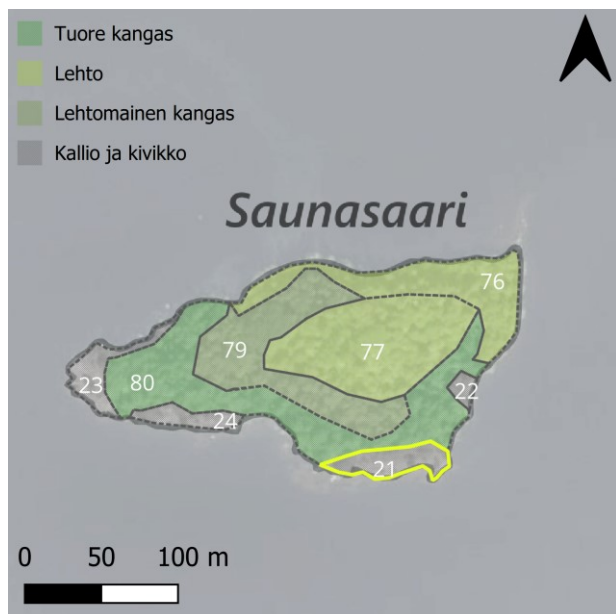

Luontotyyppin pääryhmä	Kalliot ja kivikot
Tarkka luontotyyppi	K01.12 Keskiravinteiset järvenrantakalliot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Pääasiassa avoin ja laakea kallioranta, jonka painanteissa kasvaa melko vaihtelevaa lajistoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla nuotiopaikkoja.
Ominaislajit	Pihlaja, vadelma, kanerva, ahomansikka, mesiangervo, rantatädyke, ahosuolaheinä, ojakärsämö, valkomaksaruoho
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Saunasaari: rantakallio 21

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,12 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Kalliot ja kivikot
Tarkka luontotyyppi	K01.12 Keskiravinteiset järvenrantakalliot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Laakeaa avokalliota saaren etelärannalla.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla kulttuuri- ja vieraslajeja sekä rantautumis- ja nuotiopaikkoja.
Ominaislajit	Ahosuolaheinä, maitohorsma, ukontatar, rantatädyke, hopeahanhikki, vuohennokka, keltamaksaruoho, valkomaksaruoho
Luonnonhoitotarve	Haitallisten vieraslajien torjuminen.
Muuta huomioitavaa	Rannalla yksi kurturuusuesiintymä.

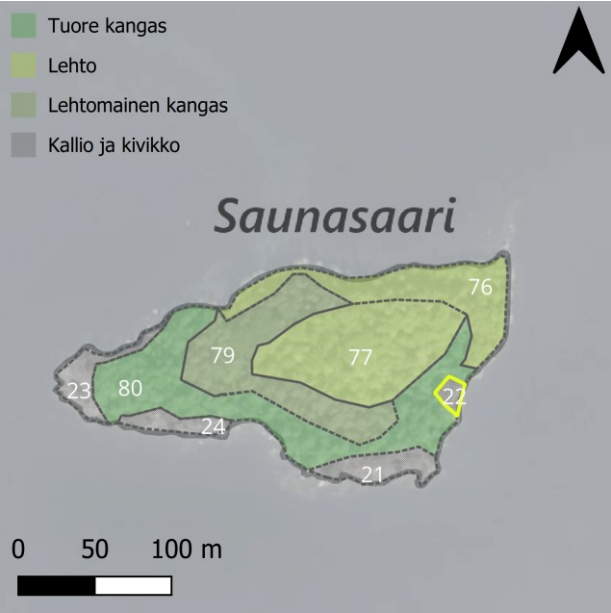
Saunasaari: rantakallio 22

Kartoittaja:

Sara Caetano / WSP

Pinta-ala:

0,03 ha

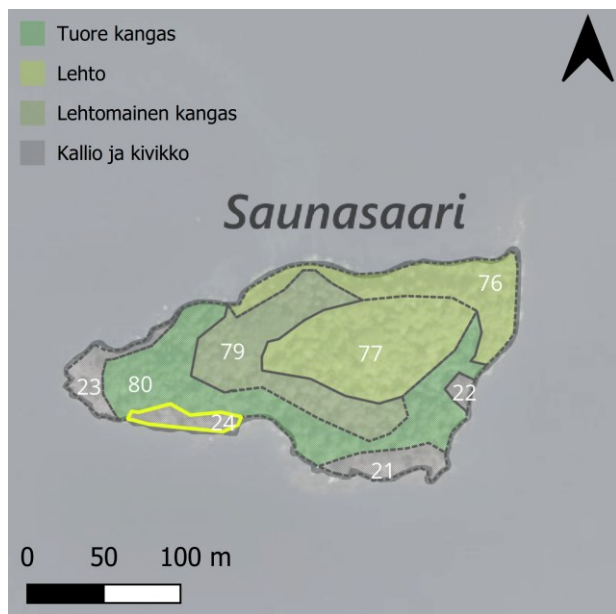
Luontotyypin pääryhmä	Kalliot ja kivikot
Tarkka luontotyyppi	K01.12 Keskiravinteiset järvenrantakalliot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvas	Pieni avokallio saaren länsirannalla. Kuviolla kasvaa yksittäisiä mäntyjä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla penkki ja nuotiopaikka.
Ominaislajit	Mänty, ahopukinjuuri, siankärsämä, ahomansikka, säderusokki, keltamaksaruoho, ruotsinlitoruoho
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Saunasaari: rantakallio 24

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,07 ha

Luontotyypin pääryhmä	Kalliot ja kivikot
Tarkka luontotyyppi	K01.12 Keskiravinteiset järvenrantakalliot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kapeahko avokalliokaistale, jolla kasvaa yksittäisiä mäntyjä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvio ei ole juurikaan kulunut, mutta lajisto ei ole erityisen edustavaa.
Ominaislajit	Mänty, kanerva, pujo
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lamminpään lehto

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,63 ha

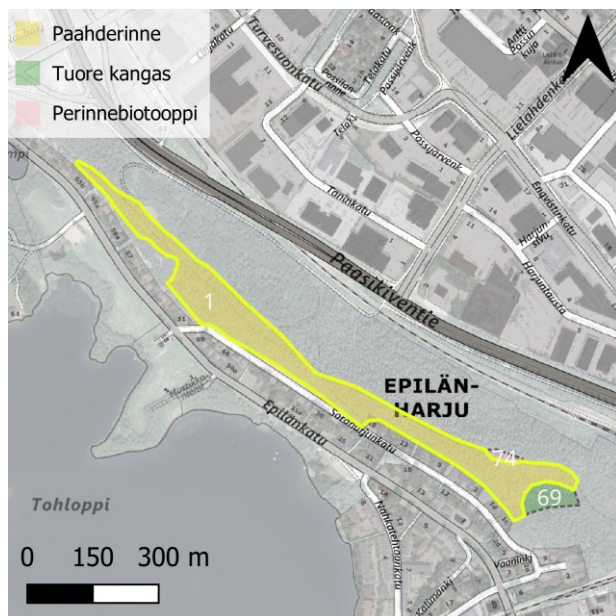
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskivinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Heikko (4)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Nuorta lehtipuuvallista metsää, jonka kenttä- ja pohjakerrokset ovat pääasiassa paljaat. Tämän takia tarkka luontotyyppiluokittelu epävarma. Vanhaa pellonpohjaa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Puusto on monimuotoista ja rakenteeltaan edustavaa, ja kuviolla on myös vikaisia puita (lahoavia, kääpää kasvavia). Kuvion edustavuutta kuitenkin heikentää se, että sillä kasvaa paljon maankaatopaikalta levinnyttä jättipalsamia. Kuviolla on vanhoja tienpohjia.
Ominaislajit	Koivu, haapa, raita, pihlaja, kuusi, vadelma, pensaskanukka, punaherukka, ahomansikka, maahumala, hiirenporras, suorvokki (vanhoilla tienpohjilla), jättipalsami, seinäsammal
Luonnonhoitotarve	Kohteella kunnostuspotentiaalia, mutta viereisen maankaatopaikan takia vieraslajien torjuminen voi olla haastavaa
Muuta huomioitavaa	Runsaasti jättipalsamia

Epilänharju

Kartoittaja: Anni-Elina Tietäväinen / WSP
Pinta-ala: 8,01 ha

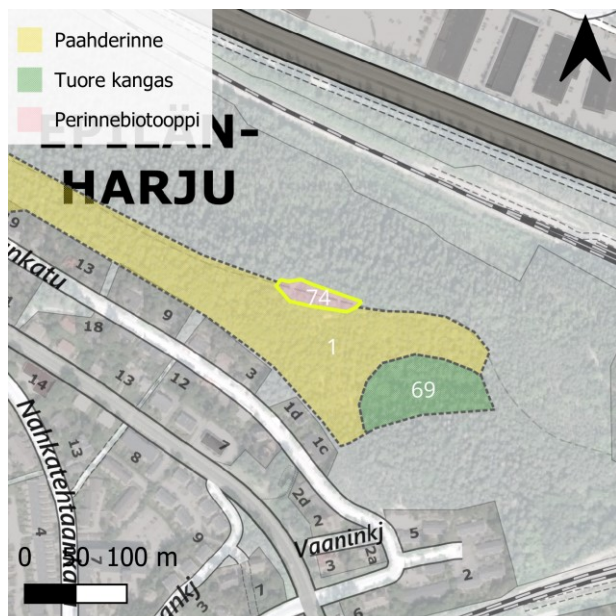

Luontotyyppin pääryhmä	Metsien erikoistyyppit
Tarkka luontotyyppi	M03.01 Harjumetsien valorinteet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvas	Harjun valorinnettä. Puusto on harvaa ja rinne valoisa, muttei paahteinen.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla ei havaittu arvokkaita harjulajeja, ja rinne on osin pahasti heiniittynyt.
Ominaislajit	Puusto on mäntyvaltaista, sekapuuna on kuusta ja koivua, joukossa myös jonkin verran pihlajaa ja katajaa. Aluskasvillisuus on vähäistä, lajistona mustikka ja metsäkastikka.
Luonnonhoitotarve	Avoimuuden lisääminen.
Muuta huomioitavaa	-

Epilänharjun niitty

Kartoittaja: Anni-Elina Tietäväinen / WSP
Pinta-ala: 0,14 ha

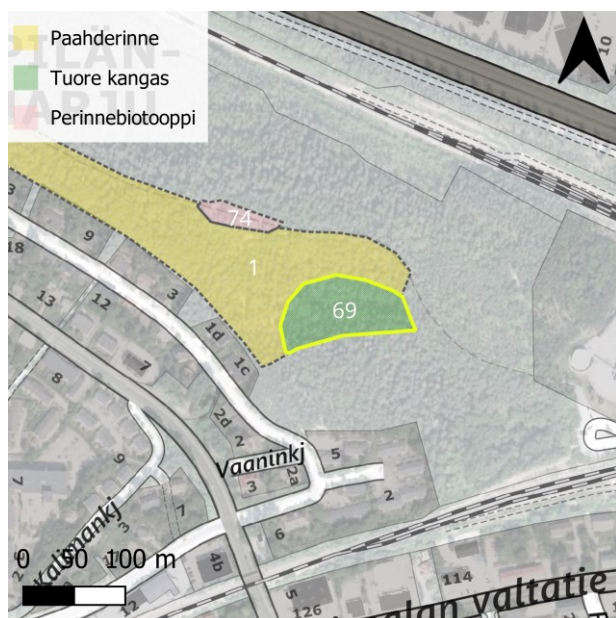

Luontotyyppin pääryhmä	Perinnebiotoopit
Tarkka luontotyyppi	P04.01 Tuoreet pienruohoniityt
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa CR)
Luonnontilaisuusluokka	-
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Pienialainen pienruohoniitty. Alue on pienikokoinen, ja edustavaa niittykasvillisuutta ei ole kovin runsaasti, mutta alue ei ole lainkaan heinittynyt, eikä myöskään miinuslajeja ole.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla ei havaittu arvokkaita harjulajeja, ja rinne on osin pahasti heinittynyt.
Ominaislajit	Ahomansikka, poimulehti, särmäkuisma
Luonnonhoitotarve	Hoidon jatkaminen.
Muuta huomioitavaa	-

Epilänharjun tuore kangas

Kartoittaja: Anni-Elina Tietäväinen / WSP
Pinta-ala: 0,65 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.02 Tuoreet kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantuneet, VU (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Mäntyvaltaista tuoretta kangasta suppakuopan ympärillä ja rinteillä.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	-
Ominaislajit	Mustikka, metsäkastikka
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: korpi 45

Kartoittaja:
Pinta-ala:

Sara Caetano / WSP
0,34 ha

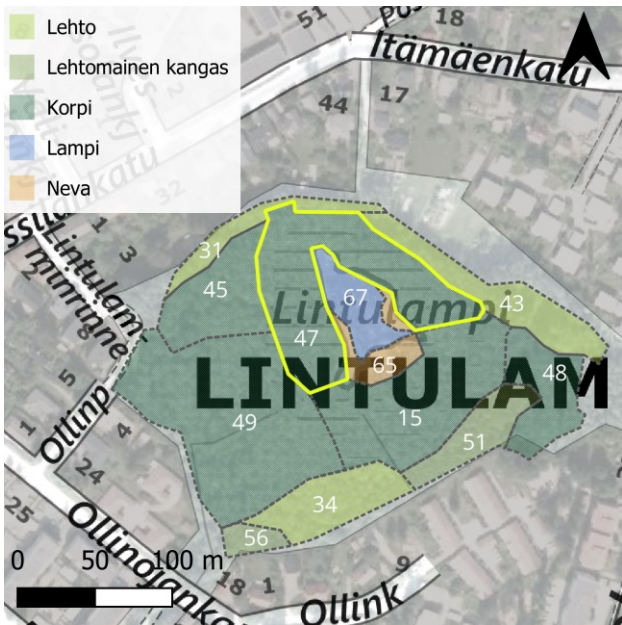
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.02 Lehtokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Lajistoltaan monimuotoista, puustoltaan nuorta korpea.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Lajistoltaan osin kulttuurivaikutteista mutta vesitaloudeltaan edustavaa. Puusto on tasaikäistä, mutta lajistossa vaihtelua, myös kuollutta puuta. Joitain ojituksia.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, haapa, tuomi, pihlaja, vuohenputki, rönsyleinikki, suo-ohdake, käenkaali, syyläjuuri, lehtopalsami, sudenmarja, nokkonen, rantamatara, maahumala, metsäalvejuuri
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: korpi 47

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,78 ha

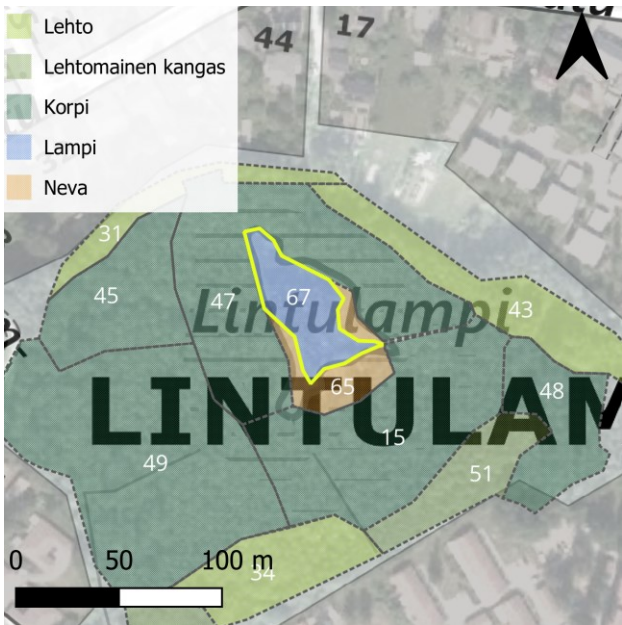
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.02 Lehtokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Lajistoltaan monimuotoista, puustoltaan nuorta korpea.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Maapuuta vaihtelevissa lahoasteissa.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, harmaaleppä, pihlaja, tuomi, punaherukka, puolukka, mustikka, metsätähti, metsäalvejuuri, suo-ohdake, suo-orvokki, käenkaali, sudenmarja, karhunsammal, rahkasammalet. Kosteimmilla laikuilla raate ja rentukka.
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: lampi 67

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,19 ha

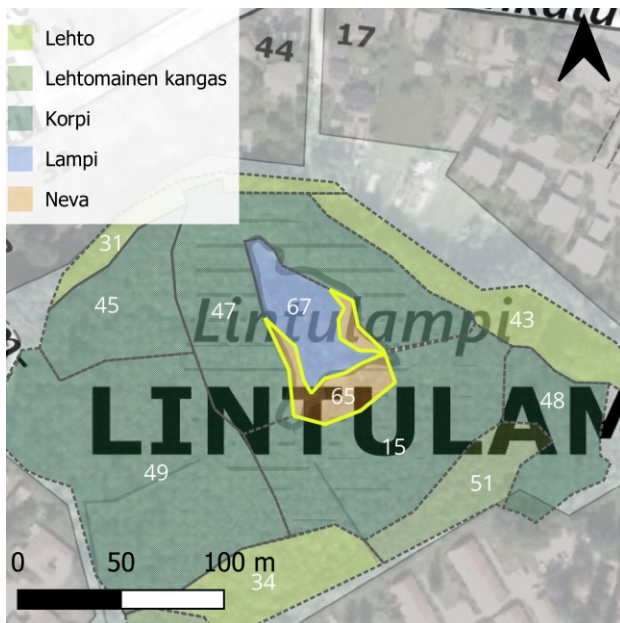
Luontotyyppin pääryhmä	Lammet
Tarkka luontotyyppi	V02.04 Suolammet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	-
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Pieni suolampi, joka alkaa olla lähes umpeenkasvanut.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Reunoilla hieman ojituksia. Kasvillisuus edustavaa, umpeenkasvu melko pitkällä.
Ominaislajit	Kasvittuneilla reunoilla järvikorte ja osmankäämi, saarekkeilla koivua ja pajuja
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: neva 65

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,17 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S05.03 Saranevat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Lintulammen rantavyöhyke, jolla kasvaa harvakseltaan myös ohutta puustoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla on hieman polkujen aiheuttamaa kulumaa ja taimettumisen merkkejä.
Ominaislajit	Koivu, mänty, kuusi, raate, järvikorte, rahkasammal, karhunsammal
Luonnonhoitotarve	Ympäröivien ojien tukkiminen voisi hidastaa rantasuon taimettumista.
Muuta huomioitavaa	-

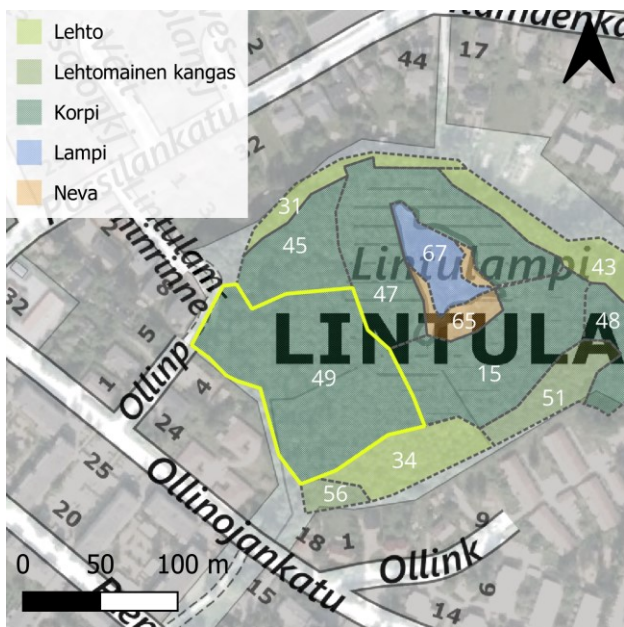
Lintulampi: korpi 49

Kartoittaja:

Sara Caetano / WSP

Pinta-ala:

1,01 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.02 Lehtokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvas	Koivuvaltainen kostea kuvio.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Ojituksista huolimatta kuvion vesitalous ei ole huomattavasti heikentynyt. Maapuuta. Edustavuutta heikentävät ojitukset, ja pihojen reunalla roskaisuus ja haitallista vieraslajia (pensaskanukka ja jättipalsami) sekä kulttuurivaikuttainen lajisto (virpiangervo).
Ominaislajit	Koivu, pihlaja, tuomi, punaherukka, metsäkorte, mesiangervo, käenkaali, rönsyleinikki, nokkonen, maahumala, metsäalvejuuri, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	Haitallisten vieraslajien torjuminen. Myös roskaisuuden vähentäminen ja oijen tukkiminen lisäisivät kuvion edustavuutta.
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: lehtomainen kangas 56

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,07 ha

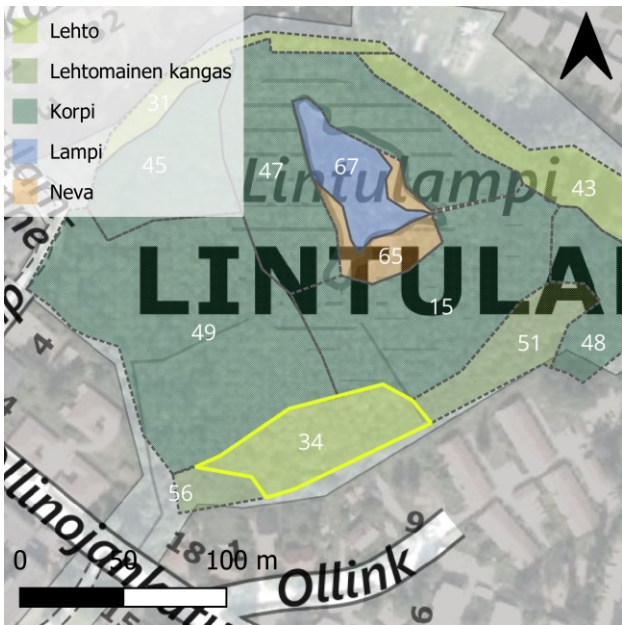

Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.01.01 Nuoret lehtomaiset kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Vaarantunut, VU (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Pieni varpuvaltainen kuvio.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Nuorta mutta rakenteeltaan vaihtelevaa puustoa. Kuvio on hieman reunavaikutteinen, kuollutta puuta ei ole.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, mustikka, puolukka, käenkaali, metsätähti, oravanmarja, metsäälvejuuri
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: lehto 34

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,27 ha

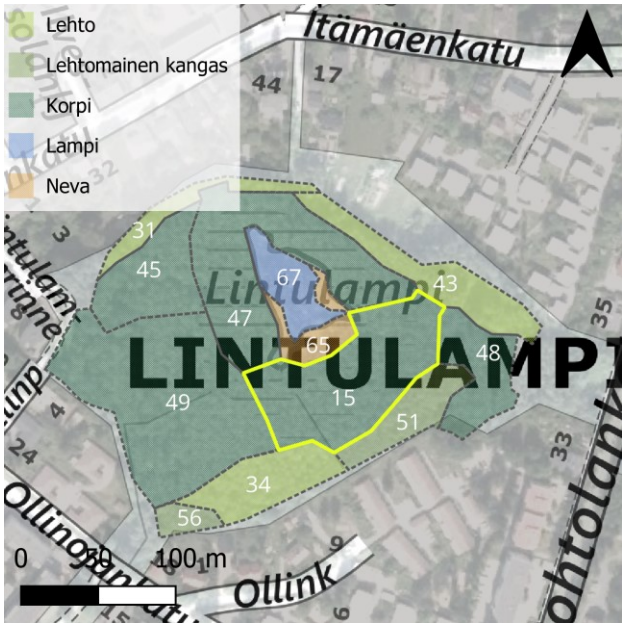

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskiravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvas	Sanikkaisvaltainen nuorehko metsäkuvio. Kenttäkerros paikoin hyvin kostea, mutta pohjakerroksessa ei ole rahkasammalta.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla on enemmän ojituksia kuin maastokartalla näkyy.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, pihlaja, harmaaleppä, metsäalvejuuri, metsäkorte, käenkaali. Kuvion reunoilla myös vadelma, ahomansikka ja sudenmarja.
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: korpi 15

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,70 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.01 Kangaskorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Äärimmäisen uhanalainen, CR (koko maassa EN)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Nuorta kangaskorpea, jonka kenttäkerros melko paljas.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Maapuuta runsaasti, hieman polkuja. Kuvion reunalla on ojituksia.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, pihlaja, mustikka, metsätähti, käenkaali, metsäalvejuuri, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: lehtomainen kangas 51

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,21 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Kangasmetsät
Tarkka luontotyyppi	M02.01.02 Varttuneet havupuuvallat lehtomaiset kankaat
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Paikoin kosteapohjainen, mutta hieman muuta aluetta kuivempi kuvio. Kenttäkerros pääasiassa melko avoin.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Hieman reunavaikutteinen kuvio, ei kuollutta puuta.
Ominaislajit	Mänty, koivu, kuusi, pihlaja, punaherukka, mustikka, käenkaali, puolukka, sudenmarja, metsäalvejuuri
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Lintulampi: korpi 48

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,28 ha

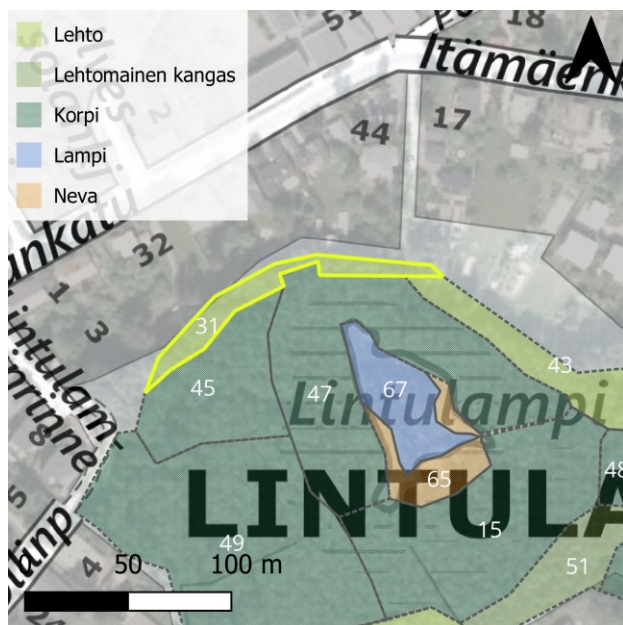
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.02 Lehtokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	ML
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Melko reunavaikutteinen kostea kuvio.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvion lajisto on reunavaikutteista, ja alueella on ojituksia ja polkuja.
Ominaislajit	Kuusi, koivu, pihlaja, tuomi, punaherukka, käenkaali, ojakellukka, rönsyleinikki, mesiangervo, suo-ohdake, sudenmarja, metsäalvejuuri, idänvirpiangervo
Luonnonhoitotarve	Jättipalsamin torjuminen. Kuvion edustavuutta voidaan lisätä myös vähentämällä ojitusta.
Muuta huomioitavaa	Kuvion itäosissa kasvaa jättipalsamia.

Lintulampi: lehto 31

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,14 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskiravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Heikko (4)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kenttäkerrokseltaan melko avointa reunalehtoa, jolla on lahonnutta maapuuta.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvio on lähellä pihuja, mikä vaikuttaa luonnontilaisuuteen (risujätettä, tynnyreitä).
Ominaislajit	Kuusi, koivu, haapa, pihlaja, mustikka, käenkaali, metsäalvejuuri, metsäimarre
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

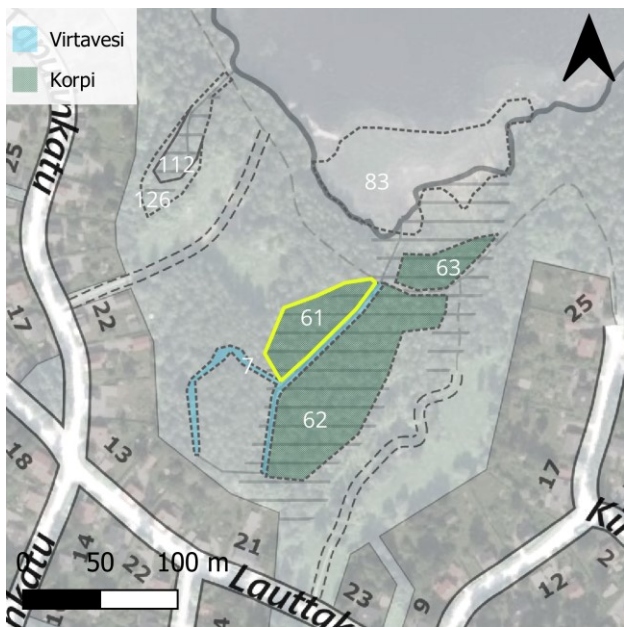
Laalahti: korpi 61

Kartoittaja:

Sara Caetano / WSP

Pinta-ala:

0,20 ha

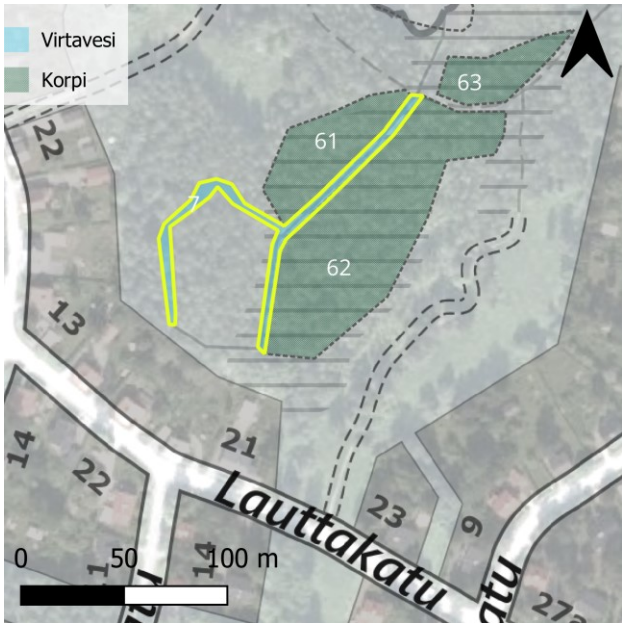

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Uoman ja rinteeseen väliin jäävä, melko pienialainen korpi, jonka puusto on nuorta.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvio rajoittuu ulkoilureittiin, mutta vesitaloudessa ei ole näkyviä muutoksia.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, mänty, pihlaja, vadelma, mustikka, ojakellukka, metsäkurjenpolvi, metsäälvejuuri, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Laalahti: puro

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,12 ha

Luontotyypin pääryhmä	Virtavedet
Tarkka luontotyyppi	V04.02.04 Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	-
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvas	Lauttakadun asutusalueelta Laalahdelle virtaava, osin käsitelty uoma.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Etenkin uoman eteläosat ovat käsiteltyjä, mutta soistuman alueella uoman rakenne lähenee luonnontilaisen kaltaista.
Ominaislajit	-
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

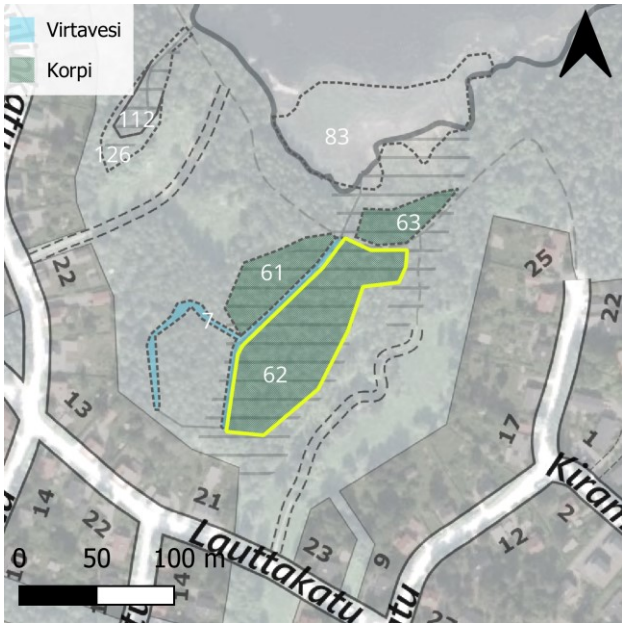
Laalahti: korpi 62

Kartoittaja:

Sara Caetano / WSP

Pinta-ala:

0,61 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

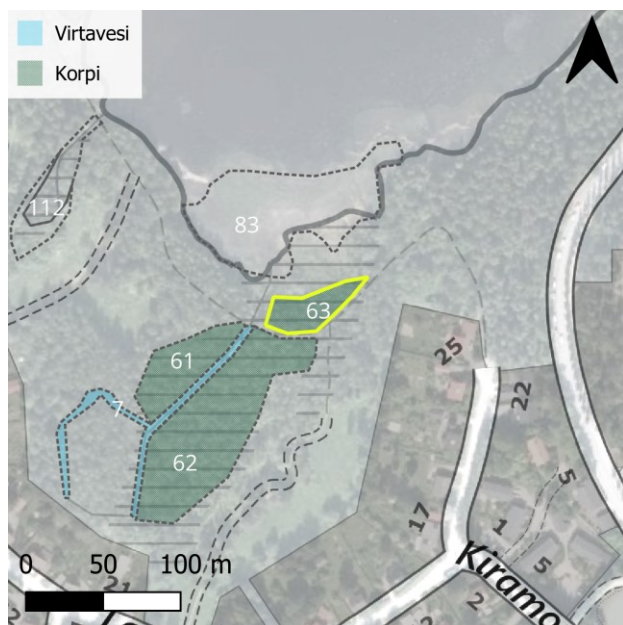
Yleiskuvas	Kostea, pääasiassa nuoripuustoinen kuvio, jolla kuivemmat mättäät vaihtelevat vetisten altainen kanssa. Pienten vetisten altainen kohdilla kasvaa lisäksi vehkaa ja terttualpia.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Melko runsaasti kuollutta puuta, vesitalous luonnontilaisen kaltainen.
Ominaislajit	Koivu, kuusi, mänty, harmaaleppä, pihlaja, mustikka, rahkasammalet
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Laalahti: korpi 63

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,12 ha

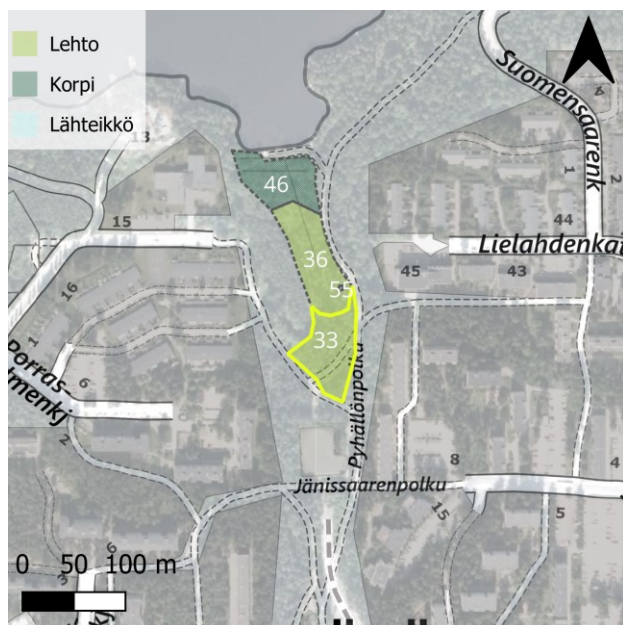
Luontotyyppin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.03 Ruohokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Pääasiassa matalapuustoinen rantasuo.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Suo rajautuu etelästä ulkoilureittiin, mutta on pohjoisesta yhteydessä järvenlahteen, ja sikäli lähes luonnontilainen.
Ominaislajit	Koivu, harmaaleppä, kurjenjalka, karhunsammal, rahkasammalet. Kuvion reunoilla myös suo-ohdaketta, mesiangervoa ja terttualpia
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	-

Pyhällönpuisto: lehto 33

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,36 ha

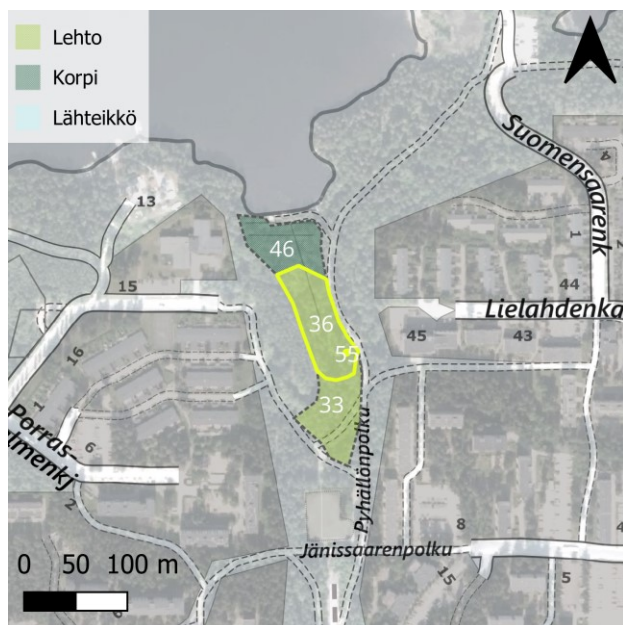
Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskiravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kapea kuvio ulkoilureittien väliin jäävää sanikkaisvaltaista lehtoa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuvio on puustoltaan suhteellisen edustavaa, ja sillä esiintyy kuollutta puuta. Kuvio on kuitenkin reunavaikutteinen, ja sillä kasvaa haitallista vieraslajia jättipalsamia.
Ominaislajit	Kuusi, pihlaja, rönsyleinikki, käenkaali, metsäkorte, metsäalvejuuri, hiirenporras
Luonnonhoitotarve	Jättipalsamin torjuminen.
Muuta huomioitavaa	Jättipalsamia etenkin kuvion pohjoisreunalla.

Pyhällönpuisto: lehto 36

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,42 ha

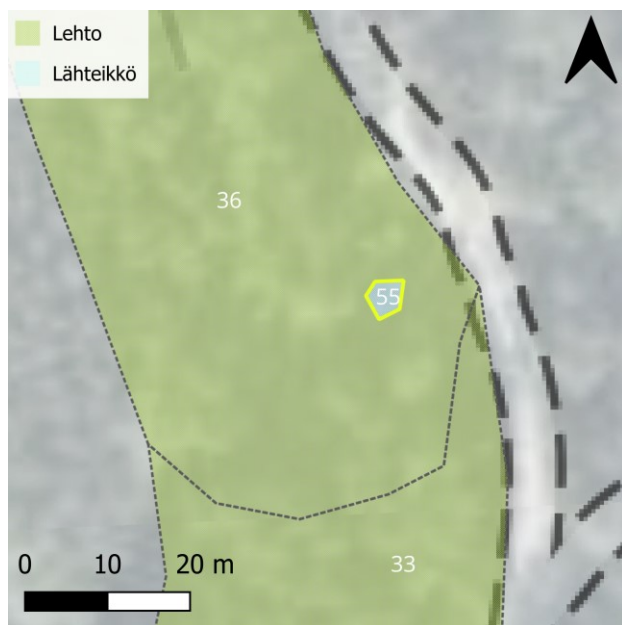

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.02.05 Kosteat keskiravinteiset lehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Heikentynyt (3)
Edustavuusluokka	Heikko (4)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvas	Teiden väliin jäävä kostea lehtokuvio, jota on ojitettu. Kuviolla on erikseen rajattu lähde.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla on kuollutta puuta ja muutoinkin melko edustavaa puustoa, mutta kuviota on ojitettu voimakkaasti, ja sillä esiintyy haitallisia vieraslajeja.
Ominaislajit	Harmaaleppä, koivu, kuusi, pihlaja, rönsyleinikki, käenkaali, ahomansikka, ojakellukka, metsäälvejuuri, hiirenporras, vuohenputki, mesiangervo (reunoilla), kerrossammal
Luonnonhoitotarve	Jättipalsamin torjuminen, toissijaisesti ojituksen rajoittaminen.
Muuta huomioitavaa	Kuviolla kasvaa jättipalsamia.

Pyhällönpuisto: lähde 55

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 15 m²

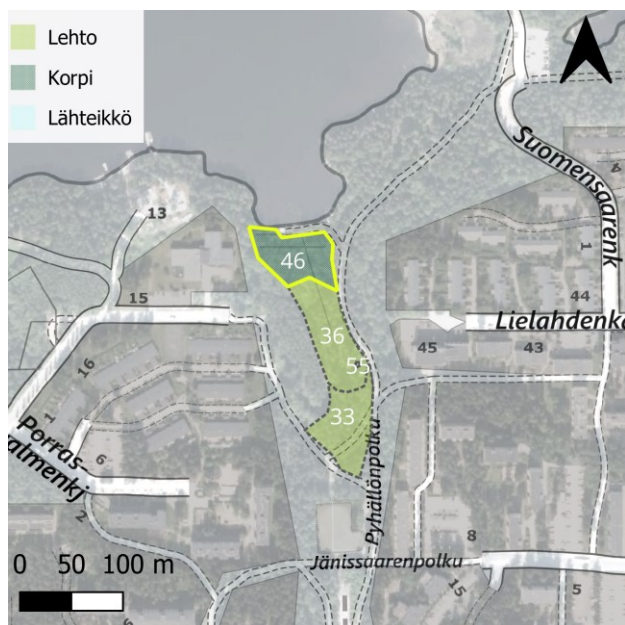

Luontotyyppin pääryhmä	Lähteikköluontotyypit
Tarkka luontotyyppi	V03.01 Lähteiköt
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	-
Edustavuusluokka	Heikko (4)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kirkas avolähde ojitetulla kuviolla.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Lähdettä on ojitettu ja sen reunoilla kasvaa haitallisia vieraslajeja.
Ominaislajit	Metsäalvejuuri, liekosammal. Ojan pohjalla isonäkinsammal.
Luonnonhoitotarve	Jättipalsamin torjuminen, toissijaisesti oijen käsittely niin, että lähteen luonnontilainen rakenne palautuisi.
Muuta huomioitavaa	Kuviolla kasvaa jättipalsamia.

Pyhällönpuisto: korpi 46

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 0,33 ha

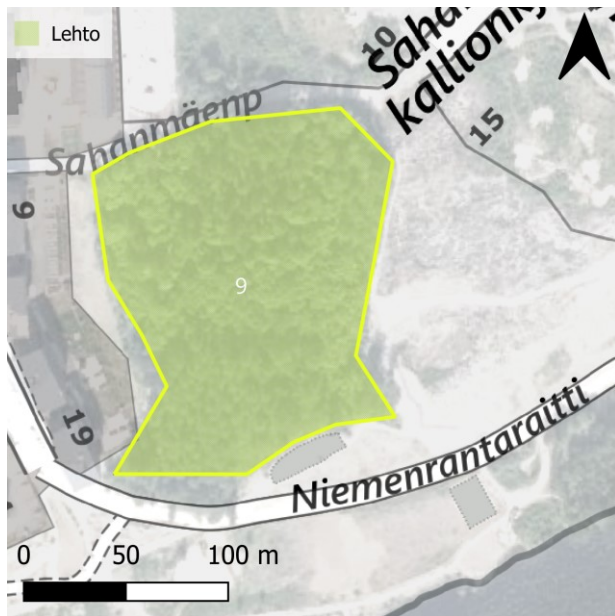
Luontotyypin pääryhmä	Suot
Tarkka luontotyyppi	S01.02 Lehtokorvet
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Erittäin uhanalainen, EN (koko maassa VU)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Hyvä (2)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Rehevää lehtipuukorpea järven rannalla.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Pientä ojitusta. Puusto rakenteeltaan edustavaa.
Ominaislajit	Koivu, harmaaleppä, raita, mesiangervo, käenkaali, ojakellukka, metsäalvejuuri, metsäkorte
Luonnonhoitotarve	Jättipalsamin torjuminen, toissijaisesti ojituksen rajoittaminen.
Muuta huomioitavaa	Kuviolla kasvaa hieman jättipalsamia.

Sahanmäen lehto

Kartoittaja: Sara Caetano / WSP
Pinta-ala: 1,99 ha

Luontotyyppin pääryhmä	Lehdot
Tarkka luontotyyppi	M01.01.05 Vaahteralehdot
Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa	Silmälläpidettävä, NT (koko maassa NT)
Luonnontilaisuusluokka	Vähän heikentynyt (2)
Edustavuusluokka	Kohtalainen (3)
Hallinnollinen luokitus	-
Huomionarvoiset lajit	-

Yleiskuvaus	Kalliolla ja sen rinteillä kasvavaa sekametsää, jolla esiintyy runsaasti nuorta vaahteraa. Kenttäkerros melko harvaa.
Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kuvaus	Kuviolla on sorapintaisia kävelyreittejä, mutta muutoin ei juurikaan kulumista. Puustoa on harvennettu, mutta kuviolle on jätetty järeää maapuuta. Kuvion itäpuoli rajautuu alueeseen, jolla tehty louhintaa. Jalopuita (vaahtera) on useita, mutta ei vallitseva laji. Yksilöt ovat vielä nuoria.
Ominaislajit	Kuusi, vaahtera, koivu, mänty, pihlaja, vadelma, käenkaali, sinivuokko, jänönsalaatti, kielo, kevätlinnunherne, mustakonnanmarja, sudenmarja, metsäkurjenpolvi, metsätähti, karheapillike, mustikka, lillukka, metsäalvejuuri, sananjalka
Luonnonhoitotarve	-
Muuta huomioitavaa	Vaahteroiden rungonympäristen perusteella ei vielä täyty luonnonsuojelulain jalopuumetsän kuvausta, mutta voi kehittyä sellaiseksi.

